

ЮРИЙ КОВАЛ
ПЕТ ОТВЛЕЧЕНИ МОНАХА

Превод от руски: Мая Методиева-Драгнева, 1984

chitanka.info

ПРОЛОГ

Пред блок номер седем гражданинът Никифоров се спря.

Метна на рамо греблото, което обикновено носеше със себе си, и огледа насъбралата се тълпа. Навалицата привличаше, теглеше към себе си. В нея имаше мъже и жени, които си шепнеха и се провикваха.

Да беше някоя мълчалива мъжка тълпа, гражданинът Никифоров изобщо не би спрял, но сега му се доця да се смеси с тълпата, да си пошушука с някого, да се провикне на свой ред.

Едва Никифоров се мушна в навалицата, и веднага някакъв небръснат човек му прошепна на ухото:

— И какво, както са си с раса ли ги отведоха?

— Не зная — изтръпна гражданинът. Тези неприятни думи го уплашиха. Не разбра напълно думата „раса“, но какво значи „отведоха“, веднага се досети.

— Да, с раса — каза високо гологлав дангалак. — Вървят един до друг петима монаси, а ръцете им — оковани във вериги.

— Изведоха ги от входа и ги натикаха в един жълт фургон.

— Какви ги дрънкаш! Какъв фургон! Те носеха куфар, натъпкан с пари.

— Ама не сте ли чули? В Перловка се появили черни монаси, три торби злато откънали.

— Какви монаси? Какво злато? В нашата махала само Геврека имаше монаси, но му ги задигнаха.

— Монасите! Откънали ги в кошница.

— Че как ще се поберат в кошница?

— Пу! — плюна Никифоров и си помисли: „Защо ми трябваше да се бутам тука? Ще взема да се забъркам в някоя каша“. Дръпна се встрани и се блъсна в някаква бабичка, която внимателно го разглеждаше.

— Я чакай, гълъбче — каза тя и препречи пътя му с рамо. — Не си ли ти оня, дето е бъркал в бюфета? Защо пребледня?

Гражданинът Никифоров стана бял като мъртвец и търти да бяга.

ЧАСТ ПЪРВА
ПЕТЪК

ПЪТ НА НОВОТО

Синият пролетен ден клонеше към залез.

Асфалтът, нагрял от слънцето и измит от портиерите, миришеше на люляк.

Всички прозорци на нашия блок бяха широко отворени и някои от живущите надничаха в двора. Един прозорец на втория етаж беше здраво залостен с райбери и през лъскавото му стъкло гледаше надолу мърлявото куче Валет.

От прозореца на първия етаж, който целият беше обрасъл с избуял зелен кромид, се чу глас:

— Къде ми е кокошката?

— Виси на вратата — отвърна ядосано някой от вътрешността на апартамента.

— Винаги окача кокошката на вратата — рече Геврека. — Според мен това е глупаво.

— То се знае — отговорих аз.

Стояхме сред двора, под американския клен, в чиито клони се люлееше кафяв чорап.

— А ти, Геврек, да мълчиш! — извика Райка Паякова и се показа между кромидовите пера. — Скоро ще бутнат блока и ще строшат бюфета!

Геврека помръкна. Бюфетът беше болното му място.

— Както искате, но аз оттука не мърдам! — извика леля Паня от петия етаж.

— Вече втора година куфарите ми са стегнати — каза Райка. — Дори не знам къде ще ни преместят. Току-виж, че ни набутали в Бирюльово.

— Аз в Бирюльово не отивам — заяви леля Паня. — Там всички блокове са бели.

— Блокът подлежи на събаряне — обади се чичо Сюва от третия етаж. — А щом подлежи, следва да се събори. Старото да се руши! Трябва да се дава път на новото!

— На мен и в старото си ми е добре! — изля си душата леля Паня.

— Кому е притрябвало да събаря нашия блок? Дори асансьор си имаме, в първия вход.

— И кабината му е чисто нова! В нея можеш и на Марс да отлетиш.

— Ами ако не ни съборят? — каза Геврека. — Ако размислят и се откажат? Нали разправяха, че през май ще събарят, а на, не събарят...

— Ще ни съборят, ще ни съборят, и бюфета ще бутнат от покрива — натърти Райка, като се показва на прозореца с отмъстителен вид.

Геврека неволно погледна нагоре. Там, на покрива, направо под облаците стърчеше старинен бюфет с резба. Той се виждаше добре от тротоара и минувачите дълго размишляваха какво търси този бюфет там. Но ето че на покрива се появяваше Геврека, отваряше широко вратичките на бюфета и в небето излитаха пет гълъба.

— Гълъбарник! — ахваха минувачите. — Кътче от стара Москва!

— Трябва да се дава път на новото — обясняваше чичо Сюва. — Новото идва да смени старото.

— В новите блокове — каза Райка — не е разрешено да се отглеждат гълъби.

Тя нервно накъса зелен лук и се скри.

— Аз пък на балкона ще ги държа. На балкона сигурно може. Нали, Юрка?

— То се знае — отговорих аз.

Геврека се развесели и извади от джоба си устна хармоника „Универсал“.

— Какво все повтарят китара, та китара — каза той. — Има и други музикални инструменти.

Той налапа хармониката, сякаш се канеше да я глътне като някаква лъскава паста.

— Изсвири нещо за душата, Геврече — каза чичо Сюва и Геврека наду басовете.

До американския клен израсна съскащото и бучащо дърво на музиката и веднага Райка тръшна прозореца, чичо Сюва смешно взе да

дирижира с пухкавите си пръстчета, а пред трети вход спря Наемателя от двадесет и девети апартамент, който току-що беше влязъл в двора.

„НЯМА КОЙ БРЕЗИЧКАТА ДА СКЪРШИ...“

За този Наемател трябва да се разкаже по-подробно, защото подозренията паднаха преди всичко върху него. Паднаха обаче малко по-късно, след около час, а в момента Наемателя от двадесет и девети апартамент си стоеше пред входа, слушаше музика и засега беше извън всяко подозрение. Впрочем стоеше доста умърлушен, с отпуснати рамене, свил глава, сякаш се страхуваше, че нещо ще падне отгоре му.

Изведнъж той разкърши рамене, гордо вдигна глава и тръгна право към нас. Да се стигне до нас обаче, не беше лесно. Геврека издухваше от устната си хармоника вече не дърво, а гъсталаци от музика, бодливи като шипкови храсти. Наемателя с мъка се провираше през тях, шлиферът му пращеше, а Геврека свиреше все по-силно и по-силно, сякаш искаше да превърне гъсталака в джунгла.

— Моля — рече Наемателя и протегна ръка.

— Какво има? — не разбра Геврека и откъсна хармониката от устата си.

— Музиката уталожва скръбта — каза Наемателя и внимателно му отне музикалния инструмент. Измъкна от джоба си носна кърпа на лилави цветчета, старателно избърса хармониката и я поднесе към устните си. Той не я налапа, както правеше Геврека, а направи фльонга с устни и доближи фльонгата до отворите прозорчета. Хармониката учудено прошепна: „Финкелщайн“.

Наемателя поклати недоволно глава и се зае отново да бърше и продухва хармониката. После направи още по-красива фльонга, очите му се насълзиха и тихо-тихо, печално и страстно засвири: „Няма кой брезичката да скърши...“.

И джунглите на Геврека веднага увехнаха, храстите клюмнаха, листата опадаха, сгушиха се под американския клен и някак от само себе си край нас изникна златно пшеничено поле и брезичка, трептяща на вятъра. Наемателя свиреше, загледан в небето, полюшваше се леко и в зеления си шлифер постепенно заприлича на брезичката, която никой не обича и кой знае защо не иска да скърши.

Леля Паня се надвеси от прозореца да види кой свири, натъжи се кучето Валет, даже Райка намусено надникна през зеления лук и приглади косата си. Американският клен — нашето единствено дърво — разлюля клони в такт с музиката, а нашият дом, старият, пететажният, помръкна, размишлявайки над думата „скърши“.

— Хваща те направо за душата — каза чичо Сюва, — и те държи.

Той сбърчи лице и стисна с ръка гърлото си.

— Душата ми разкъса — каза той. — Не ме хващай така за душата! Моля те, не ме хващай!

Ласкаво, като плюш, музиката обвиваше етажите и под нейните звуци в двора влезе сухичка старица с черно палто. Тя се спря напред двора и вдигна към небето показалеца си.

Това беше баба Вълк.

БАБА ВЪЛК

С дебелите стъкла на роговите си очила, с дългото си палто и мрежата, от която стърчаха кафеникави макарони, баба Вълк на пръв поглед беше от ония стари женици, за които е казано: „Да я духнеш, ще падне“. Но никой не се решаваше да духне баба Вълк, особено ние с Геврека, защото тя ни наглеждаше.

Когато заминаваха на Север, родителите ни се договориха с бабичката да ни наглежда. Свои роднини тя си нямаше, цял живот беше наглеждала чужди и в тази област беше достигнала такова съвършенство, че нас ни наглеждаше почти без да ни гледа.

Щом влезе в двора, баба Вълк така придирчиво огледа Наемателя, че той се задави. Остатъците от музиката литнаха към небето като сапунени мехури.

Посочвайки с пръст отлитащите звуци, баба Вълк каза:

— Опаковайте!

— Какво има? — развълнуваха се живущите в блока.

— След една седмица ще ни събарят! Стягайте багажа!

— Старото да се руши! — провикна се чичо Сюва. — Трябва да се даде път на новото!

— А ти, Геврек — каза Райка, — продавай гълъбите, докато е време.

— Опаковайте! — изрече за последен път баба Вълк и се запъти към първия вход, сякаш се канеше веднага да започне опаковането на багажа.

— По колите! — изкомандва чичо Сюва.

Баба Вълк влезе във входа и хлопна вратата.

На двора се чу как тя натисна бутона и асансьорът загърмя, слизайки на първия етаж. Бабичката тръшна вратата на асансьора и натисна друг бутон, асансьорът зави, покатери се бавно нагоре, но изведнъж подскочи, закашля се и притихна.

— Ето на! — каза чичо Сюва, като се слушваше от своя прозорец. — Пак заседна.

— Енергията се е свършила! — викна леля Паня.

— Каква ти енергия! Казвам ви, старото трябва да се руши, а вие не вярвате.

Чичо Сюва затвори прозореца и ядосано излезе на двора.

Асансьорът, в който се намираше бабата, беше заседнал между втория и третия етаж и няколко минути ние тичахме по стълбите нагоре-надолу, блъскахме вратите с крак и натискахме бутоните. Постепенно тук се стълпиха живущите в блока, всички викаха, вълнуваха се.

— Трябва да звъннем на повреди! — викаше някой. — Енергията се е свършила.

— Какво общо има енергията с това? Блокът се е наклонил и асансьорът засяда — рече чичо Сюва и удари стената с юмрук, сякаш искаше да поизправи блока.

От удара стената трепна, асансьорът се друсна, пропълъзя малко нагоре и спря.

— Натискай с рамо, Геврече — изкомандва чичо Сюва.

— Бабче! — викна Геврека. — Ти не пускай копчето, а ние ще натискаме стената.

Чичо Сюва, Геврека и другите наематели налегнаха стената, а аз я удрях с тока си. В настъпилата тишина от каменната шахта се чу скърцане и бавно, с подскоци, асансьорът запълзя към третия етаж.

— Давай, давай! Още малко! — викаше Геврека. Той имаше такъв вид, сякаш тласкаше кабината със силата на волята си.

Сантиметър след сантиметър успяхме да избутаме асансьора до третия етаж.

Желязната врата изкряка като патица и се отвори. Баба Вълк излезе на площадката.

— Бабче! — изрева Геврека. — Вече мислех стените да дълбая.

— „Стените“... — недоволно повтори бабата. — Математиката трябва да дълбаеш ти, а не стените.

— Нали сме във ваканция — смути се Геврека.

— Добрият ученик и през ваканцията поглежда в учебниците. Ти никога не слушаш възрастните.

— Е, хайде, бабо — застъпи се чичо Сюва. — Нека си поживее подрастващото поколение.

— На теб ти е лесно да приказваш — каза бабата. Аз съм длъжна да го наглеждам. А как да го наглеждам, като не слуша възрастните.

— Защо да не слушам... Слушам.

— Ти ли слушаш? — обади се Райка.

— Абе какво сте се захванали с мене? Постоянно се заяждате: „Геврека тъй, Геврека иначе“...

Гласът му затрепери, той наведе глава и хукна по стълбите към тавана.

— Стой, Геврек! — викна баба Вълк. — Стой, ти казвам... Ето, виждате ли? Съвсем не слуша възрастните.

Кой знае защо, в нашия двор всички смятаха, че Геврека не слуша възрастните. Видът му беше такъв — вид на човек, който не слуша възрастните.

То се знае, Геврека разбираше, че възрастните трябва да се слушат, но правеше това без желание. Обърне си темето към възрастния, затисне дясното си ухо с рамо и ми намигне: демек, нека възрастните говорят каквото си искат, ще изтраем някак си.

— Друго нещо е Юрката, той слуша възрастните — каза баба Вълк и ме погали по главата. — Татко ти, като се върне от Севера, ще ти донесе зъб от морж. Искаш ли?

— То се знае — смутих се аз. Стана ми някак чоглаво.

Аз наистина имах вид на човек, който слуша възрастните. Облещвах се колкото можех и гледах възрастния, без да мигам, сякаш го слушам, а всъщност никога не го слушах. Затова пък слушах Геврека.

Ето и сега, стоях във входа, кимах с глава, а пък се вслушах в онова, което ставаше в гълъбарника.

Ето — обувките на Геврека изгърмяха по ламаринения покрив, вратичките на бюфета изскърцаха и веднага се разнесе вик.

Райка трепна, а чичо Сюва отвори прозорчето на стълбището и се провикна:

— Кой извика?

И леля Паня отговори от техния етаж:
— Задигнали са всички гълъби на Геврека.

НАД ГРАДА

Какви ли не гълъби има по света! Колко много породи са създали хората:

гащати,
монаси,
преметачи,
космачи,
перукери,
брадати,
паунести,
папури,
барабанчици,
пощенски...

Може да изброяваш безкрайно, и пак ще пропуснеш нещо, някои „виенски клюнести“ например.

А това са само питомни гълъби. Диви също има колкото щещ. В нашите гори живеят най-различни — гушести, клинтуси...

Клинтух — това се казва сериозна, строга дума.

На пръв поглед сякаш няма нищо общо с гълъб, но само кажи „клинтух“, и веднага ще видиш как стремително лети над гората свободен, горд гълъб.

Клинтух — ето гълъба, който според мен е истински гълъб.

Рано напролет в боровата гора се чува глух, гъгнец звук. Сякаш шурти могъщ и нежен пролетен ручей, само че се излива от върха на някой бор. Така гугука клинтухът. Като великолепно насочена, покрита с пера стрела излита той от боровата клонка, бързо и властно размахва криле и се устремява към небето.

В сиво-златистите му криле има толкова сила, че при нужда ще избяга и от сокол.

А колко никакъв е полетът на обикновените градски гълъби! От покрива до тротоара и обратно.

Веднъж видях как ято такива гълъби прелетя от един покрив на друг. Един от тях остана на мястото си — явно очакваше, че другите

скоро ще се върнат. Но те не се връщаха. Той поседя известно време сам, не се стърпя, литна към другите и точно тогава те се вдигнаха и полетяха обратно.

Ятото и гълъбът се срещнаха във въздуха. Всеки друг гълъб — монах или пощенски — непременно щеше да направи някаква фигура, да се извие като спирала към небето и да се присъедини към ятото, а този го домързя, той само се дръпна настрана и се спусна на онова място, откъдето ятото току-що беше излетяло. И все пак даже обикновеният сив гълъб, даже враната или врабчето радват душата ми, когато ги видя да летят над града.

Понякога настроението на човека е такова, че даже небето му се струва покрито с асфалт. И изведнъж над застиналите блокове, над ламаринените покриви прелита гълъб, и градското небе веднага става по-дълбоко, по-живо.

Сред домашните гълъби понякога се срещат големи майстори на полета — например преметачите.

Ето, лети над града преметач — спокойно, плавно. Изведнъж прибира криле и се премята. Ту пада като ранен, ту застива, разперил криле. Преметачът се гмурка във въздуха, преобръща се от радост, от щастие, че лети. Преметачът е художникът, артистът сред гълъбите.

Такъв преметач беше Великия Моня — гордостта на блока ни и на цялата „Крестянская застава“ — гълъб монах, който живееше в нашия гълъбарник.

Геврека го купи, когато Моня, както се казва, още не беше се оперил. А след половин година Тимоха Гълъбаря, бившият собственик на Моня, вече не можеше да гледа към небето без сълзи.

От всички породи гълъби Геврека веднъж и завинаги бе избрал монасите.

— Личи си, че са горди — казваше той. — Какво струва само черният качул на главите им!

Когато Геврека пускаше гълъбите, съседите заставаха на прозорците, а чичо Сюва домъкваше на покрива меден леген, пълен с вода, приклякаше и в него наблюдаваше как летят гълъбите, защото иначе небето го заслепяваше.

Дори някои минавачи спираха да погледат как Моня кръжи в небето, а онези от тях, които обикновено гледат в краката си, те, разбира се, не виждаха нищо.

КЛЮЧ И ЧУКЧЕ

Геврека се мятеше по покрива. Ту шареше в бюфета, ту се отпускате на колене и заврял нос в ламарината, търсеше следи. Но следи все още не се намираха и гълъбарникът на пръв поглед изглеждаше съвсем наред. Бюфетът си беше на мястото и човек можеше да помисли, че монасите сами са отворили вратичките и са излетели. Но те не биха могли, разбира се, да отворят вратичките. Даже Великия Моня не би могъл да направи такъв номер. Освен с катинари, бюфетът беше заключен с осемнадесет секретни куки.

Крадецът се е качил на покрива и докато баба Вълк е била в асансьора, а ние сме блъскали стената, той е отключил катинарите, разгадал е секретните куки и е откъмнал петте монаха.

— Следа! — викна Геврека.

Нещо блестеше на края на покрива, до улука. Помислих, че е слънчево зайче, но беше копче. Металическо униформено копче, на което се виждаха кръстосани ключ и чукче.

— С ключа е отворил катинарите, а с чукчето е избил куките — каза Геврека. — Ето я първата улика! А Моня сам ще намери пътя към къщи и ще се върне.

— То се знае! — давах му кураж аз.

— Долен крадец! Ще му дам да разбере!

От вълнение Геврека взе да тича по покрива и да наднича надолу към улицата, сякаш се надяваше веднага да зърне крадеца. Пет или шест минувачи бавно крачеха по уличката. Единият от тях, без шапка, изглеждаше малко подозрителен. Озърташе се, току си връзваше обувките, но да се разбере отгоре крадец ли е, или не, беше невъзможно.

От покрива се виждаше цялата ни уличка. И Червения блок се виждаше, и Сивия, в който имаше приемателен пункт „Изкупуваме стъклария“, и Блока до чешмата, до който наистина стърчеше на тротоара „чешма“ — една синя помпа. Почти всички съкварталци взимаха вода за чай от „чешмичката“, а с водопроводната си миеха ръцете.

В Москва има много улички с хубави имена, например „Живовляковска“, „Сребренска“ или пък „Николо-Врабчева“. Но нашата има най-хубавото име: „Чадърска“. На нашия блок така и пише:

„Чадърска“. На Червения блок е написано „Чедърска“, а на блока до чешмата — „Чъдърска“.

Интересно е да се гледа отгоре, от гълъбарника, към нашата пресечка. Ето — стои на тротоара баба Вълк, чичо Сюва помпа вода от „чешмичката“, а ето го и Тимоха Гълъбаря, излиза от Червения блок.

— Стоп! — викна Геврека. — Тимоха е! Тимоха Гълъбаря от Червения блок! Той е откраднал гълъбите! И копчето е негово!

Да, в нашата махала Тимоха беше най-запаленият гълъбар. Той имаше тридесет гълъба, а му се щеше да има все повече и повече. Видеше ли гълъб, разтреперваше се и почваше да изсипва трохи от джоба си.

— Той е! — каза Геврека. — И копчето е негово! Нали учи в техникум! А в техникумите имат точно такива копчета. Униформени!

Геврека тичаше по края на покрива и като сокол гледаше надолу, сякаш смяташе да се втурне и да връхлети върху Тимоха.

— Това е техникумско копче! — извика той. — Хайде долу, да си поговорим с този тип!

Юрнахме се по стълбите и бегом — на улицата.

— Къде? — викна след нас баба Вълк. — Геврек, назад!

— Долен крадец! — измърмори Геврека. — Ще го науча аз него! Аз нищо не казах, но си помислих: „То се знае“.

ТИМОХА ГЪЛЪБАРИЯ

— Не съм ти пипал гълъбите, Геврече! — викна Тимоха, щом ни видя. — И от къде на къде — щом откраднат някому гълъбите, веднага мене ме обвиняват.

— Долен крадец! Ще те науча аз тебе!

Изплаших се, като видях накъде тръгна работата. Лично аз смятах, че Геврека трябваше да започне разговора отдалече, деликатно, а той веднага хвана бика за рогата.

— Не съм ти взел гълъбите! Та аз съм отличник, нима ще седна да крада?

Тогава Геврека се приближи към Тимоха и каза:

— Не си ти, а?

— Не съм ти взел гълъбите, Геврече, не съм.

— Тогава защо не ме гледаш в очите?

— От притеснение — каза Тимоха. — И от къде на къде — щом откраднат гълъбите на някого, веднага мене набеждават?! А аз и в училище бях отличник, и в техникума съм отличник. Защо ми е да крада?!

— Отличник и в техникума, а? А това какво е, отличнико? — и Геврека тикна лъскавото копче право в лицето на Тимоха.

— Откъде да знам какво е! — извика Тимоха, поглеждайки копчето с едно око.

— Не знаеш! А не носят ли ей такива неща във вашия техникум, а после ги губят на мястото на престъплението?

— Какво говориш, Геврек? Ние изобщо нямаме униформа. Ходим си като хората, с цивилно сако и панталон.

— Като хората, казваш! Долен крадец! А защо ти гори шапката?

Погледнах Тимоха и видях, че от шапката му излиза дим на кълба и хã да пламне.

— Ами от притеснение — каза Тимоха. — Това е пара, разбираш ли? Парата излиза от вълнение. А ние се обличаме като хората, Геврек, нямаме такива копчета. Пък и сам помисли — за какво са ми твоите гълъби? Как ще ги пускам да летят? Та Монката го познава всичко живо!

— Ти отдавна си хвърлил око на Моня!

— Бегача ми не е по-лош от твоя Моня.

— Бегача ли не е по-лош от Моня?! Свят ще му се завие от Моня на твоя Бегач-мърляч!

— Бегача ли е мърляч?! — Тимоха внезапно пребледня. — Твоят Моня е чувал с трици.

Геврека стана моравочервен.

— Кой е чувал? — извика той. — Дръж се, отличнико! Ще те науча аз тебе!

Геврека се наежи, заел удобна за целта поза, когато между него и Тимоха се вклини някакъв непознат.

— Я по-спокойно! Разкарайте се! Сега ще извикам милиция! Другарю милиционер! Другарю милиционер!

Геврека отскочи и Тимоха се дръпна встрани. Първият блед, вторият зачервен, те стояха на разстояние един от друг и дишаха тежко. Непознатият тихичко се засмя и продължи пътя си.

Ние дори не погледнахме след него. И напразно не погледнахме, защото непознатият никога не би извикал милиция. Този непознат беше Похитителя.

СЛЕДИ ВЪВ ВХОДА

Леля Паня, чичо Сюва и баба Вълк седяха под американския клен и играеха домино.

— Риба! — викна леля Паня и плъсна плочката на масата.

— Каква риба? — Чичо Сюва присви очи, разглеждайки фигурата, която беше се образувала от плочките и наистина приличаше на черен скелет на риба. — Каква риба? Кефал или костур?

— Ех — въздъхна баба Вълк, — да имаше сега парченце сельодка!

— Напразно се нахвърлих върху Тимоха — каза Геврека.

— То се знае — отговорих аз.

— Тимоха няма нищо общо с тази работа. Тук някой друг има пръст.

— Свой от свои няма да краде — каза леля Паня. — Това е някой чужд.

— Разбира се, че е чужд — потвърди чичо Сюва. — Свой човек няма да краде. Само че кой е крадецът — това е въпросът.

— Кой ли? — провикна се от прозореца Райка. — В нашия блок всички сме свои, освен един.

— Кой?

— „Кой, та кой!“ Оня сандък с шлифера от двадесет и девети апартамент. Живее сам като бухал в двустаен апартамент и плаща за него толкова пари, колкото ние и насън не сме виждали.

— Раиса — каза баба Вълк, — ами кой му готви чорбица, манджица?

— Никой не му готви! Кому е притрябвал!

— А откъде взима пари?

— „Откъде, та откъде!“ — отвърна Райка. — Присвоява си ги.

— Ама вие защо така! — каза чичо Сюва. — Какво сте се нахвърлили върху човека? За душата ме хвана той. С „Брезичката“.

— Тебе който поиска може да те хване за душата.

— Как не! — обиди се чичо Сюва. — Знаеш ли каква е душата ми? Не е като твоята. Душата ми е широка.

— Чуйте ме — викна леля Паня. — Ами че аз видях. Вчера той се качва на покрива и се въртя край гълъбарника.

— Ами?!

— Нещо душеше под бюфета.

— Душеше ли? — възкликна Геврека. — Какво пък е душел? Я да отидем да го видим този душач.

— Хайде! — каза Райка. — Дойде време да измъкнем кирливите ризи на някои хора.

Геврека ми кимна и тръгна решително към третия вход. Той явно бързаше. Мене ако питате, не беше хубаво така изведнъж да се хвърля в атака. Първо трябваше да разузнае, да разбере как стоят нещата, но той вече влезе във входа и веднага започна да разглежда следите.

През дългите години каменното стълбище се беше покрило с толкова много следи, че от тежестта им стъпалата се бяха смалили, изтъркали и изкривили. Освен следи навсякъде се търкаляха улики: фасове, кори от портокал, стари трамвайни билети.

Качихме се на втория етаж и застанахме пред вратата, на която беше написана цифрата 29. Тук-там изкуствената кожа на тапицерията на вратата беше разкъсана и от дупките се подаваха кълчища с цвят на махорка. На стената, до самата врата, стърчеше малка перка, около която се мъдреше бронзова табелка с надпис: „Моля, въртете“.

Това беше звънецът. Под него висеше хартиена табелка: „Николай Ехо. Завъртете веднъж“.

— Едва се нанесе, а вече и табелка си сложи — избоботи Геврека, посегна към звънеца и веднага дръпна ръка.

Погледнах внимателно звънеца, но трябваше да гледам не него, а пода.

На пода, до самата врата, имаше перо от гълъб.

СЪНЯТ НА НАЕМАТЕЛЯ

В този момент Наемателя от двадесет и девети апартамент лежеше облечен на кревата. Той спеше и сънуваше, че уж върви по уличката, а насреща му — Райка Паякова.

„Рая, искам сладолед“ — казва й уж Наемателя.

А Райка отговаря: „Уважаеми Наемателю, не щете ли крем брюле?“.

Тъкмо да поиска крем брюле, и Райка казва: „Уважаеми Наемателю, а кой ви готви първо и второ?“.

А той отговаря: „Никой. Аз съм сам на този свят“.

А Райка казва: „Ами защо не дойдете у нас? Кокошката ври на печката“.

А Наемателя отвръща: „Само за това си мечтая“.

И тъкмо Райка отвори уста да му каже още нещо приятно, Наемателя се събуди, защото някой силно чукаше на вратата.

Наемателя се надигна, наметна сакото си, отвори вратата и се усмихна:

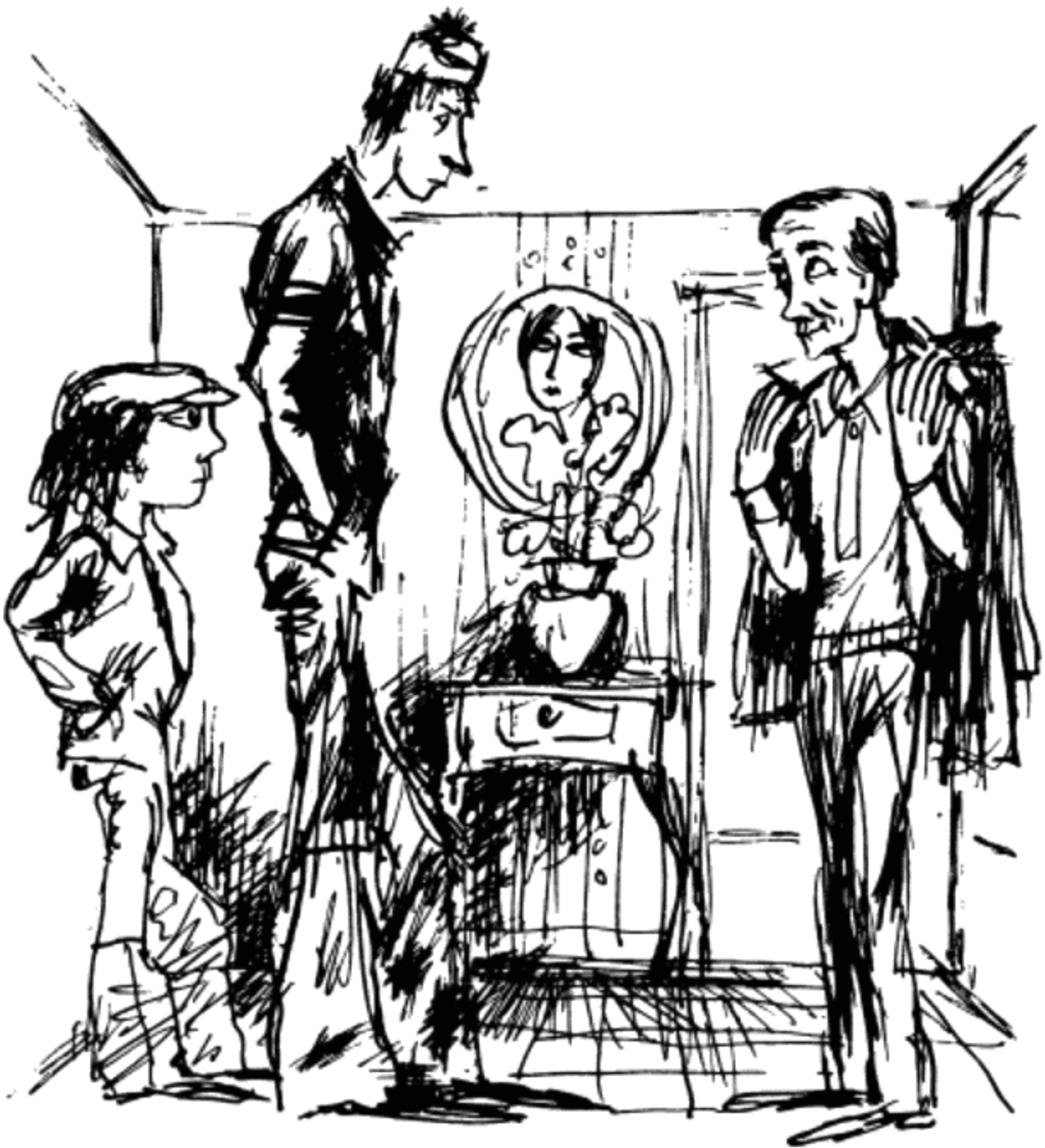
— А, музикантите! Моля, заповядайте, влизайте.

— За какво да влизаме? — отвърна Геврека. — Няма за какво да влизаме.

— И таз добра! — рече Наемателя. — Влезте де, щом сте дошли.

— За какво да влизаме? — повтори Геврека, влизайки в стаята. — Няма за какво да влизаме.

В мрачната стая на Наемателя Геврека помръкна и заприлича на шлосер-водопроводчик, извикан да поправи мивката. Гледаше неприветливо измачканата постеля, обувката и другата обувка — на няколко крачки встрани от първата.

— Виждате ли — каза Наемателя. — Живея като монах. Сам-саменичък.

— Като монах ли? — оживи се Геврека.

— Да — кимна Наемателя. — Като монах.

— Как така?

— Ами така. Самичък в двустайния апартамент и в целия свят. Тъй че близко същество нямам. А ти сам ли живееш?

— Аз ли? — учуди се Геврека.

— Ти — потвърди Наемателя.

— Не съм сам. Ето го Юрка, брат ми. Имам и майка, и татко, но те са на Север.

— Празна работа — каза Наемателя. — Мираж.

— Как така! Имам и майка, и баща, и баба Вълк, пък и приятели в училище, в кръжока за гълъби, а ето го и Юрка, брат ми.

— И брат, и майка, и баща, а все едно си сам на този свят. Разбира ли те някой?

— Ами ето Юрка, брат ми — рече Геврека и ме посочи. — Какво има да не разбира.

— Напълно ли те разбира Юрка, брат ти? — разпитваше Наемателя.

— Ама какво има да не разбира?

Аз му кимам с глава, един вид — то се знае.

— Не, миличък — каза Наемателя. — Не те разбира той и никой не може да те разбере, не само Юрка, брат ти.

Аз наистина нищо не разбирах, само гледах Наемателя.

Тогава Геврека, когото никой не разбираше, присви очи, приближи се до Наемателя и рече:

— Къде са монасите?

— Какви монаси?

— Които отвлякохте.

— Аз? Монаси? — кипна Наемателя. — Какви ги дрънкате?

— А това какво е, гражданино? — каза тогава Геврека и поднесе гълъбовото перо до самия нос на Наемателя.

Наемателя леко се изчерви, взе перото, духна го и каза:

— А, това ли? Виновен съм!

ЧЕТИРИНАДЕСЕТ ВЪЗГЛАВНИЦИ

— Виновен съм! — каза Наемателя и аз взех, че се засрамах.

Николай Ехо беше Наемател като Наемател и до последния момент бях сигурен, че той не е взел гълъбите. Но сега, както и да го въртиш, трябваше да го погледна в очите.

— Виновен съм — повтори Наемателя, въздъхна и седна в голямото кресло.

— Къде ги държите?

— Ей сегичка — отвърна Наемателя. — Под кревата са.

Геврека падна на колене и погледна под кревата.

— Какво говорите? — каза той. — Та тук няма нищо.

— Как да няма? — възрази Наемателя, мушна се под кревата и измъкна някакво плоско дървено куфарче.

— Това пък какво е? — трепна Геврека и очите му се разшириха.

— Куфар — обясни Наемателя. — Моля за извинение.

Той натисна с големия си пръст сребрилата закопчалка и капакът на куфара се отвори.

— Изплюскал ги е! — изрева Геврека. — Всичките ги е изплюскал, нещастникът!

В куфара имаше купчина сиви, кафяви и бели пера.

— Всички монаси е изплюскал! — повтори Геврека и по бузата му се търкулна една сълза.

— Какви ги дрънкате? Не съм ял никакви монаси.

— Излапал си ги, излапал си ги — повтаряше Геврека. — Изплюскал си ги. По очите ти виждам.

— Слушайте! — ядоса се Наемателя. — Не съм ял никакви монаси.

— А това какво е?

— Пера. И изобщо ще ви помоля да не крещите и да ми говорите на „вие“, иначе ще ви изхвърля оттук.

— Всички монаси е излапал — отчаяно повтаряше Геврека. — А от перата иска да си направи възглавница!

— Възглавница ли? — изуми се Наемателя, отворил широко сините си, както се оказа, очи.

— А какво друго? Разбира се, че възглавница.

— Възглавница... — повтори Наемателя с недоумение и скрита болка, намръщи се, замисли се, уморено потърка чело. — Какво пък — горчиво се усмихна той. — Сигурно наистина трябва да направя възглавница. Кому е притрябвало всичко това? Питам се, кому?

Той походи разсеяно из стаята, дръпна един стол до бюфета, отпусна се на него с вид на обречен.

— Трябва да се направи възглавница. Прави сте, момчета.

Наемателя въздъхна, свали от шкафа някакъв четириъгълен кафяв предмет, който наистина приличаше на възглавница, избърса праха с ръкав и го метна върху масата. От тежкия удар масата охна и приклегна.

— Ето — каза Наемателя, — такива възглавници имам цели четиринадесет парчета.

На масата пред нас лежеше тежък, издут албум с кожени корици. На лицевата страна със златни букви беше изписано:

ПЕРА НА ПТИЦИ ОТ ЦЯЛ СВЯТ
СЪБРАЛ НИКОЛАЙ ЕХО
МОСКВА

Геврека протегна ръка към албума, отвори го и отвътре се показаха ярки ветрилообразно наредени пера от пъдпъдъци, от кеклици, от папуняци и от орли. Всяко перо си имаше джобче с надпис, като „рулева от балабан“ или пък „махови от нощна лястовица“.

— Птиците летят и губят пера — говореше Наемателя. — А пък аз ходя и ги събирам; та нали всяко перо е послание на някоя птица до земята. Вижте например перото на горския бекас. Скромно на вид, но какъв цвят, каква мисъл, какво благородство...

— „Каква мисъл, какво благородство“ — повтори объркано Геврека. — А какво има там, в куфарчето?

— Нищо особено — махна с ръка Наемателя. — Главно сойка и копринарка. Непоредена част от колекцията. Махови пера от вашия монах. Вчера ги събрах край гълъбарника.

Геврека пребледня.

„Каква мисъл, какво благородство!“ — избърбори той и взе да отстъпва към вратата:

— Вие такава... вие, това де... Извинявайте де...

— То се знае — промърморих смутено аз.

— Е, хайде, какво пък толкова — успокояваше ни Наемателя. — Елате пак, ще си поговорим за живота, ще погледаме перата...

— То се знае, то се знае — повтарях аз, като гледах как се затваря вратата.

ПОЯВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНИНА НИКИФОРОВ

Уличните фенери още не бяха запалени. В дворовете беше мрачно, а във входовете — тъмно.

Свечеряваше се и повечето съседи бяха излезли навън да си побъбрят и да подишат чист въздух. Пръснати по цялата „Крестьянская застава“, те стърчаха пред входовете по двама, по трима, на групички. Пред нашия вход имаше даже малка тълпа: Райка Паякова, баба Вълк, разни техни познати и непознати от съседните блокове, че даже и надошли от близката „Дъвкачевска“.

Чуваха се откъслечни фрази, отделни думи:

— И какво, както са си с раса ли ги отведоха?

— Пълен куфар с пари...

— Че как ще се поберат в кошница?

— Пу! — плюна Геврека. — Дрънкат разни врели-некипели.

Сразен от колекцията пера, той посърна съвсем и уморено седна на пейката под американския клен.

— Мога и нови монаси да си намеря, но като Моня втори няма.

— То се знае — кимнах аз.

Геврека въздъхна, прегърна коленете си и се прегърби. В тази поза напълно оправдаваше прякора си. Поначало той беше много висок, по-висок от мен с три мои глави и с четири негови. Преди всички му викаха Дългун и той нарочно взе да се прегърбва, за да изглежда по-нисък, а пък стана Гевречето.

— Ако у някого имаше благородство, това беше Моня. У него имаше мисъл. А как само се премятеше във въздуха — същински акробат!

Тълпата пред нашия блок се люшна, заблъска се, надойдоха още хора, понесоха се викове от рода на: „Я чакай! Стой!“.

— Геврек! — викна някой. — Геврек, насам! Пипнахме един подозрителен.

Ние веднага изскочихме навън.

— Ето го! — викаше баба Вълк. — Ето го Заподозрения! — и здраво стискаше ръкава на някакъв гражданин, който се бранеше с

гребло.

— Кой си ти? — напираше от другата страна чичо Сюва. — Защо се въртиш тук? Какво душиш?

— Аз съм Никифоров — обясняваше Заподозрения, мъчейки се да се откачи. — Вървя си, никого не закачам и изведнъж ме спипаха.

— Сега вече, драги, няма да се измъкнеш.

— Няма да се измъкна — съгласи се гражданинът Никифоров. — Спипаха ме най-накрая...

— Спипахме те, спипахме те — потвърди баба Вълк и бутна с лакът гражданина Никифоров. — Навърта се тука, души къде има нещо да свие...

При тези думи бабичката показва как точно гражданинът Никифоров „души“ и това наистина беше застрашително.

— Признай си — бърка ли в бюфета?

— Бърках.

— И къде дяна монасите?

— Какви монаси?

— Много добре знаеш какви.

— Не познавам никакви монаси — заинати се иначе сговорчивият гражданин. — Защо ли ми трябваше да минавам през тази пряка?! По всички улици си ходех, никъде не ме спипаха.

— Не ни баламосвай! — каза баба Вълк. — По покрива се катери, греблото си показва и хоп — гълъбите ги няма.

— Нищо подобно — отново се заинати гражданинът Никифоров. — Не съм се качвал на покрива и греблото си не съм показвал.

— Показваше го, показваше. Сама видях. Качи се на покрива и показва греблото, маскираше се на антена — тръсна баба Вълк и замагна с ръка.

Но тук деликатно се намеси Геврека:

— Бабче, недей...

— Сега пък какво? — обърна се недоволно баба Вълк.

— Бабче — повтори Геврека, — не може да си видяла, че се качва на покрива. Нали беше в асансьора.

— Може да съм имала бинокъл! — изрепчи се тя и веднага млъкна, защото какво общо имаше тук бинокълът?

— Какво общо има тук бинокълът? — рече гражданинът Никифоров. — Вие, мадам, нещо сте объркали. Е, аз тръгвам.

Той ни обърна гръб, трепна и изведнъж с все сила търти да бяга. След секунда от гражданина Никифоров нямаше и помен. Аз нарочно се огледах да видя няма ли някъде помен — нямаше.

БЯГСТВОТО И СТРАХЪТ НА ГРАЖДАНИНА НИКИФОРОВ

Гражданинът Никифоров тичаше по „Крестянская застава“ и греблото на рамото му летеше след него.

„Защо ми трябваше да се навирам в тази проклета пряка! — тичаше и мислеше гражданинът. — Щом свих по нея, и веднага ме спипаха!“

Не, гражданинът Никифоров не беше взел гълъбите, но на съвестта му тежеше една работа, а може би дори две, и когато баба Вълк го погледна изпитателно, страх скова гърдите му.

А когато старицата рече: „Я чакай, гълъбче, не си ли ти оня, дето бърка в бюфета?“, тук вече не страх, а ужас го вледени до петите.

Защото, разбира се, това беше той. Той беше бъркал в бюфета, но не в онзи на покрива. Гражданинът Никифоров беше бъркал в съвсем друг бюфет. Вярно, това се случи преди две години и онзи бюфет беше в град Джобов, и оттогава гражданинът не беше бъркал в никакви бюфети, и въпреки това се изплаши до смърт. Веднага си представи как го мъкнат в милицията и му отнемат греблото.

„Един-единствен път — мислеше гражданинът, тичайки. — Един път и аз да бръкна в бюфет. И какво толкова взех — пет кила салам, два буркана концентрирано мляко, една торта и на — сега цял живот ще се мъча. Другите повече взимат. По шест кила взимат и окото им не мига!“

Впрочем гражданинът се страхуваше не само от милицията. Боеше се да се обажда по телефон, да се къпе, да се качва с асансьор, боеше се, че кукувицата ще му изкука малко години, и дори от падане на метеорити се боеше!

Но това все пак мога да го разбера.

Една вечер, когато звездите вече светеха на небето, ние с Геврека бродехме край Москва река. Наблизо строяха нов блок и навсякъде бяха натрупани огромни макари, тръби и тухли. Тази вечер имаше и много падащи звезди. Те постоянно разрязваха тъмното небе над реката.

Изведнъж на оградата, зад която стърчеше подемен кран, видях надпис:

ПАЗИ СЕ ОТ ПАДАЩИ МЕТЕОРИТИ!

Цяла нощ сънувах страшни сънища: Земята се сблъскваше с Луната, метеорити се врязваха в асфалта и аз се мятах по „Крестянская

застава“, спасявайки се от небесни тела. Сутринта пак отидох на строежа.

На дневна светлина прочетох плаката другояче:

ПАЗИ СЕ ОТ ПАДАЩИ МАТЕРИАЛИ!

Да си кажа честно, разбирам и хората, дето се страхуват да се возят с асансьор. Качваш се с асансьор, а той изведнъж вземе, та спре. Сърцето ти пада в петите, почваш да се мяташ и да викаш: „Помощ! Заседнах!“.

А асансьорът не мърда. Страшно е.

Страх го беше и гражданинът Никифоров. Той тичаше и греблото на рамото му летеше след него.

ТЕЛЕВИЗОРИ И МОНАСИ

Вън се стъмни съвсем. Над киното светна огнената дума „Рубин“ и озари с червен пламък лицата на минувачите.

До оградата, на която бяха разлепени разни афиши, стоеше човек с гребло. Искаше му се да иде на кино, но не можеше да се реши и най-вече не знаеше къде да дене греблото.

Минувачите го задминаваха, трупаха се пред афишите, редяха се пред касите на киното, пушеха, блъскаха се, без да се извиняват. Едно момиче погледна греблото, засмя се и изтича към касите. Гражданинът се опита да го последва, но греблото не го пусна и той се спря, мечтаейки за гребло, което да може да се сгъва като въдица.

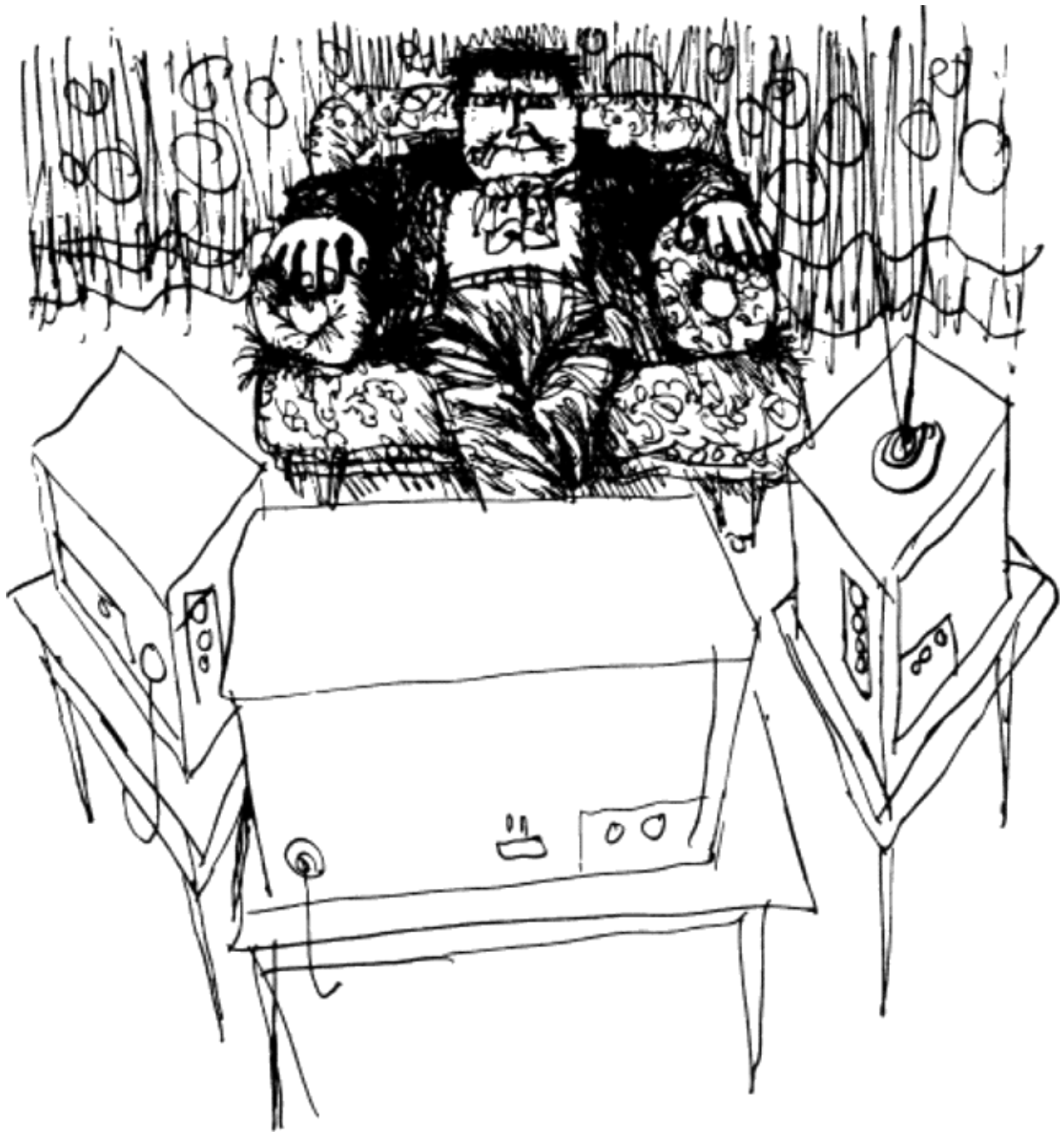
Дълго стоя на едно място и гледа как в прозорците на къщите светват с топла светлина абажурите, как трепти зад щорите нещо синкаво и нереално.

— Гледат телевизия — досети се той.

Зад един такъв телевизионен прозорец някакъв човек седеше, потънал в меко кресло. Този човек беше Похитителя.

На стената над главата му бяха окачени портрети на киноактриси — наши и чуждестранни, в краката му имаше плетен кафез с гълъби монаси, а точно пред очите му сияеха екраните на три телевизора. Похитителя гледаше три програми наведнъж. Трябва да отбележим, че същата вечер по първа програма даваха теглене на Тото 1, по втора — теглене на Тото 2, а по трета — „Хайде, момчета!“

„Хубаво е да имаш три телевизора — размишляваше Похитителя. — От нищо не се лишаваш. Да-а, полезно нещо е телевизорът.“

Похитителя плъзна поглед по трите телевизора от ляво надясно, после от дясно наляво и изведнъж зърна кафеза с гълъбите.

— Ето — каза той сам на себе си. — Онова, към което се стремях от толкова време, е постигнато. Повече с гълъби нямам работа. Изцяло превключвам на телевизори. Да се отмъкнат гълъби, е лесно, но да задигнеш телевизор, трябва да си малко нещо художник. Телевизорът е чуплива, обемиста вещ, закачаш с екрана дръжката на вратата, и край, отива на кино.

Похитителя стана и се приближи до огледалото, окачено сред портретите на киноактрисите. Беше му приятно да се вижда от време на време обкръжен от красавици от всички страни и континенти. Тогава той се чувстваше знаменит киноактьор и правеше най-различни гримаси — ту въсеше вежди и издаваше напред брадичка, ту пък обратно, дръпваше я назад и мърдаше вежди като морски вълни, ту я движеше от ляво надясно, възхищавайки се от собствената си красота.

Похитителя огледа лицето си и не остана доволен. Прекалено грубо и мрачно изглеждаше то. Такова лице трябваше да бъде развеселено и той си намигна, а после, като продължаваше да се гледа в огледалото, сам се попита:

— Къде ще продадеш монасите, мутро?

— Ами ще ги закарам, гълъбчетата, на Птичия пазар!...

— А много ли ще вземеш за тях?

— По две рублички и ето ти една десетачка.

— Такъв симпатяга, пък толкова скъпо взимаш — укоряваше се Похитителя.

— Какво да се прави, днес всяка рубла е на почит...

— Рублата е на почит, но гълъбът поевтиня.

— С акъл трябва да се търгува.

— Акъл дал господ...

Похитителя се засмя, доволен от разговора със себе си. И актрисите от стените, както му се стори, също се позасмяха. Впрочем смееха се предимно чуждестранните, нашите гледаха на тая работа доста намръщено.

— Хайде, стига толкова — каза Похитителя, пресичайки неуместния смях. — На работа!

Той решително изключи телевизорите и извади от бюрото канцеларска тетрадка, на чиято корица се четеше: „Кратко описание на моите престъпни деяния“.

Той разгърна тетрадката на съответната страница и записа:

Днес в 18 часа и 34 мин. взех гълъбарника от блок №7 на улица „Чадърска“. Операцията отне 3 минути и 27 секунди. Температура на въздуха: +19 градуса. Влажност на въздуха: 89%. Слаб, до умерен северен вятър. В крайна сметка са взети 5 г., порода монаси. На мястото на

престъплението е оставена улика — железничарско копче, което трябва да заблуди следствените органи. Преди на местата на престъплението бяха оставяни копчета: войнишко, моряшко, на летец и лесничейско. По такъв начин до днешна дата в Москва и Московска област от мен безнаказано са отвлечени 250 гълъба. Планът е изпълнен. С това приключвам работата с гълъбите и изцяло превключвам на телевизори.

Похитителя сложи точка. Той мечтаеше някога, след десетина години, да се разкае, да започне нов живот и да напише книга за престъпните си дела, затова си беше изработил навика всеки ден да прави равносметка на извършеното.

ЧАСТ ВТОРА
СЪБОТА

ПТИЧИЯ ПАЗАР

Всяка събота в шест часа сутринта на Таганския площад се появяват странни хора. Изсипват се от метрото, раздърпани и загрижени, и тичат през площада. Те мъкнат превързани с въжета куфари и сандъци, корита и туби, от джобовете им стърчат колби, висят гумени маркучи, на гърба на всеки тежи издута раница, от която нещо се просмуква, капе, тече.

Това са постоянните продавачи, запътили се към Птичия пазар. Те развъждат с години риби, канарчета, зайци, хамстери. Ловят ларви от хирономуси и живородки във вировете из покрайнините на Москва, за да могат всяка събота, всяка неделя да бъдат на Птичия. Тези хора са основата, гръбнакът на пазара, те са китовете, на които се държи Птичия пазар.

След час Таганския площад е разрязан на две от дълга опашка. Автобусите не стигат. Десетки постоянни и стотици случайни купувачи изгарят от нетърпение да идат на Птичия пазар. Особено нетърпеливи са случайните. Очите им са широко отворени и всичко — даже опашката за рейса — предизвиква учудване и смях. Помиярчето, което наднича от пазвата на съседа, им се струва нещо уникално. Много от тях отиват на Птичия за първи път, искат всичко да видят, всичко да купят и ако някой носи в джоба си въженце, трудно е да се предвиди каква ще е съдбата му. Въженцето може да върже аквариум, а може и да домъкне в къщи пес с клепнали уши.

А Птичия вече отдавна кипи. Тълпата е задръстила всички улички и къошенца, сакчета за риба и гълъби излитат над нея, в краката ѝ се лее вода от аквариумите, викат деца, зъбят се фокстериери и някое канарче на стойност десет рубли пее, та се захласва. От „Таганка“, от „Яуза“ и от „Крестянская застава“ на Птичия пазар долитат и врабчета, и гарги, и врани, и гълъби — единствените птици, които тук не се продават и не се купуват, разбира се, ако не са дресирани. Но де да можех да си купя дресирано врабче!

Чудновати, съвсем неочаквани неща може да си купи човек на този пазар!

Ето, там се е изправил един дядка с шапка ушанка, носът му прилича на круша, но е червен като ябълка, в ръцете му книжна кесия, в която има нечуван специалитет — сушен циклоп. Много години стои дядката на своя пост, но запасите от сушен циклоп не секват.

Хей там пък стърчи черновежд гражданин с напрегнато от дълбоки размисли лице. На гърдите му — табелка:

ДОБЕРМАН-ПИНЧЕР

Той гледа навъсено минувачите и сърдито им предлага:

— Купете си сукалче.

В една пазарска чанта в краката му се боричкат кутренца, които никой не купува.

— Кой иска да си осинови едно кученце? — омеква черновеждият.

Но какво са някакви си кутренца — само на Птичия могат да се срещнат хора, които упражняват най-рядко срещания на света занаят — продават пясък. Никой никога не се е сещал, че пясъкът трябва да се продава, но на Птичия са се сетили — продават го и го купуват. Само че пясъкът трябва да е едър и зърнест, горе-долу като варена елда, и струва пет стотинки чашата.

На Птичия може да се купи кораб фрегата, изцяло направен от миди, с някоя изсъхнала морска звезда на носа, може чисто и просто да се купи парче стъкло, но такова, което сияе с всички цветове на дъгата и прилича на брилянта „Кралица Антоанета“. Не зная кому и за какво е нужно такова стъкло, а и не е там работата. На мене например ми е все едно какво ще продавам или ще купувам — стъкло, фрегата, сушен циклоп — само и само да съм всяка събота и неделя на Птичия, да се блъскам в тълпата, да подсвирквам на гълъбите, да галя кучетата, да надничам в гърлата на мюретата^[1], да вдигам за ушите питомни зайци или пък да измъкна от пазвата прозрачна колба и да викна:

— Кой търси жива вода? Насам!

[1] Птица мамец. — Б.пр. ↑

СТО МОНАХА

— На Птичия, разбира се, че на Птичия — говореше Геврека. — Там веднага ще го пипнем. Къде ще дене монасите? Ясно е, че ще ги занесе на Птичия.

Ние тичахме към Птичия по улица „Вековна“ и непрекъснато срещяхме хора, които влачеха клетки с канарчета, аквариуми, кафези с гълъби. Край нас профучаваха автобуси, от прозорците им надничаха гълъбари, кучкари, птицевъди, ловци на пойни птици и любители на хамстери.

Още на входа на пазара попаднахме в тълпата на любителите на аквариуми. Тук цареше врява, звън и тракане, блъсканица. В прозрачни буркани се мятаха огнени барбуси, кардинали, макроподи, сомчета, петелчета, скалари. Ту тук, ту там от тълпата надничаха риби телескопи с такива чудовищно ококорени очи, с каквито навярно си струва да се погледне Луната.

— Гупичка! — провикваше се някой някъде зад навалищата. — Най-малката, *най-дребната*, **най-ситната**.

— Инфузории... — предлагаше едва чуто напълно интелигентен човек и показваше на всички буркан, натъпкан догоре с инфузории.

Мене ме притискаха двама. Единият продаваше охлюви, а другият ги купуваше. Заклеших се между тях и купувачът така ми натискаше гърба, сякаш искаше да промуши рублата през него.

— Петела изпусна Червения неон! — изрева някой и тълпата се разпръсна.

Аз отскочих към празното място и едва не паднах върху някакъв човек, коленичил сред навалищата. Това беше Петела — прочутият продавач на рибки.

— Стой! — викна той и ме изгледа свирепо от долу нагоре. После се втурна да лази на четири крака и изведнъж — ох, дявол да го вземе! — заби нос в земята точно пред моята обувка и покри с устни една малка златисточервена рибка, която потрепваше на земята. Червения неон не се хваща с пръсти, а само с устни, само с устни, за да не се наранят нежните му перчици.

Петела скочи на крака и изплю неона в извита стъклена колба. Да, това беше Червен неон — рядка рибка от притоците на река Амазонка. Три и петдесет парчето!

А там, където продаваха гълъби, беше пълно и с народ, и с гълъби. Гълъби — клонести, качулати, паунести, гащати и какви ли не още — се мятаха в кафези, в кошници, в пазвите и в ръцете на продавачи и купувачи. Десет... двадесет... петдесет... сто монаха пърхаха с криле, кълвяха коноп, преминаваха от едни в други ръце.

— Геврек! Здравсти, Геврек! — изрева някакъв младеж и тикна в лицето на Геврека юмрука си, в който стискаше гълъб. — Не щеш ли черен чистокръвен?

— Геврека дойде! Търси си монасите!

— Откраднали са му Монката!

— Кога?

— Вчера ли?

— Никой ли не е виждал моя Монка? — питаше всяка минута Геврека.

— Две рублички! Две рублички! — дърпаше ме за ръкава възрастен гълъбар. — Вземи, момче, няма да съжаляваш.

Геврека спря пред една клетка, в която имаше точно пет монаха. Това не бяха нашите монаси, но и тези бяха хубави, млади, снажни.

— Какво си зяпнал? — каза на Геврека стопанинът им, гълъбар грубиянин, по прякор Сплеснатия нос.

— Че какво? — каза Геврека.

— Такова — отговори Сплеснатия нос.

— Добре де, добре — каза Геврека.

— То се знае — добавих аз.

— Разкарай се — каза Сплеснатия нос. — Това не са твоите монаси.

— Голяма работа. Човек не може ли да погледне...

Ние се отдръпнахме, но Сплеснатия нос викна подир нас:

— Глупак си ти и това си е! Кифла!

Геврека пламна.

— Кой е кифла? — каза той, присви очи и подскочи към Сплеснатия нос.

— Изпусна Монката — глупак! На Птичия го търсиш — глупак на квадрат.

— Защо?

— Че кой ще тръгне да продава Монката на Птичия? Тук всяко куче го познава.

— Тогава къде ще го занесат?

— Мисли. С мозъка си.

— Не мога да се сетя — обърка се Геврека. — Къде?

Сплеснатия нос го погледна презрително и се изплю:

— В град Джобов.

ДЖОБОВ, НАТАТЪК НАВСЯКЪДЕ

Геврека позеленя.

Бяхме чували и по-рано за град Джобов, но и през ум не ни беше минавало, че монасите могат да попаднат там. А пък в Джобов също имаше пазар, на който се продаваше всичко. Срещаха се и гълъби, и то обикновено такива гълъби, които са „минали през фризьорски салон“.

Излиза така, че на тоя свят не само хората ходят по фризьорски салони. Гълъбите също понякога имат нужда от фризьор. Да речем, имаш чистокръвен бял гълъб, но тук-там белоснежната му чистота се нарушава от досадни черни или рижи перца. Значи този ценен гълъб не е чак толкова ценен. Какво да се прави? Веднага го пращаш на фризьор и после — на пазара.

Почти всички гълъбари са и добри фризьори, а сред тях има и истински майстори на тоя занаят. Разправят, че именно в град Джобов живее прочутият фризьор на гълъби — Кожения. Носят му крадени гълъби и той им прави такива прически, че и родната им майка не може да ги познае.

— Ако са на фризьор — замислено каза Геврека, — отпиши ги.

— То се знае — съгласих се аз.

— Я трай — изведнъж се ядоса Геврека. — И той ми се пише специалист! Ако много дрънкаш, сам ще се намериш в бръснарницата. Я се виж какви коси си пуснал!

След половин час вече бяхме на гарата. Много народ се блъскаше тук и на мене ми се струваше, че това са същите хора, които току-що бяха на Птичия. Те сякаш бяха захвърлили животинките си, сграбчили бяха лопати и мрежи и се бяха втурнали към влаковете.

— Къде е Божаниновския? — викаше някой.

— Спира ли в Тарасовка?

Летовници градинари с лейки, чанти и увити с парцали фиданки се тълпяха пред касите, стърчаха пред таблото с разписанието на влаковете, извиваха опашка от три редици около сладоледа.

„Къде е Божаниновския? Къде е Божаниновския?“ — чуваше се все по-често и по-често.

— А в Тарасовка спира ли?

— Влакът за Божаниново — ревна глас под стъклените сводове на гарата — тръгва от трети коловоз. Спирки: Джобов, нататък навсякъде.

Гласът още не беше затихнал, когато цялата гара се устреми към трети коловоз, като продължаваше да се тревожи: „Къде е Божаниновския?“.

Щом изскочиха на перона, пътниците се разгорещиха още повече, а ние с Геврека се гмуркахме ту наляво, ту надясно, провирахме се между куфарите и бохчите, стараейки се да скочим първи във вагона. Това обаче изобщо не ни се удаваше: пред нас се изпречваше ту гигантска пътна чанта, ту братя близнаци, лапаци сладолед, ту побелял полковник с торта в ръка. Най-сетне се промушихме във вагона, където нямаше шушка място. Всичко беше заето, претъпкано, препълнено.

— Дай чантата! Дай чантата! — викаха всички едва ли не в хор.

— Запази ми място!

— В Тарасовка ще спре ли?

Изведнъж се чу свистене, вратите на вагона се затвориха, затискайки ръкави и куфари, пътниците дружно се люшнаха по посока на Москва — влакът плавно потегли.

Не направихме опит да влезем във вагона, бяха ни заклецили още на входа. Натискаха ни ту към едната, ту към другата стена, накрая ни притиснаха към стъклената врата, на която пишеше:

НЕ СЕ ОБЛЯГАЙ!

На вратата, върху която облегнаха моя милост, някои от буквите се бяха изтрили и надписът се четеше така:

НЕ ЛЯГАЙ!

На другата половина, към която притискаха Геврека, надписът се четеше другояче:

НЕ Е ОЛЯ!

Площадката продължаваше да се пълни с хора. Вратата към съседния вагон постоянно се отваряше. Но никаква Оля не се появяваше, оттам непрекъснато нахълтваша градинари с куфари.

Съвсем близо до нас имаше двама души. Единият беше висок, с рижи мустаци и сламена шапка на главата. На раменете му беше метнато сако от букле, на краката му блестяха добре лъснати ботуши. Вторият беше по-нисък, млад и с голям нос, обсипан с лунички, по-малки от двукопейкова монета. Мустакатия носеше под мишница черна папка с цип. Луничавия пристъпваше нетърпеливо от крак на крак, поклащайки се в такт с влака.

Най-сетне той не издържа и каза:

— Кога?

Мустакатия се огледа недоволно и нищо не отговори.

— А къде? — пак попита Луничавия.

Мустакатия навъси мустаци, понечи да каже нещо, но погледна Геврека и се отказа.

Едва когато влакът, ударил спирачки, подскочи и всички пътници се наклониха по посока на град Джобов, когато вратите на вагона засъскаха, Мустакатия прошепна едва чуто нещо на Луничавия. Никой не би могъл да разбере какво каза, но ние разбрахме: „Чакам те пред бьчвата с квас“.

КООПЕРАТИВНИЯТ ПАЗАР НА ГРАД ДЖОБОВ

Пътниците вкупом се изсипаха на перона и се спуснаха към моста, който се издигаше над железопътната линия като разкрячена буква „П“.

Луничавия веднага се гмурна в тълпата и се стопи, а шапката на Мустакатия дълго време се мяркаше някъде напред. Реката от пътници я подхвърляше като сламена лодка.

Ние се изкачихме на моста заедно с тълпата и видяхме град Джобов: червени покриви, кубетата на манастира и комин, на който беше написано „1959“, та в бъдеще хората да не се мъчат, размишлявайки, в коя епоха е било издигнато това съоръжение. Освен кубетата и комина нищо друго не се извисяваше над покривите на града, по-скоро нещо пропадеше, но какво пропадеше, така и не успяхме да разберем — реката от пътници ни свлече от моста на площадчето пред гарата.

На това място реката се разпадна на ручей, които се завъртяха около сергиите за хранителни продукти, но на другия край на площада тези ручей отново се сляха в едно русло и се устремиха към една голяма порта, на която пишеше:

ДЖОБОВСКИ КООПЕРАТИВЕН ПАЗАР

Щом достигнаха портата, пътниците се превърнаха на купувачи, притиснаха ни и ни понесоха напред.

— Семки! Семки! Слънчогледови! Тиквени! Пържени! Печени! Сушени!

Продавачите на семки бяха се строили по войнишки, в две редици, веднага след портата. Те тикаха ръбестите водни чаши направо в лицата на купувачите и стискаха здраво между краката си претъпкани чували. Пазарът на град Джобов се стовари върху ни със семки, боровинки, сушени гъби и раци и взе да ни лашка от сергия на сергия. Вълните на купувачите ни подмятаха като тресчици. Те ту ни изтласкваха към единия бряг, на който имаше купища зелки, хълмове бяла ряпа, могили моркови, ту към другия, където бяха изложени дървени произведения: матрьошки с кървавочервени бузи, лъжици и черпаци от липа, свирки във вид на птичка.

Навалицата в град Джобов ни шашардиса. Геврека се въртеше около дървените шарени яйца като пиян. Какво да говорим — два пазара поред могат да шашнат когото и да е.

Впрочем на пазара в Джобов народът се блъскаше, ръгаше се и се настъпваше по краката много по-силно, отколкото на Птичия. Ние обаче вече не чувствахме кой знае каква разлика. Целият свят се превърна в един огромен пазар и ни беше много трудно да проумеем

какво представляваме ние самите: продавачи, купувачи или обикновени семки.

— Семки! Семки!

— Пържени! *Печени!* **Сушени!**

Накрая попаднахме в един поток, който ни довлече до самия ъгъл на пазара, под кулата.

Тук пееха петли, гъски надничаха от разни пазарски чанти, мучаха млади бичета. Направо на земята лежаха пуйки, завързани като пленени туземци, и нервно тръскаха сивкавите си бради.

— Където са пуйките, там са и гълъбите — живна Геврека.

Гълъби обаче никъде не се виждаха. Десетгодишен хлапак беше донесъл котка за продан. Котката беше петниста като крава.

— Колко? — попита Геврека.

— Три рубли... а ако я купиш наистина, ще ти я дам за една.

— Защо я продаваш?

— Много драска проклетницата.

Котката се беше сгушила в пазвата му, притворила хитрите си джобовски очи, и не се решаваше да драци пред хората.

— Познаваш ли Кожения, дето стриже гълъби? — попита Геврека.

— Гълъби ли? Че за какъв дявол ще ги стриже?

— Абе ти от Джобов ли си? Не си ли чувал, че при вас подстригват гълъби?

— Не съм.

— С такива познания никога няма да продадеш котката — каза Геврека и започнахме да си пробиваме път към другата кула, на чийто покрив растеше брезичка.

Тук, под манастирската стена, върху найлонови покривки, на парцали или направо на земята имаше купища брави, скоби, свещници, райбери, рендета, пили. Приклекнали, купувачите се ровеха в железарските вехтории, а продавачите стояха отстрани. Едва ли не на гърдите на всеки продавач висеше ръждясала огърлица от английски, хамбарни, избени, секретни, обикновени и необикновени ключове. Клиенти за ключове имаше много, купуваха ги с десетки.

Имаше тук и един човек, който продаваше кучешки нашийници. На ръцете му от китката до рамото бяха нанизани най-различни

нашийници — кожени, железни, на фигури, направени от пиринчени пръстени, на които могат да се закачат кучешки медали.

За примамка на купувачите той беше надянал на шията си най-хубавия нашийник от алпака, на който беше гравирано:

ШАМПИОН НА ПОРОДАТА

— Хайде на греблата! — извика някой зад гърба ни.

Обърнах се и трепнах.

Пред нас стоеше гражданинът Никифоров, а около него, сякаш израснала от земята, имаше цяла горичка гребла.

Гражданинът Никифоров удари греблата в земята и ми заяви:

— И дядо ми, и баща ми бяха селяни! Разбра ли?!

ЧЕТЕНЕ НА МИСЛИ ОТ МАЛКИ РАЗСТОЯНИЯ

Това беше невъзможно да се проумее.

Изглеждаше невероятно: откъде се взе гражданинът Никифоров на пазара в Джобов? Как, къде и кога вчерашното му гребло беше успяло да се размножи?

Геврека стана син от почуда.

В главата му се разшаваха като змии съмнителни мисли. Как така, вчера бродеше из нашата улица, а днес изведнъж — в Джобов? Получава се някаква странна връзка. Каква е тая работа?

Очевидно тази връзка учуди и гражданина Никифоров. Вчера ни видя на нашата улица, а днес изведнъж — в Джобов.

Геврека и гражданинът замряха, впили поглед един в друг.

Изведнъж над главата ми профуча тревожна хала, люшна косата ми и се стовари върху гражданина Никифоров. Тази хала всъщност не беше нищо друго, освен мислите на Геврека.

„Какво става? Как така? Вчера — на нашата улица, а днес — в Джобов!“ — мислеше с шеметна бързина Геврека.

Халата беше пресрещната от насрещен ураган: „Какво става! — мислеше Никифоров. — Вчера — на уличката, днес — в Джобов!“.

И веднага над главата ми със свистене полетяха най-различни мисли — мислите на Геврека и на гражданина Никифоров. Те се кръстосваха като шпаги.

„Вчера...“ — мислеше Геврека.

„... на уличката...“ — парираше Никифоров.

„А днес...“ — мислеше Геврека.

„... в Джобов!“ — мислено крещеше Никифоров.

„Гребла! Гребла! За какво са тия гребла?“

Известно време мислите на Геврека тъпчеха около греблата, после изведнъж попаднаха на нова следа: „Греблата са за заблуда на противника. Той е свързан с Кожения!“.

„Следят ме!“ — в същата секунда мина през главата на гражданина.

Няколко мига мислите на Геврека и на гражданина бушуваха с все сила. Те се изливаха в моята глава като мътни потоци в езеро.

„Гребла!“ — гърмеше от едната страна.

„Следят ме!“ — клокочеше от другата.

Главата ми се пръскаше от напора на чужди мисли. Но ето че малко ми поолекна — разсъжденията на противниците се поуспокоиха.

„Глупости — реши най-после Никифоров. — Откъде ще знаят? Аз съм чист като гълъб. Всичко е суета.“

„Спокойно, Геврече, спокойно — идваше на себе си Геврека. — Отде накъде Кожения? Трябва да се наблюдава.“

Като се поуспокои, гражданинът Никифоров реши да облече с думи някои свои мисли.

— Вие какво търсите тук? — попита той.

— А вие?

— И дядо ми, и баща ми бяха селяни — поясни гражданинът Никифоров. — А пък аз майсторя гребла... за нуждите на селското стопанство.

— А ние просто така... — измънка Геврека. — Също за нуждите... интересуваме се...

— От мене ли? — намекна гражданинът.

— А, не, ние за нуждите... относно фризьорския салон...

— Относно фризьорския салон с нищо не мога да ви помогна — отсеке гражданинът Никифоров. — Моята специалност са греблата... Гражданко, гражданко! — извика той, обръщайки ни гръб. — Купете си гребла! Сами загреват, сами разгреват. Изключително полезен инструмент!

— Нещо прекалено са дълги — изказваше съмнение гражданката, разглеждайки греблата. — А зъбците им здрави ли са?

— Зъбците на тия гребла са по-здрави от зъбите на крокодил! — поясни Никифоров. — Изработени от най-добрите видове брезова дървесина. Кеф ти земя гребви, кеф ти опадали листа.

Когато жената си отиде, Геврека попита:

— А вие не знаете ли как можем да намерим Кожения?

— Че ей го там — каза Никифоров, за да се отърве от нас. — Ей го там Кожения. С коженото палто.

КОЖЕНИЯ

Човекът, който ни показва Никифоров, беше с гръб към нас. В този малко превит, дълъг и тесен гръб се долавяше нещо фризьорско.

Над острите кожени рамене се виждаше черен кожен каскет, а отдолу, от палтото, стърчаха панталони от фина кожа и обувки с предизвикателен цвят.

Геврека се приближи към кожения гръб и смутено се изкашля.

Гърбът изпраця — човекът се обърна. За мое учудване той и отпред беше стегнат с кожа. От разкопчаното палто надничаше велурена жилетка, препасана с колан от недообработена кожа. Под жилетката — кожена фланелка.

— Какво има? — попита Кожения. Гласът му пращеше и скърцаше.

— Ние идваме във връзка с подстригването — започна Геврека и се обърка. — Не сте ли подстригвали... Ние сме от Москва... Във връзка с бръснаро-фризьорството...

Геврека махна с ръка, искаше да обясни, но не можа. Чувстваше се зле в Джобов. Да беше в Москва, при това на улица „Чадърска“, веднага би сграбчил фризьора за кожените рамене, но тук изгуби кураж и взе да мънка:

— Не са ли ви носили да подстригвате... Случва се, носят... Е, то и в Москва подстригват, ама...

— За какво стригане става дума? — надменно каза Кожения и извади от джоба ръката си с велурена ръкавица. В ръката му имаше малка табакера от крокодилска кожа.

— Казаха ни, че вие подстригвате... — запъна се Геврека.

— Аз да подстригвам? Що за глупости! Та аз през живота си не съм държал ножици в ръка. Виж, ако става дума за елмаз — моля. Реже всякакво стъкло във всички посоки.

Той извади от табакерата някакъв малък предмет, нещо средно между чукче и гъбичка, с желязна глава и дървено краче.

— Колко? — каза високо някой зад гърба ми.

Огледах се. Зад нас се беше изправил Луничавия нос, онзи същият, който досаждаше с въпросите си на Мустакатия с шапката.

— Колко струва? — попита Носа, облегна се на раменете ми и взе да разглежда елмаза.

— Десетачка.

— Давам петачка.

— Петачка за елмаз, който реже във всички посоки?!

— Петачката също е пари — каза Носа солидно. — Е, добре, ще прибавя още три.

— Прибави още две рубли.

— Абе, отстъпи поне една.

— Ако ти трябва елмаз — вземай го, ако не — пръждосвай се — каза Кожения, поклати елмаза и го мушна под носа на Луничавия нос. Онзи се наведе, оценявайки с поглед инструмента, и кой знае защо, го помириса.

— Добре — съгласи се той. — На ти парите, давай елмаза.

— Така-а-а — казваше Кожения, като броеше парите. — Три... четири... седем... осем... а къде е последната рубла?

— Няма ли все пак да отстъпиш? — настояваше Носа и мушна елмаза във вътрешния си джоб.

— Ще ти отстъпя аз на тебе! — освирепя Кожения, сграбчи купувача за ръкава и се опита да бръкне във вътрешния му джоб. — Дръжте го, момчета!

Геврека подскочи към купувача отляво, притисна го:

— Ей, момче, на нас такива не ни минават!

— Добре, добре, успокой се — каза Луничавия и отстрани Геврека. — Заградихте ме отвсякъде.

Той извади от джоба си една рубла, даде я на продавача и се шмугна в тълпата.

Кожения загърна палтото си и тръгна в обратна посока, без дори да ни кимне.

Геврека гледаше объркано след него. Да, Джобов не беше лъжица за неговата уста. Лъжица за неговата уста беше улица „Чадърска“, а тук всичко ставаше другояче, даже въздухът беше особен, джобовски, вмирисан на бира и слънчогледови семки.

— Май че не казах каквото трябваше. Трябваше да го попитам за монасите.

— То се знае — потвърдих аз.

— Ами ти защо мълча? — разсърди се Геврека, хвана ме за ръката и ме помъкна към изхода. — Търси кожения гръб!

Втурнахме се през пазара; аз въртях глава на всички посоки, но вече никъде не видях кожен гръб. А и гърбове изобщо не се виждаха: пазарът ту гледаше изпод вежди, ту се обръщаше с рамо, ту показваше ухо, златен зъб, къдрав перчем и едва когато стигнахме изхода, пазарът изведнъж се обърна с гръб.

Изпъкнал и хлътнал, черен и кафяв се оказа гърбът на пазара в Джобов, но нищо кожено не се виждаше в него.

За сметка на това пък забелязах една жълта бъчва на колела, а до нея с чаша в ръка се беше изправил Луничавия нос. До него — Мустакатия със сламената шапка. Той също държеше чаша, от която се надигаше бял калпак от пяна. Пъхнал мустаците си в този калпак, Мустакатия разглеждаше елмаза стъклорез, който държеше в другата си ръка.

— Помиришете го, помиришете! — дочух аз.

Мустакатия избърса с ръкав мустаците си и приближи елмаза към носа си.

— Мирише на хляб — каза той.

— Квасът мирише на хляб, помиришете по-внимателно.

— Ти, Васка, имаш нос като на куче — каза Мустакатия и като отпи от кваса, пак помириша елмаза.

Геврека ме дръпна за ръкава.

— Хайде, ще изпуснем гърба! — извика той и ние изскочихме от портата, не от онази, в която се влизаше, а от другата, от противоположната страна.

„МЛЯКО“ И „ЯБЪЛКА“

Оказа се, че и от другата страна на джобовския пазар има площад. Тук очевидно доскоро бе имало панаир.

Насред площада стърчеше странно съоръжение, наподобяващо капитански мостик. До него се бе ширнала кафява локва. По ъглите на площада се виждаха ламаринени барачки без прозорци. Иззад железните им врати излитаха приглушени звуци, сякаш вътре някой забиваше пирони.

Приближихме до ламаринената барака, на която се мъдреше табелка:

ЯБЪЛКА

Геврека отвори вратата и вътре видяхме дълга дървена бариера.

До бариерата, с гръб към нас се бяха наредили няколко души с въздушни пушки в ръце.

— Стрелбище — смаян прошепна Геврека и в този миг всички пушки гръмнаха едновременно.

— Тю да му се не види, пак в неузрялата — ядосано каза един от стрелците, свали шапката си и избърса потното си чело с нея.

На отсрещната страна висяха четири мишени. На всяка беше нарисувана огромна зелена ябълка. Вътре в тази неузряла ябълка имаше друга — жълта. В средата на жълтата имаше оранжева, а в самия център червенееше узряла ябълка, която стрелците се мъчеха да уцелят.

— А вие пък какво търсите тука? — ядосано се обърна към нас този, който постоянно улучваше неузрялата ябълка. — Това стрелбище е за възрастни.

Той стреля отново, свали шапката си и с все сила удари с нея по тезгяха:

— Пак неузрялата!

— Върви за мляко! — каза му човекът, който даваше патроните, и всички стрелци се подсмихнаха.

Неузрелия пламна, хвърли пушката и изхвъркна на улицата.

Цяла минута той се мята по площада и скърца със зъби. Явно неуспехите в стрелбата здравата го разтърсиха. Като дойде на себе си, стрелецът се отпрати към съседната барачка, над чиято врата висеше надпис:

МЛЯКО

Ние се шмугнахме през откренатата врата след него и веднага ни връхлетяха ония звуци, които наподобяваха забиване на пирони. Същата бариера като в „Ябълка“ преграждаше стаята, но мишените тук бяха други — бели, сякаш облети с мляко. В центъра на всяка мишена се чернееше кръгче колкото монета от три копейки. Да се улучи кръгчето, беше трудна работа. Повечето следи от куршуми чернееха в „млякото“.

Неузрелия се суетеше край бариерата, слагаше патрони в цевта и бързаше да стреля.

— Давай! Давай! — подккоросваше го „шефът“ на стрелбището. — Бий! Млати!

— Вие какво сте се лепнали за мен?! — изведнъж изкрещя стрелецът, като се обърна към нас. — Да ме урочасате ли искате? Няма да я бъде!

Той отново стреля и пак не улучи. Това го потресе. Подскочи на място, смъкна шапката от главата си, хвърли я на пода и взе да я тъпче като побеснял кон.

Ние с Геврека изскочихме на улицата и гонени от викове и изстрели, хукнахме през площада към третата ламаринена барака. Над вратата ѝ се перчеше най-голямата табелка, на която беше нарисуван мустакат човек с шапка с пауново перо. От мустаците му се проточваше крив надпис:

ВЪЛШЕБНИЯТ СТРЕЛЕЦ

Кой знае защо смутени, ние надникнахме вътре и застинахме на прага. Пред нас на един стол седеше Кожения и с шепи изсипваше на тезгяха патрони.

„ВЪЛШЕБНИЯТ СТРЕЛЕЦ“

— Охо! — каза той, като ни видя. — Стари познати! Моля, заповядайте. Всички пушки са на ваше разположение.

— Нямаме пари — обърка се Геврека.

— Лоша работа. Каква стрелба без пари! — намръщи се Кожения.

В стрелбището нямаше жива душа. Сега беше моментът ясно и смислено да си поговорим за монасите. Геврека въздъхна, отвори уста, но Кожения го предвари:

— Какво въздишаш? Стреля ли ти се?

— То се знае — въздъгнах и аз.

— Е, добре. Ето ви два патрона заради старото ни приятелство, стреляйте.

С велурения си пръст той изтърколи от купчината два патрона и Геврека веднага грабна пушката.

Сивият метал на пушките проблясваше от тезгяха. Вдигнах пушката, чийто приклад имаше цвят на гъсто кафе, и почувствах, че е доста тежка. Миришеше на масло и стомана.

С лявата си ръка натиснах цевта. Тя изохка и се пречупи, откривайки влажен от маслото канал. Пъхнах в него патрончето, което приличаше на оловно напръстниче, и притиснах до бузата си блестящия приклад.

— Слона! — прошепна Геврека и стреля.

Посивелият, сипаничав от куршуми слон не мръдна.

— Не улучи — каза недоволно Кожения.

Геврека остави пушката и дишайки тежко, взе да гледа как се цяля аз.

Пред мен от тавана висяха три железни птици: пуйка, гъска и лебед с изключително тънка шия. Вместо крака под всяка птица стърчеше лостче с бял бутон.

— Хайде, хайде, стреляй по-бързо — не издържа Геврека.

— За къде да бърза — отговори вместо мене Кожения. — Трябва да избере.

На стената под птиците беше прикрепена бъчва с надпис „Бира“, а до нея имаше мелница с червени крила. А най-долният ред от мишени беше истинска зоологическа градина: сипаничав боен слон, тигър, който дебне антилопа, жираф. Кой знае как, и един заек се беше присламчил към тази компания, дошла в град Джобов направо от джунглата.

— Стреляй в тигъра! — изкомандва Геврека с такъв тон, сякаш слонът му беше вече в джоба.

Целих се в тигъра, в жирафа и най-сетне избрах едно сандъче, което беше се притулило съвсем накрая. В това сандъче имаше нещо тайнствено. Искаше ми се да науча защо то, такова простичко, си е намерило място сред тези ярки мишени.

— Недей да се целиш в сандъчето — каза Кожения. — В сандъчето стрелят най-добрите стрелци. Цели се в слона.

Прицелих се в слона.

— Малко по-ниско — командваше Кожения. — Под самото бутонче. Натискай спусъка плавно, не дърпай.

Насочих мушката под самия бутон и натиснах плавно. Пушката тресна сухо, а слонът, който досега здраво стоеше на краката си, изведнъж рухна на колене.

— Това се казва стрелец! Слона свали! Искаш ли да стреляш още веднъж!

— То се знае — отговорих аз.

— Стига! — каза побелелият от обида Геврек. — Нямаме време за стреляне.

— Какво има?

— Имаме работа... Трябва да поприказваме... Онзи път питах за фризьорския салон, но работата не е в това...

— Какви са тези щуротии! — плюна Кожения. — Пак ли фризьорски салон?!

— Не... работата е там, че ние търсим монасите.

— Монасите ли? — изуми се Кожения, понадигна се и както ми се стори, пребледня.

— Монасите — потвърди Геврека. — Искрахме да ви попитаме, да се посъветваме как да ги намерим, може да сте чули нещо...

Кожения се развълнува. Кой знае защо, погледна към вратата и тихо попита:

— Какви монаси?

— Нашите — сниши глас и Геврека.

— Колко монаси ви трябват?

— Пет.

Кожения свали кожения си каскет, изтри потта от челото си и каза:

— Не са ли много. Един няма ли да стигне?

— Поне Монката — отвърна жално Геврека.

— Монката ли? — изуми се Кожения. — Защо мълчахте досега? Веднага трябваше да кажете. Всички монаси са тук, а Монката... — Той изведнъж млъкна и притисна палец към устните си.

Вратата се дръпна и в стрелбището влезе нов посетител.

— Колко струва изстрелът? — попита той, като се приближи до бариерата.

Това беше същият онзи Луничав нос, който се казваше Василий.

СТРЕЛБА ПО ДЖОБОВСКИ

— Пет копейки — каза недоволно Кожения, правейки ни знаци да мълчим.

— А общо колко мишени имаш?

— Десет.

— Ето ти петдесетачка — каза Носа и сложи парите на тезгяха.

— Охо! — възхити се Кожения и ни кимна. — Десет изстрела! А не е ли по-добре единадесет или дванадесет.

— Десет стигат.

— Е, това ми харесва. Излиза, че ти си истински стрелец.

— А излиза, че вие търгувате не само на пазара.

— Търговията е между другото, празна работа. А сърцето ми е тук.

— И то ли е кожено? — без да дочака отговор, Носа вдигна пушката и гръмна.

Уцели точно бутончето — патицата квакна с железен глас и се преобърна.

— Отличен изстрел! — похвали го Кожения. — А сърцето ми е меко, отзивчиво. Честно казано, златно сърце.

— Да не е елмазено? — попита Василий и стреля по гъската.

Гъската рухна.

Кожения се навъси.

Василий презареди пушката и свали и лебеда. Лебедът се залюля, клатейки дългата си шия като махало на стенен часовник.

Луничавия удари мелницата. Хрусна някаква пружина и червените крила се завъртяха, замяркаха се, сливайки се в розово колело.

— Сега бъчвата — прошепна Геврека и в същия миг се чу изстрел.

В бъчвата нещо затрополи и от нея изскочи ухилена мечка с чаша бира в лапите си.

— Ето какви стрелци имаме в нашия Джобов! — каза с гордост Кожения и плесна няколко пъти с ръце, изобразявайки аплодисменти. — Нито в Тарасовка, нито в Перловка някога е имало такива.

Той се изправи и свали тържествено кожения си каскет.

— Вашето име и презиме?

— Василий Константинович.

— Позволете, уважаеми Василий Константинович, и аз да пострелям във ваше присъствие.

Кожения отиде до стената, хлопна мечката по главата, набута я в бъчвата, нагласи останалите мишени. Върна се зад бариерата и бързо зареди петте пушки.

— Стреляме по джобовски! — викна той и стреля.

Патицата крякна и се преобърна.

Кожения взе втората пушка само с дясната си ръка, а лявата мушна в джоба, да не пречи.

Изстрел — и гъската рухна.

Лебеда повали само с лявата си ръка, а по мелницата стреля с две ръце, но дори не приближи пушката до рамото си. Стреля от корема си и крилата на мелницата се завъртяха.

Кожения се отнесе съвсем пренебрежително към скритата в бъчвата мечка. Въобще не се цели в нея. Даже не вдигна пушката от тезгяха, просто натисна спусъка и мечката изскочи от бъчвата с втора чаша бира в ръка.

— Зареждай! — викна стрелецът и сам си изръкопляска.

След тази впечатляваща стрелба обстановката изведнъж се нажежи. В стрелбището замириса на барут. Избутвайки ме с лакти, Геврека се хвърли да зарежда пушките, а Василий Константинович разглеждаше замислено мишените.

Стиснал строго устни, той нареди пушките пред себе си и замря.
Съсредоточен, стегнат, сега той напомняше гмуркач, който стои на края на скала и се готви да скочи в морето.

Ето, той прекрачи напред, сграбчи едновременно две пушки — едната с дясната, другата с лявата ръка. Двата изстрела се сляха в един. Бойният слон рухна на колене, а тигърът се хвърли върху антилопата.

Стрелецът грабна следващите две пушки и жирафът се разтича на място, а заекът заудря пионерския барабан.

— Е, това е то — по джобовски! — каза Кожения. — Сега по сандъчето.

— Стреляйте вие. Аз ще си почина.

— Зареждай! — съгласи се Кожения и отиде да оправи мишените.

Върна се, махна лениво ръкавиците от ръцете си, със замах хвърли коженото си палто и внимателно ни огледа, сякаш проверяваше дали ще сме способни да оценим онова, което ще видим.

— Стрелям по слона! — отчетливо каза той и изведнъж стреля в тавана.

Куршумчето с писък отскочи от тавана и рикошира точно в белия бутон. Многострадалният слон рухна на колене, а стрелецът грабна друга пушка и стреля в стената. Куршумът изсвистя, удари с рикошет бутона и тигърът скочи върху антилопата. Кожения удари жирафа с рикошет от другата стена, а към заека се отнесе още по-пренебрежително, отколкото към мечката бираджия — стреля в земята и куршумът пак попадна където трябваше. Наложил се заекът да удри барабана.

— Изстрел по сандъчето! — обяви Кожения и този път внимателно избра пушката. — Но, разбира се, не някой перловски или тарасовски изстрел. Стреляме по джобовски.

Мушна се под тезгяха и измъкна тясна черна лента.

— Я ми вържи очите — обърна се той към Геврека.

— Ами?! — не повярва на ушите си Геврека.

— Връзвай, и по-здраво!

С вълнение и възторг Геврека завърза лентата на темето му.

С превръзка на очи и пушка в ръка Кожения приличаше на пират, който играе на криеница. Той подхвърли пушката, вдигна цевта към тавана и започна бавно да я спуска надолу, насочвайки я към мишените. Отначало се прицели в патицата, премина на гъската, пропусна лебеда, малко се задържа на слона и слонът дори леко се разтрепери, но цевта продължи нататък, опипа тигъра и изведнъж отскочи встрани, спря се на сандъчето и заигра, търсейки бутона, голям колкото оризово зрънце.

Чу се изстрел и в първия момент не можах да разбера: уцели ли Кожения, или не. Но ето че в сандъчето нещо звънна и в стрелбището се разнесе нежна, кристална мелодия:

*Мой миленький дружок,
Любезный пастушок...*

Музикалното сандъче свиреше съвсем тихичко. Човек можеше да си помисли, че в него седят джобовски джудженца и тръскат златни звънчета.

— Да — въздъхна Василий, когато сандъчето затихна. — Трудно е човек да се състезава с вас. Добре, няма да стрелям повече. Запазвам си правото върху последния изстрел.

— Как така? Това не е по джобовски!

— Защо да не е? Ще стрелям друг път!

— Загуби! Загуби! — взе да вика Кожения. — Предаде се!

— Така ли? Добре, дръпнете се. Идете по-настрана — току-виж, куршумът рикоширал.

Той избра една пушка, няколко пъти я мята на рамо.

— Сандъчето ви само една мелодия ли свири?

— Че колко искаш?! Стига ти и „Любезното пастирче“!

— Нищо друго ли не свири? — попита Вася, прибра едната си ръка в джоба, а с другата вдигна пушката.

— Нищо друго.

— Да чуем тогава! — каза Василий и стреля.

Куршумът удари сандъчето, в него нещо изкряка и в същия миг се чу мелодия. И наистина това беше съвсем друга мелодия. Да, джуджетата взеха да свирят по-бодро:

*Я люблю тебя, жизнь,
И надеюсь, что это взаимно...*

— Какво е това? — заслуша се Кожения. — „Я люблю тебя, жизнь...“

— „И надеюсь, что это взаимно...“ — отвърна Вася, излезе от стрелбището и затръшна вратата.

— Какъв живот? — повтаряше Кожения и клекна пред сандъчето.
— Какъв живот, по дяволите?!

Той натисна копчето и сандъчето засвири „Любезното пастирче“.

— Нищо не разбирам. Откъде се взе този живот? И изобщо — що за човек е това момче? Не съм го виждал в Джобов.

Кожения се замисли, взе да се разхожда напред-назад из стрелбището и накрая се сети за нас.

— Та значи, монасите ви трябват? — попита той.

— Ъхъ — кимна Геврека.

— Тръгвайте тогава.

— Къде?

— Тука — отвърна Кожения и ни повика зад тезгяха.

Като настъпвахме търкалящите се по земята гилзи, ние се приближихме до стената с мишените. Кожения удари стената с юмрук и в нея се откряна вратичка.

— Влизайте — каза той. — Само че по-бързо.

Зад вратичката имаше тясна тъмна стаичка, в която около кръгла маса, осветена от догаряща свещ, седяха монаси и играеха лото.

ПЕТИМА ОСТРИГАНИ МОНАСИ

Монасите седяха около масата, облечени в дълги черни одежди, а над тях на вълни на вълни се носеше цигарен дим.

Сред сивите вълни пламъкът на свещта се люлееше като корабно платно, а от масата се вдигаше като вулкан трилитрова бутилка, пълна с бира.

Монасите до един бяха подстригани нула номер. В първия миг това ме потресе. Голите им глави, осветени от свещта, сияеха над масата като кубета на църква. Под първото кубе надничаше къдрава брада, която отдавна не беше виждала ножица, под второто висеше като банан нос с грамадни ноздри. Другите две кубета бяха по-малки, светеха по-слабо и под тях лица не се виждаха, само уста, налапали цигари.

По масата бяха разхвърляни монети и картони, разчертани на квадратчета.

Ноздрестият извади от една синя торбичка малка дървена бъчвичка с резбована цифра, от тия, с които се играе „лото“, и обяви:

— Седемдесет и седем!

— Бандитизъм — каза брадатият.

Всички взеха да грабят монети и да ги поставят в квадратчетата с цифра 77.

— Осемдесет и девет — каза ноздрестият.

— Кражба чрез взлом — обади се Кожения от вратата и монасите като един се обърнаха към нас. — Член осемдесет и девети от

Наказателния кодекс — продължи Кожения. — За кражба чрез взлом се наказва със затвор до шест години.

Кубетата ни разглеждаха мълчаливо. Единият — къдравата брада, стана, приближи се и каза с плътен и приятен кадифен глас:

— Какви са тези мутри?

— Ами търсят монасите... — каза Кожения.

— Какво? — попита брадатият и почука с пръст по купола си. — Да не са се разхлопали дъските ти от стрелбището?

— Я си седни на мястото, Барабан, я трай! — каза Кожения и целият му тоалет заскърца от гняв.

— Само знаеш мечката от бъчвата да избиваш — недоволно боботеше брадатият, но седна на мястото си.

— Знаем аз от къде какво да избивам. — В гласа на Кожения се появи лека заплахата: — Разбра ли, Барабан?

— Разбрах, разбрах — каза Барабана и сниши глас. — А тия защо ги домъкна тук? Какво искат?

— Попитай ги какво искат.

— Какво искате бе, палета? — свирепо попита Барабана.

— Монасите — прошепна Геврека. Гласът му трепереше.

— Какви монаси?

— Нашите.

— Колко монаси ви трябват?

— Пет.

— Пет???!!! — повтори брадатият малко смаяно. — Не са ли много? Един не е ли достатъчен?

— Поне Моня — жално каза Геврека.

— Виждаш ли — каза Кожения. — Всичко съвпада.

— Всичко съвпада — каза Барабана и взе да се чеше по брадата с ярост и почуда.

— Е, какво — каза Кожения и ни прегърна през раменете. — Ето ги петимата монаси. Всички са пред вас.

— Къде? — не разбра Геврека и даже надникна под масата, да види дали няма кафез с гълъби.

— Ами ето ги — поясни Кожения, — играят на лото. А аз съм Моня.

— Какво??

— Аз съм Моня, Моня Кожения — с известна гордост потвърди Кожения. — Казвай какво има.

— Какво има ли? — прошепна Геврека с абсолютно смазан глас. — Нищо няма.

— Как така нищо? Тогава защо си дошъл?

— Ние търсим монасите — каза Геврека тъпо и взе да се оглежда като звяр, попаднал в капан. Той никак не можеше да разбере какво означава всичко това: Моня, Великия белокрил Моня, и изведнъж — кожено палто, каскет, жилетка.

Наистина, да се проумее всичко това беше трудно, даже невъзможно, но трябваше да се проумее и Геврека се напъна, мръщейки чело. Аз отдавна бях разбрал всичко. Бях разбрал, че Джобов не ви е Москва, че тук всичко е възможно, а ако на някого това не му харесва, хич да не идва тук.

— Аз съм Моня Кожения — повтаряше Кожения. — Казвай какво има! Кой ви изпрати?

— Сигурно Сара ги изпраща — обади се един от невзрачните.

— Търсим монасите — отчаяно замънка Геврека.

— Пу! — плюна Моня Кожения. — За какво са ти монасите?

— Да летят... — изтърси Геврека.

В главата му очевидно беше пълен хаос. Ако доскоро тя беше заета само с пет отвлечени монаха, то сега в Джобов се напълни с толкова много различен боклук, че да се измете с един замах, беше невъзможно. Гребла, елмази, стрелба по джобовски — всичко се смеси, а към петте монаха се прибавиха още пет. Общо десет. Едните бяха в главата му, другите играеха лото. Геврека не беше в състояние да проумее всичко това.

— Да летят ли? — учуди се Кожения и разпери ръце, опитвайки се да проумее как така монасите ще летят.

— Абе сигурно Сара ги праща — пак се обади невзрачният. — Сарчето винаги ще забърка някоя каша...

В този момент ноздрестият, който досега мълчеше, хвърли торбичката на масата и махна с ръкави като гълъб, който се кани да излети:

— Абе ти не виждаш ли?! — със злобен шепот изсъска той. — Това са копойчета! Да „летим“ ще ни карат! Стига! Летели сме вече!

Той скочи към нас, сграбчи ме за рамото, а Геврека за яката, и взе да ни тресе. Почувствах, че се превръщам в синя торбичка. Костите ми затракаха като дървени бъчвички за лото.

— Летели сме! Летели сме! Кой ви изпрати? Копойчета са тия, подхвърлени са ни!

— Сплеснатия нос... от Птичия... „Търсете, вика, в Джобов. Ако са откраднати, сигурно са там.“ И ние тръгнахме да търсим монасите.

— Лъжеш, молец такъв, червей! — изрева Барабана. — Ето ги монасите, всички са пред вас.

— Ама не тия монаси! — изкрещя Геврека. — Ние търсим гълъби! Откраднаха ни гълъбите и ние тръгнахме да търсим Кожения. Дето фризира гълъбите.

— Чакайте — каза Кожения. — Аз по-рано наистина имах фризьорничка, сресвах гълъби. Но отдавна разпуснах клиентелата. На вас, значи, гълъби монаси са ви откраднали, така ли?

— Монаси, монаси! — зарадва се Геврека. — Гълъби.

— Пу! — плюна Кожения. — Мислех, че друго ви трябва.

— Много мислиш! — натърти Барабана. — В манастир ли искаш да ни вкараш? Знаеш само мечката от бъчвата да избиваш!

— Аз на тебе знаеш ли какво ще ти избия?! — свирепо попита Кожения. — Разбра ли какво? Или не?

— Разбрах, разбрах — веднага отговори Барабана.

— А вие, гълъбчета — погледна ни Кожения, — веднага се измитайте оттука и повече в Джобов да не сте се мярнали!

— Разбрахме, разбрахме — каза Геврека с облекчение и понечи да се измете, но тук отново скочи ноздрестият:

— Къде? Никъде няма да ходят! Копойчета са тия! От капитан Болдирев са подхвърлени.

— Не сме подхвърлени! — викна Геврека.

— Само да сте ми подхвърлени! — каза Моня Кожения и надникна първо в очите на Геврека, после в моите. — Само да сте ми подхвърлени — вдън земя ще ви намеря!

Той блъсна вратата с крак, премъкна ни през цялото стрелбище и ни изтика на улицата.

Геврека се спъна и падна, но веднага скочи и духна през площада към гарата. За една секунда той набра такава скорост, че по завоите поднасяше и се завърташе като камион на лед. Градини и дворове се мяркаха отстрани, а ние тичахме все по-бързо и по-бързо и бяхме съвсем близо до гарата, когато изневиделица от някакъв вход се протегна огромна ръка, литна след нас и ни сграбчи и двамата — и мен, и Геврека.

— Стой! — каза ръката и ни вмъкна във входа.

СТАЯ С ЦВЯТ НА КАКАО

Ръката ни стискаше здраво и не мислеше да ни пуска. Напротив, към първата ръка се прибави и втора, не по-малко сурова и властна. Без да се наговарят, ръцете ни поделиха. Сега едната държеше Геврека, другата — мен.

Някъде високо над ръцете просветваха огромни рижи мустаци. Те помръдваха като пипала на октопод.

Да се забравят такива мустаци, беше невъзможно. Неотдавна те пиеха квас и миришеха елмаза, а сега в тъмния вход трепкаха като лъчи на прожектор и сламената шапка, отразявайки светлината му, проблясваше над тях.

— Тия ли са, или не? — чу се изпод шапката.

— Тия са — отговори познат глас. — Същите.

До Мустакатия се беше изправил вълшебният стрелец Вася.

— Защо? — захленчи Геврека. — Пусни ме!

— Мълчи, не мърдай! — заповядаха мустаците, а ръцете веднага нарушиха заповедта и ни побутнаха напред: — Тръгвай!

— Сега пък накъде?

— В отделението — отвърна Мустакатия, решително ни изтича на улицата, здраво стисна ръцете ни и ни поведе.

Вълшебния стрелец тръгна отпред, сякаш показваше пътя. Той изтича по една кафява стълба, украсена с дърворезба, отвори вратата и ние се озовахме в стая, където зад дървена бариера беше седнал милиционер.

— Здраве желаем! — викна милиционерът.

— Иди да обядваш, Фрезер — отвърна Мустакатия и като отвори една тапицирана с шоколадова мушама врата, ни въведе в някакъв кабинет с тапети с цвят на какао.

На масата седеше човек в сив костюм и си чистеше револвера. Чистеше го грижливо и застрашително. После го вдигна и се прицели в огнеупорната каса.

Касата трепна. Геврека замижа.

„Сега ще гръмне“ — помислих аз.

— Какво ново, другарю старшина? — попита сивият костюм и прибра огнестрелното оръжие в същата каса.

— Има нещичко, другарю капитан — отвърна Мустакатия.

— По-точно?

Стрелецът Вася изрови от джоба си елмаз-стъклорез и го сложи на масата.

— Не виждам нищо ново — каза капитанът.

— А вие го помиришете, другарю капитан — подсказа Вася.

Спокойният до този момент капитан изведнъж трепна и удари с юмрук по масата:

— Пак ли? Миришем, душим, а каква полза? Друго, питам, има ли?

— Ами тези двамата — отговори Мустакатия и ни побутна към масата.

Най-сетне капитанът погледна към нас и очите му веднага като свредели пробиха в гърдите ми няколко малки дупчици, през които

проникнаха в душата ми. Почувствах, че ставам на решето.

— И тези ли ще ги миришем? — свирепо попита капитанът.

— Изглежда, ще се наложи — отвърна старшината, наведе се над нас и мустаците му меко се разпериха настрани.

— Накъде тичахте?

— Ами към гарата — захленчи Геврека.

— Без „ами“. Тези твои „амита“ ги забрави! Откъде бягахте?

— От стрелбището.

— А какво правехте там?

— Търсехме монасите — отвърна Геврека и мустаците на старшината мигновено щръкнаха към небето, капитанът трепна, а Вася така се усмихна, сякаш точно това беше очаквал.

— Монасите ли? — повтори старшината и мустаците му ехидно се кръстосаха като буквата „X“. — И какви такива монаси ви трябваха?

— Гълъби.

— Как така гълъби? Какви гълъби?

— Стоп! — прекъсна ни капитанът. — Нищо не разбирам. Старшина Хлебарков, доложете обстановката. Бъдете кратък.

Старшината се навъси. Мустаците му придобиха строг вид.

— Днес от сутринта — каза той — продължихме разследването по делото с кодово название „Чувал“. В единадесет часа и нула минути нашият човек Василий Гуляйджийски забеляза Подозрителния, който носеше кожено палто, кожен каскет, кожени панталони и кожени обувки. Както се изясни, Подозрителния е завеждащ стрелбището и се скрива под прякора „Моня Кожения“. До Подозрителния се намираха малолетните заподозрени, които помагаша при пласирането на елмазастъклорезач. Беше решено заподозрените да бъдат проследени и нашият човек ги проследи до стрелбището, където всички подозирани се оказаха налице. След известно време малолетните изхвъркнаха от стрелбището и се юрнаха нанякъде, натоварени очевидно с престъпна задача. Тогава ние съвместно с Гуляйджийски ги задържахме и ги доставихме в отделението.

Старшина Хлебарков завърши словото си и мустаците му издадоха звук, наподобяващ бурни аплодисменти.

— Така — каза капитанът. — А вие какво ще кажете, малолетни заподозрени? Какво правехте на пазара?

— Търсехме си гълъбите! — отвърна Геврека. — А ако на вас ви трябват монасите, вървете, тичайте, докато играят лото.

— Какво? — намръщи се капитанът. — Кой играе лото?

— Монасите, пет души. Седят в задната стаичка и играят лото.

Капитанът ме погледна.

— И ти ли видя монасите?

— То се знае — отвърнах аз.

— Какво?

— То се знае — повторих и се изкашлях. Изглежда, имаше шанс да се разприказвам.

— Ти това твоє „то се знае“ го остави! Говори по същество.

Стана ми задушно. В двора, на улицата тези думи ми стигаха, но за милицията трябваше да обогатявам речника си.

— Какво да говори — помогна Геврека. — Петима монаси седят и играят на лото...

— Стоп! — прекъсна го капитанът. — Нека той да говори!

Изпотих се. Не знаех нито откъде да започна, нито имах думи и багрила. В писмена форма все някак бих изложил цялата работа, но устно, пред хора нямах сили. Аз и в училище винаги страдам и учителите се мъчат с мен.

— Ти какво, езика ли си глътна? — попита капитанът. — Как се казваш?

— Юрка — отговори Геврека.

— А ти?

— Геврек.

— Хубаво име — неочаквано го похвали капитанът. — Просто да ти завиди човек. Кой ти го измисли?

— Момчетата — отговори Геврека и се изчерви.

— Много ти подхожда — забеляза капитанът. — Какво си се огънал като геврек? Я се изправи!

Геврека поизправи рамене, изпъчи корем.

— Е, Геврек, разказвай как стоят работите.

— Откраднаха ни гълъбите и ние дойдохме в Джобов да ги търсим.

— Къде ги откраднаха? Кога? — попита капитанът и извади едно тефтерче.

Докато Геврека разказваше, той си отбелязваше в него нещо с моливче. Вася Гуляйджийски също извади тефтерче като капитанското, но моливчето му беше по-късо.

Старшина Хлебарков не извади тефтер, затова пък мустаците му нито за секунда не оставаха без работа. Те ту провисваха печално като клони на плачеща върба, ту изведнъж щръкваха като игли на бодливец, а миг след това се превръщаха във ветрило и нежно вееха на собствената си брада. Към края на разказа в мустаците пламнаха разноцветни искри и ми се стори, че не мустаци, а опашка на райска птица стърчи под милиционерския нос.

Изобщо мустаците правеха такива фокуси, че капитанът реши да ги призове към ред.

— Престанете! — строго каза капитанът. — Пречите ми да слушам.

Старшината се изчерви. Мустаците срамежливо се отпуснаха върху раменете.

— Моля, опишете по-подробно монасите.

— Какво има да се описва — всичките са плешиви. Единият има брада, другият — нос. А у другите изобщо не се забелязва лице.

— Всичко съвпада — каза капитанът. — У другите няма какво да се види. А брадата е известният бандит по прякор Барабана. Онзи с носа е старият крадец Хръкльо. Другите са дребни риби — Пилето и Воденичния камък. Но най-опасният, разбира се, е Моня Кожения. Не знаех, че е „монах“.

Капитанът вдигна слушалката на телефона, въртна два пъти диска и каза отчетливо:

— Да се обкръжи двеста и осемнадесети сектор.

ОПЕРАЦИЯТА

Отиваше си още един ясен пролетен ден, досущ като вчерашния. Джобовските градини и дворове ухаеха на люляк.

Пазарът опустя. Вече го напуснаха и последните, най-издръжливите продавачи. На площада с ламаринените къщички нямаше жива душа. Капитанският мостик стърчеше печално по средата и предизвикваше тъжни размисли, защото мостик без капитан е като къщичка за скорец без скорец.

Ние лежахме в репеите недалече от същия онзи вход, в който ни беше вмъкнала ръката на старшина Хлебарков. Една изпочупена ограда ни делеше от площада. До нас в храст френско грозде лежеше Василий Гуляйджийски. Неговата задача не беше лека: от една страна, наблюдаваше стрелбището, от друга — наглеждаше нас. Капитан Болдирев искаше да ни пусне, но старшината не се съгласи.

— Трябва да проверим — каза той. — Може да са ни излъгали за монасите. Трябва да се доверява, но да се проверява!

— Чичо Вася — прошепна Геврека, — а що за хора са тия, монасите?

— Бандити. От бандата „Черните монаси“. Преди известно време са откраднали елмази.

— Къде?

— В Джобов.

— Много ли са откраднали?

— Един чувал.

Гуляйджийски извади джобен часовник, отвори капака и в репеите се понесе познатата мелодия:

*Я люблю тебя, жизнь,
И надеюсь, что это взаимно...*

Ние се спогледахме. Веднага си спомних последния изстрел по джобовски.

— Сега разбра ли? — усмихна се Вася.

— То се знае — отговорих.

— Какво му става? — попита Вася и ме погледна.

— Че какво да му става? — не разбра Геврека.

— Все едно и също повтаря: то се знае, та то се знае. Една сваястна дума не може да каже.

— Така ли? — учуди се Геврека. — Не съм забелязал. Той общо взето разговаря. Но понякога се стеснява. Нали, Юрка?

— То се знае — измрънках аз.

Гуляйджийски допря пръст до устните си и се ослуша. Някъде наблизо заблея коза.

— Ш-ш-т... Операцията започва.

Ние се лепнахме към пролуките в оградата, но началото на операцията засега не се виждаше. Пред стрелбището нямаше никой и аз си помислих, че сигурно смисълът на операцията е именно в това, че на площада няма жива душа.

Изведнъж от портата на пазара излязоха трима души.

Двамата бяха с черни костюми и бели ризи с ослепителни якички. Третият беше със сив костюм и вървеше малко по-напред.

Това беше капитан Болдирев.

Те тръгнаха към стрелбището „Вълшебният стрелец“ с мека, пружинираща и едновременно смела и решителна походка.

Прескочиха локвата едновременно, прелитайки над нея като лястовички.

Капитанът изтича по стълбата и решително почука на вратата.

Вратата се откряна.

Капитанът мушна ръка в пролуката и издърпа Барабана на улицата като ряпа от рохкава пръст. Барабана полетя по стъпалата направо в лапите на черния костюм. Костюмът за миг опипа джобовете му и го прехвърли на партньора си, който нежно прегърна брадатия и го метна към средата на площада. Разперил ръкави като безмоторен самолет, Барабана прелетя над локвата и се приземи до капитанския мостик, откъдето веднага се протегна огромна ръка, сграбчи го за яката и го вмъкна под мостика.

Капитанът издуха една прашинка от ръкава си.

— У-ф-ф... — въздъхна Вася и обърса потта от челото си.

Капитанът влезе в стрелбището. След него — двамата в черно. Вратата се затвори и на нея, кой знае откъде, се появи надпис:

В БАЗАТА СЪМ

Мина една минута.

„Вълшебният стрелец“ стоеше спокойно на мястото си. По външния му вид никой не би се досетил, че вътре стават някакви събития.

Мина още една минута. И изведнъж стрелбището трепна. Така, с цяло тяло, трепва крава, когато я ухапе стършел.

След като трепна, стрелбището утихна за секунда и веднага започна ситно да се тресе, сякаш точно под него бе започнало земетресение. От ламаринените стени и покрива се посипа ръжда. Една от стените започна изведнъж да се надува, да набъбва като плюска, покривът се изопна нагоре и по него взеха да се търкалят ламаринени мехури. После покривът внезапно спадна, стените хлътнаха и сломеното стрелбище взе да отслабва пред очите ни и бавно запълзя настрани. Изпълзя на няколко крачки и веднага отскочи назад на старото си място. Вратата се отвори със стон.

*Мой миленький дружок,
Любезный пастушок...*

се чу в далечината и под звуците на познатата мелодия на стълбата излезе черен костюм. В ръката му блестеше синкав наган.
— Излизай един по един! — заповяда той.

На вратата се появи Кожения. Погледна залязващото слънце и наведе глава.

След него излезе Хръкльо и отново — черен костюм, и той с наган в ръка, голям колкото едра полска врана. Спъвайки се в прага, на бял свят се показаха Пилето и Воденичния камък. Шествието завършваше капитан Болдирев. Сивият му костюм радваше окото. Излезе така, че всички освен капитана бяха облечени в черно. Саката на „монасите“ обаче бяха избелели и на петна, а добре ушитите костюми на хората от милицията имаха наситен кадифен цвят.

Процесията, в която имаше нещо тържествено, се проточи през площада. „Монасите“ крачеха с наведени глави и ръце зад гърба. Само Кожения се озърташе.

И в този момент се появи конят.

ГРЕШКАТА НА СТАРШИНА ХЛЕБАРКОВ

Впрочем той отдавна беше започнал да се задава.

Щом Кожения излезе на стълбата, от пазарската порта се показа конска муцуна, а когато на вратата изникна капитан Болдирев, видя се и опашката на коня, а зад нея — каруца, в която имаше пет бидона за мляко. Шестият в каруцата беше млекарят каруцар, досуц като бидон, с каскет и елек. По лицето му личеше, че не си е губил времето на пазара. Докато млякото се бе изливало от бидоните в канчетата на купувачите, той се бе наливал с квас.

Почти задрямал, той лениво подръпваше юздите и мляскаше с уста. Конят не обръщаше особено внимание на мляскането и бавно се приближаваше към „Вълшебният стрелец“. Срещу него се задаваше процесията, оглавена от човек в черно.

Щом я забележа, конят спря и огледа с дълбоко подозрение приближаващите се хора. Конят очевидно беше умен.

— Тц-тц! — млясна млекарят. Той не се и опита да отвори очи и да огледа възникналото препятствие.

— Карай, карай, минавай по-бързо! — чу се строг глас.

— Какво? От къде на къде? Абе тебе кой те пита? — отговори млекарят сопнато, отвори по-широко очи, надявайки се, че ще може да изругае някого, и изведнъж видя човек с наган в ръката. Това зрелище до такава степен го потресе, че лицето му веднага доби цвета на киселото мляко.

— Минавай! — повтори човекът в черно и с нагана посочи пътя.

Но каруцарят не можеше да разбере какво е това нещо, как така — с наган да го командват. В главата му не беше останало място за наган, всичко беше запълнено с квас.

Затова пък Кожения имаше достатъчно място в главата си.

— Хръкльо! След мен! — викна той, скочи в каруцата и изскубна юздите от ръцете на млекаря.

Хръкльо се хвърли след него, обръщайки бидоните.

Двамата в черно едновременно вдигнаха наганите си и натиснаха спусъците.

Гръм от изстрели трябваше веднага да разтърси площада, но капитанът викна:

— Не стреляй!

В същия миг куршумите, които вече бяха излетели от нажежените дула, се втурнаха обратно и се стаиха в гилзите. Наганите нервно изхълцаха като братя близнаци.

— Дий-й, кранто-о! — ревна Моня Кожения и дръпна юздите така, че конят подскочи и цамбурна в локвата, а колелата на каруцата вдигнаха вълна, която скри от погледите ни полето на действие. Когато вълната се разби, конят беше до капитанския мостик. Така се случваше, че днес никой не успяваше да избегне това чудновато съоръжение.

Щом каруцата се изравни с мостика, от него излетяха едновременно две ръце. Едната сграбчи Хръкльо, а другата, разбира се, трябваше да хване Кожения. Трябваше, ама не го хвана. Вместо Моня тя спипа вдървения каруцар и го вмъкна под мостика.

— Ди-й кранто такава! — изрева повторно Кожения.

Скачайки като заек великан, конят неочаквано бързо изчезна в пресечката.

— Да се доставят задържаните! — хладнокръвно заповяда капитанът и прескочи локвата.

Страшната ръка мигом излетя изпод мостика и майсторски отдаде чест.

— Коня трябваше да спреш — каза недоволно капитанът.

Ръката се изчерви от срам и се скри, а вместо нея изпод мостика се изтърколи мотоциклет с кош.

Капитанът седна в коша.

Зад кормилото нямаше никой и аз вече помислих, че в този пълен с неочаквани неща ден мотоциклетът без шофьор ще се спусне след Кожения, но в същия миг на площада се появи нова фигура. С три подскока долетя до капитана, прошепна му нещо на ухото и капитанът махна с ръка. Човекът се обърна към нас. Беше Вася Гуляйджийски.

— Ей! Гълъбарите! — викна той. — Бегом в къщи!

Скочи на седалката и мотоциклетът се впусна в преследване.

ПОГЛЕД ОТ КАПИТАНСКИЯ МОСТИК

Внезапното отпътуване на Гуляйджийски силно ни впечатли.

— Как така? — шепнеше Геврека. — Току-що лежеше във френското грозде и изведнъж...

Геврека се взираше напрегнато в храста френско грозде — там даже тревата не беше измачкана. Тревата имаше такъв вид, сякаш по нея никога не беше стъпвал човешки крак. Оказа се, че джобовската милиция умее да не оставя следи.

През това време от пресечката се показва закрит автофургон с малки прозорчета, оковани с решетки. Задната му врата се отвори и двама милиционери скочиха на земята. Барабана, Пилето и Воденичния камък, бутайки се, се качиха във фургона. Изпод мостика излезе и Хръкльо. Той сякаш вече не смяташе да предприема бягство, изкачи се, без да бърза, по стоманената стълбичка и влезе във фургона. Затова пък млекарят каруцар вдигна бунт. Той по никакъв начин не искаше да влиза във фургона, риташе, мъчеше се с крака да се хване за мостика.

— За какво? — викаше той и се дърпаше. — Мене пък за какво? Аз нищо такова не съм направил. Пуснете ме! Трябва да предавам бидоните!

— Минавай, минавай — подканваше го Хлебарков, побутвайки млекаря вътре. — Там ще видим.

— Къде там? Нищо такова не съм направил! Трябва да се отчете за амбалажа!

Със зор успяха да го вкарат в колата. Старшината затвори вратата с желязно резе и заобикаляйки джобовската локва, фургонът потегли към милицията. Каруцарят веднага се залепи за решетките на прозорчето. Той гледаше света с неочаквано широко отворени очи.

— Трябва да предавам бидоните! — викаше той.

— Какво се е развикал — каза Геврека, като най-сетне се надигна от репеите. — Ще го пуснат. Нас ни пуснаха, и него ще го пуснат. Ама че е нервен, едва попадна в милицията, и се разкрещя. Няма да го изядат, я! В милицията също трябва да се държиш с достойнство.

— То се знае — казах аз.

— Ти в общи линии се държа добре — снизходително добави Геврека и ме потупа по рамото.

В милицията може и наистина да се бях държал както трябва, но сега се чувствах като съгледвач, изпратен от милицията. Кожения успя да избяга. А кой каза на милицията къде играят лото монасите? Ние. Аз много не бях дрънкал, освен „то се знае“ дума не бях проронил, но и това „то се знае“ имаше известен смисъл. Капитанът ме попита: „И ти ли видя монасите?“ — „То се знае“ — отговорих аз.

— Не се бой бе — каза Геврека. — Ще го стигнат. Нали са с мотор. Сега да се прибираме у дома. Само нека първо да се качим на капитанския мостик. Иначе е глупаво — да си бил в Джобов и да не си се качил на капитанския мостик.

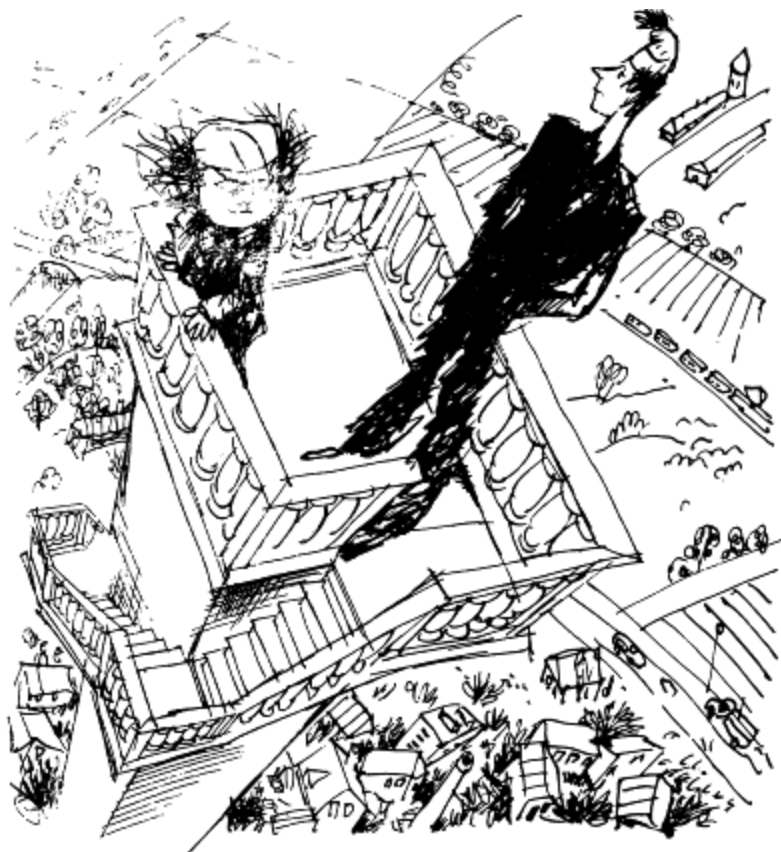
И ние се покатерихме нагоре по джобовския капитански мостик.

Стъпалата заскърцаха под краката ни, запяха на различни гласове.

Отдолу, от земята, мостикът не изглеждаше чак толкова висок, но когато се качихме и застанахме на капитанското място, разбрах, че никога не съм се качвал толкова високо.

Тук, на върха, подухваше свеж ветрец, мостикът скърцаше като стар кораб и локвата, която синееше долу, допълваше морския пейзаж. Но аз не поглеждах локвата, тя беше прекалено плитка, незначителна и ставаше все по-малка, затова пък все по-нашироко се разстиляше град Джобов с уличките си, с червените и сиви покриви, с пазара, с гарата, с кулите на бившия манастир.

Джобов се оказа красив град. Във всички дворове и градини цъфнеше люляк, по кривите улички се возеха деца на велосипеди, на пейки пред врати и вратички седяха старици, лаеха кучета, из запустелите места бродеха сиви кози. В лъчите на залязващото слънце Джобов изглеждаше тих, спокоен град, да ти се прииска да живееш в него.

Вятърът задуха по-силно и капитанският мостик заплува, люлеейки се, по вълните на град Джобов, който, кой знае защо, взе да се смалява, а хоризонтът все повече се откриваше. Видях нивите с есенниците извън града, Джобче река с вековните върби, навели се над водата, далечните сини гори, веднага зад горите, близко, съвсем близко се показва Москва, сякаш изпод земята израсна телевизионната кула в Останкино и небостъргачът на спирка „Красные ворота“.

Излезе, че от джобовския мостик се вижда надалеко и колкото повече човек стои на него, толкова по-надалече, толкова по-нашироко вижда. Скоро виждахме не само Москва, а и съвсем далечните южни степи и планините, които синееха зад тях. Ясно се виждаше двуглавият снежен връх Елбрус.

— Виж, виж! — викна Геврека и ме стисна за лакътя до болка. — Тук гледай, по-близко, по-близко.

Преместих поглед от Елбрус на черноземните степи, минах Москва, приближих се до град Джобов и изведнъж ясно видях долу под нас, там, където свършваше градът, зелено поле с есенници, разрязано точно по средата от междуселски път.

По пътя се носеше кон, запрегнат в каруца, а след тях — мотор с кош.

ПРЕСЛЕДВАНЕТО

Мотоциклетът ревеше.

Ревът му, погълнал мирните джобовски звуци, се чуваше чак тук, на мостика.

— Дай газ! Дай газ! — викаше капитанът от коша.

Вася даваше. Извиваше дръжката на газта и с всичка сила се притискаше към резервоара.

— Ето, ето! — вълнуваше се Геврека. — Сега ще го спипат.

Ала Вася и капитанът така и не можеха да спипат Кожения, макар че надуваха с всичка сила. Имаше нещо загадъчно в това — та каруцата с Моня на борда беше близо, най-много на тридесет метра.

— Какво става? — вълнуваше се Геврека. — Той да не е омагьосан?

Но Кожения не беше омагьосан. Омагьосан беше пътят. Много години наред бяха го омагьосвали булдозери и стада крави. Магиите им бяха направили толкова дупки, че пътят беше превърнат в нещо, което не приличаше на нищо. Всъщност отстрани, в профил, пътят наподобяваше донякъде гребена на тритон. Но докато тритонът сам си живее във вода, по този път имаше вода в дупките и коловозите, в които рано напролет идваха да хвърлят хайвера си тритони от Джобовския вир. В някои от дупките се въдеше и каракуда.

Вкопчил се в пътя, моторът от време на време се скриваше от погледа ни, а на негово място избиваше фонтан, сякаш бе открито нефтено находище.

Конят беше по-умен от мотоциклет, дори и от милиционерски. Конят знаеше дупките наизуст, чувстваше накъде да направи крачка. Впрочем каруцата понякога подскачаше и с четирите си колела, а от време на време и плуваше като гемия.

— Пази се! — викна Кожения и метна един бидон.

Бидонът прелетя над главата на капитана, свистейки като реактивен самолет.

— Дай газ де! Дай газ! — молеше капитанът, но Вася и без това караше на най-високи обороти.

Нещо трябваше да се измисли и капитанът реши да рискува. Отвинти коша в движение и скочи на задната седалка. Кошът не измина и един сантиметър и потъна.

Моторът веднага се понесе напред. Разстоянието между каруцата и него бавно намаляваше.

— Давай! — крещеше Геврека от трибуната. — Надувай!

— Пази резервоара! — викна Кожения и метна още един бидон. Разстоянието между мотора и коня започна да се увеличава.

Като видя това, Кожения се развесели. Оглеждаше се усмихнат, показваше среден пръст, вдигаше каскет за поздрав и махаше с него за сбогом. Краищата на палтото му плющяха от вятъра като пиратско знаме.

Капитанът извади пистолета си.

Прегърна по-здравио Гуляйджийски с лявата си ръка, а с дясната се прицели. Моторът обаче така се мяташе, че изстрелът заплашваше със самоубийство.

Моторът с пълен хол плъсна в една особено коварна дупка и капитан Болдирев излетя от седалката.

Той висеше във въздуха, хванал се за шията на Вася, а моторът продължаваше да хвърчи напред. Ще не ще, капитанът изтегляше Вася от седалката.

Работата можеше да свърши зле. Всяка минута те и двамата можеха да се намерят в калта, а това щеше да има лоши последствия. Вася и капитанът щяха да изостанат от Кожения веднъж завинаги.

Незабавно трябваше да се вземе някакво решение и капитанът реши. Пусна Вася. Вася остана на седалката, а самият капитан прелетя над пътя и за да не падне в калта, направи двойно салто. Приземи се на банкета, здраво стъпил на краката си. По сивия му костюм нямаше нито едно петънце.

Моторът скочи напред, настигайки каруцата, а капитанът вдигна пистолета.

Екна изстрел. Куршумът удари едно от колелетата, изби му особено важна спица и то изхвъркна. Кожения падна от каруцата в една локва и като камък потъна на дъното.

В средата на локвата израсна кафяв мехур, пукна се бавно, а когато Вася пристигна, водата вече беше се успокоила. Дори кръгове нямаше на повърхността ѝ. Вася изключи мотора, слезе, наведе се и погледна към дъното на локвата.

— Удави се! — викна той и безпомощно погледна капитана.

Изведнъж отпред, на около двадесет метра от Вася, от една друга локва на пътя се показва мокър каскет. Кожения изскочи от водата, изтръска се така, че за миг около него се появи дъга, и се юрна през есенниците.

— Стой! — викна Вася и хукна след него.

От джобовския мостик се виждаха добре малките фигурки, които се движеха към тъмнеещата вечерна гора. Ето — на полето остана само една фигурка, ето — и тя се скри зад брезите.

Капитан Болдирев отиде при коня, ласкаво го потупа по гърба. После нагласи падналото колело, обърна каруцата и тръгна назад към град Джобов, събирайки пътъом празните бидони, коша, мотора.

Но това ние вече не го виждахме, защото отдавна пътувахме с влака към къщи. Към Москва. Към улица „Чадърска“.

СЪНИЩАТА НА ПОХИТИТЕЛЯ

Приключенията в град Джобов така ни бяха замаяли, че съвсем забравихме монасите, онези белокрили монаси с черни качулки, които и тази събота вечер стояха в квартирата на Похитителя.

Монасите бяха измъчени. Похитителя го нямаше по цял ден, а не им беше оставил дори чинийка с вода. Гълъбите дремеха в кафеза, притиснати един до друг.

Похитителя се върна привечер. В кафеза се чуваше как пшъка и как тежко стъпва. Той мъкнеше четвърти телевизор „Темп“. Похитителя беше в лошо настроение, защото този „Темп“ доста го беше затруднил. Беше му се наложило три часа и половина да лежи под един креват, очаквайки стопаните да излязат от къщи, а после да се катери до дванадесетия етаж по външна противопожарна стълба с телевизора на гръб. Отгоре на всичко забрави да остави на местопрестъплението милиционерско копче.

Похитителя блъсна с крак кафеза с гълъбите, плъосна „Темп“-а на дивана и взе да нарежда стайните антени. Когато ги нагласи, той включи телевизорите изведнъж и бушоните веднага изгоряха. Качи се на една табуретка, проклинайки и мърморейки, оправя бушоните и пак включи телевизорите. Близо половин час гледа четири предавания едновременно: „Единство между наука и производство“, „Искам всичко да знам“, „С песен из селото“ и „Немски език за химици“.

В главата му за половин час се забърка такава каша, че плю, изключи телевизорите и извади „Кратко описание на престъпните си деяния“. Днес не изпитваше особено вдъхновение и записа само:

Свих един „Темп“. Влажност на въздуха... Дявол го знае колко е днес влагата, не съм я мерил. Обаче е влажно. Докато се кача на покрива, станах вир-вода. А телевизорът е боклук, картината постоянно подскача и на екрана се появяват някакви въжета.

Затвори тетрадката и се приближи до огледалото.

— Е, какво, мутро — каза той на образа си. — Пак ли откачаш?

— Как да не откачам! Тия възета на екрана...

— Ами с монасите какво ще правиш?

— Утре ще ги закарам в Джобов. Ще стана по-раничко, така, към шест часа...

— Е, тогава лека ноц — каза Похитителя на събеседника си, легна си и веднага заспа.

Присъниха му се маргаритки. Полюшвани от вятъра маргаритки и едно малко момченце — това беше самият той, Похитителя, което тича сред маргаритките.

Колко приятно, колко весело му беше на малкия бъдещ Похитител да тича сред маргаритките, да ги бере, да ги мирише, да брои листенцата им. Похитителя се смееше, а маргаритките махнаха с криле и превърнали се на гълъби, отлетяха. Но ето че гълъбите се върнаха на полянката и станаха телевизори. Сините екрани засияха на зелената ливада. Похитителя подскачаше около тях, глезеше се и

превключваше програмите. Изведнъж всички екрани заподскачаха, на тях се появиха някакви въжета и Похитителя се събуди.

Навън беше тъмно и тихо. От време на време долиташе шум от автомобилни гуми. Изведнъж някой се развика под прозореца:

— Дръжте го! Дръжте го! Дръжте го, другарю милиционер!

Похитителя скочи от кревата и се хвърли към прозореца. Под прозореца нямаше никой.

Кой знае защо, почувства силна жажда. Помъкна се към кухнята, извади от хладилника бутилка мляко и утолявайки жаждата си, неволно си помисли дали да не се превключи на хладилници.

— Отведете го! — чу се пак глас отвън. — Отведете го, другарю милиционер.

Похитителя отново изтича до прозореца и пак не видя нищо. „Пипнаха някого“ — помисли той и си легна.

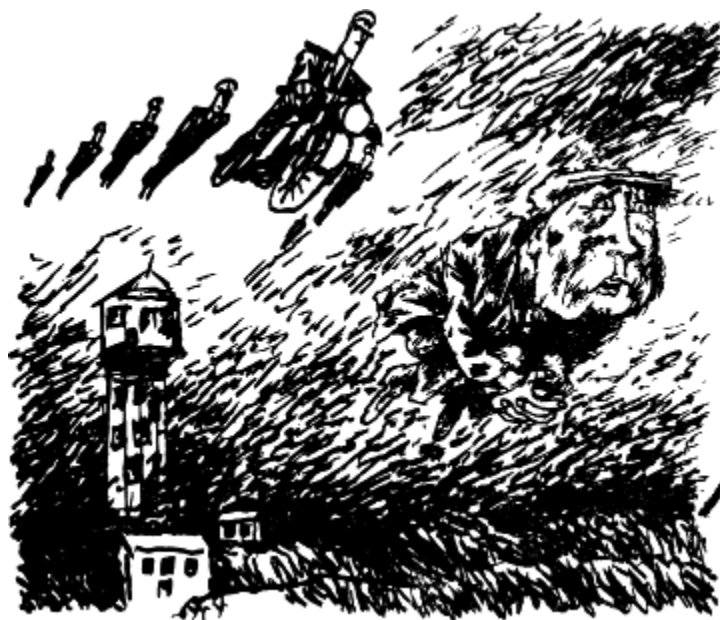
Вторият му сън започна леко и плавно. Започна с това, че Похитителя просто излезе от къщи. Не изминал и десет крачки и хоп — милиционер на ъгъла. Стои си спокойно, гледа настрани, но тъкмо това не се хареса на Похитителя. За всеки случай той се гмурна в един вход, но веднага видя друг милиционер. Този се люлееше на някаква люлка и отдалече му показваше блестящо копче. Това вече беше намек.

Разтрепери се сърцето на Похитителя, той скочи встрани и се озова в някаква гора. Тук беше тихо и спокойно, но това само така изглеждаше. Всъщност гората беше натъпкана с милиция. Милиционери надничаха от всеки храст, стояха под всяка трепетлика като манатарки.

Имаше само един изход — да излети. Похитителя махна с ръце и полетя. Свежият въздух изми измъченото му лице, изпълни гърдите му и той почувства огромно облекчение.

„Само не се оглеждай“ — повтаряше си, летейки, Похитителя, а взе, че се огледа.

След него в сивото навъсено небе като ято жерави летяха милиционери. Отпред летеше на мотоциклет водачът им с огромни пагони на раменете.

— Събуди се! Събуди се! — викаше си Похитителя и не можеше да се събуди.

А и никой друг в Москва не можеше да се събуди в този късен час. Спеше Геврека, спеше наемателят Николай Ехо, спеше Тимоха Гълъбаря и цялата наша улица „Чадърска“. Та само „Чадърска“ ли? В този час спеше цяла Московска област и от джобовския мостик през синкавата мъгла можеше да се види как тя леко шава в съня си. От джобовския мостик се виждаха спящи градове и села, блата, над които се стелеше белезникава нощна мъгла, влажни от роса шосета, по които не се виждаше ни душа, ни кола.

Само някъде до гара Перловка в храстите се мяркаше малка, едва забележима фигурка. Това беше Вася Гуляйджийски, който вървеше по следите.

ЧАСТ ТРЕТА
НЕДЕЛЯ

УТРОТО НА ПОХИТИТЕЛЯ

Моторизираният милиционер настигна Похитителя, удари го с предната гума по петите и го свали като гълъб, улучен в полет.

„Събуди се!“ — викна отчаяно Похитителя, рухна на земята и най-сетне се събуди.

Лежеше на пода в собствения си апартамент. Над него стърчаха на тънките си крака телевизорите, в кафеза се мятаха монасите.

Някой звънна на вратата и Похитителя трепна за втори път. Това не му хареса. Свил волята си в юмрук, той мислено си заповяда да не трепва повече, отвори вратата и не можа да се сдържи — трепна пак.

На вратата се беше изправил човек, изпръскан от глава до пети с кал, а от джобовете на коженото му палто стърчеше сивкава слама.

— Монка! — възкликна Похитителя. — Ти ли си?

— Какво, не ме ли позна? — заядливо попита Моня Кожения и изтри потта от челото си. — Чак от Джобов идвам пеша при теб. Капитан Болдирев ни спипа всичките. И Хръкльо загази, и Пилето.

— А Барабана?

— И Барабана изгоря.

— Нямах ли опашка?

— Какви ги дрънкаш? Посипал съм следите с „тайнинска“ смес.

— С какво?

— С „тайнинска“ смес, не си ли чувал? Изобретил е един старец от гара Тайнинка. Прах срещу милиционерски кучета. Махорка, пипер, счукан чесън и лопен-овча опашка. Кучето не само обонянието си губи, ами направо носът му окапва. Ще ти сипя половин чашка да го опиташ.

Кожения извади от джоба си табакерата от крокодилска кожа и изсипа на дланта си малко червеникавокафяв прах. Похитителя рече да го помирише, но очите му веднага станаха като недоузрели череша, а носът му подскочи и взе да танцува, кихайки отчаяно.

През това време Кожения оглеждаше квартирата.

— Все с дреболии ли се занимаваш? — попита той, когато Похитителя се накиха.

— Какво искаш да кажеш?

— На сандъци ли си минал?

— Какви сандъци? — не разбра Похитителя. Днес той още от сутринта загряваше бавно, а и „тайнинската“ смес го беше замаяла.

— Ами тези, с дупката.

— Гълъбите излизат от мода, а телевизорът е модерна вещ.

— Глупости — каза намръщено Кожения. — Детски играчки. А ти си човек на възраст, трийсет и седем лазарника. Време е да помислиш за нещо по-сериозно.

— Какво им е несериозното на телевизорите?

— Какво им е сериозното? Сандъци за краставици.

— Ами четири програми, различни предавания...

— Няма какво да се гледа — каза Моня и така ядосано махна с ръка, че Похитителя смени темата.

— А аз съм тръгнал за Джобов — каза той. — Трябва да разкарам едни гълъби.

— Монасите ли?

— Ти откъде знаеш?

— Вчера на нашия пазар два червея си търсеха монасите; аз по едно време помислих, че са от нашия занаят.

— Единият — дангалак, другият със стърчащи пирги.

— Точно така.

— Приличат на моите клиенти. Значи вчера са били в Джобов, а днес сигурно ще идат на Птичия. Точно сега е моментът да ида в Джобов.

— Изчезвай, а аз ще остана тук. Трябва да се измия.

— Няма да стане — каза Похитителя. — Спряха водата.

— Как така?

— Тук често е така. Все нещо ремонтират. Иди на баня. Воронцовската има почивен ден. Иди в Тетеринската.

— Стига си лъгал — каза Моня и го погледна втренчено. — Не искаш да се връзваш с мене! Страх те е!

— Че от какво ще ме е страх! — възмути се Похитителя. — Спряха водата и толкова.

Моня отиде до чешмата и отвъртя крана. Медният кран забълбука като глухар и пусна една ръждива капка.

— Да-а-а — каза Моня, завинти крана, потупа Похитителя по рамото и се упъти към входната врата.

Похитителя затвори вратата след него и въздъхна с облекчение. Той наистина нямаше никакво желание да се връзва с Кожения. Моня Кожения беше опасен човек, а с опасни хора Похитителя никога не се беше връзвал.

„Защо ще се връзвам с опасни — разсъждаваше той. — По-добре да се вържа с неопасни. Но, честно казано, и с неопасни понякога е опасно да се връзваш. Днес е неопасен, а утре стане толкова опасен, че яка ти душа. Най-добре е с никого да не се връзваш.“

Похитителя внимателно гледаше през пердето как Моня излиза от входа, пресича улицата, качва се в трамвая.

„Дали Кожения не доведе опашка?“ — питаше се той.

СЛЕДА НА АСФАЛТА

Вяло и лениво се надигна Геврека в това неделно утро. Не му се щеше да бърза, пък и нямаше за къде да бърза. Ние нямаше за къде да бързаме.

— Защо да бързаме? — каза Геврека. — Няма за къде да бързаме.

Замълчах си и Геврека учудено ме погледна: един вид, а ти какво ще кажеш? Но на мене не ми се и говореше, извадих от джоба си табелка, на която с печатни букви беше написано:

ТО СЕ ЗНАЕ

— Как да няма за къде да бързате! — викна от кухнята баба Вълк. — Вчера цял ден се мотахте бог знае къде, а кой ще чисти? Тая няма да я бъде, днес имам почивен ден. Вие ще чистите, а аз ще ида да си поседя на двора.

— Какво чистене, бабче? — отговори Геврека. — Всичко е изчистено.

— Такова. Подът трябва да се измие. Стига си се мотал, Геврек, едно си знаеш — монаси, та монаси. Само разваляш детето. Хайде, мийте пода!

Геврека въздъхна, взе кофата, даде ми парцал и сигурно след около час измихме пода, слязохме в двора и застанахме под американския клен, където вече отдавна на една пейка седеше баба Вълк.

— Някакви мутри — говореше тя. — Постоянно се мяркат някакви мутри. Онзи ден откраднаха гълъби, а днеска току-виж и до скъпоценности се добрали. До фамилно сребро.

— Какви мутри? — викна чичо Сюва от третия етаж. — За какви мутри говорите, бабо?

— За онези, дето се влачат в нашия двор. Какво търсят тука? Кой ги вика?

— Не зная — каза чичо Сюва. — Никакви мутри не съм виждал.

— Аз пък съм виждала — каза Райка. — Все при Наемателя сигурно ходят. Жалко, че не беше откраднал гълъбите, мигновено щяхме да го изметем оттука.

— Хайде стига — намеси се чичо Сюва. — Е, дошъл някой на гости, хората имат нужда от културен отдих.

— Знам го аз този културен отдих — викна от прозореца Райка.

А баба Вълк добави:

— Мен ако питат, ще направя пропуски за влизане в нашия двор.

— А оня, Наемателя — продължаваше Райка, — е пълен глупак. Пера събира. Право казва Геврека: възглавница трябва да си направи от тях.

— А ти пък какво си се заяла с Наемателя? — каза баба Вълк. — По-добре си събирай багажа. Днес-утре ще бутат блока.

— Нека всичко разрушат, аз тук ще остана — провикна се леля Паня от етажa, на който живееше. — Мене не могат да ме мръднат.

— Не си права, Паня — поучително каза чичо Сюва. — Не искаш да дадеш път на новото. Къде е твоята съзнателност?

— Знам къде е — отговори леля Паня, помисли и добави: — Където трябва, там е.

— Не мога да ги слушам. Омръзнаха ми — каза Геврека и погледна бюфета, който стърчеше на покрива.

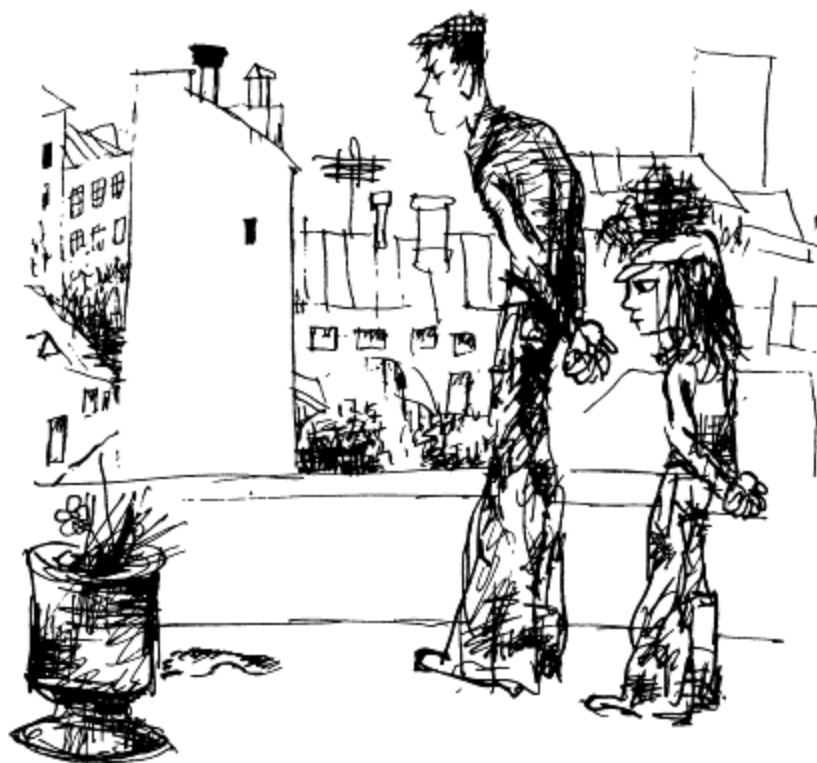
Самотна врана прелетя над улица „Чадърска“.

Геврека помръкна. Вчерашните джобовски събития го бяха отвлекли, бяха завладели вниманието му, а днес ние отново се върнахме при стария изкорубен бюфет. Преди два дена този бюфет беше истинско чудо, когато от него излитаха гълъбите, а сега стана никому ненужна глупост. Искаше ми се да го бутна от покрива, на парчета да го направя.

— Не мога повече — каза Геврека. — Сърцето ми се къса. Изведи ме на улицата.

Той се облегна на мен, прегърна ме през раменете и аз буквално го изнесох навън.

Улица „Чадърска“ лежеше пред нас, залята от неделно слънце. Някой свиреше на акордеон. Над празното място зад Червения блок се виеше дим. Там изгаряха стари щайги.

Поседяхме до входа, погледахме как горят щайгите и Геврека посочи тротоара:

— Я виж!

На асфалта ясно личеше отпечатък от бос крак. Това беше десният крак на Геврека. Миналата година, когато ремонтираха тротоара, той се събу и стъпи на горещия мек асфалт с надеждата, че тази следа ще остане във вековете.

— Тогава страшно се изгорих — спомни си той, клекна и взе да чопли с една клечка следата, за да провери дали е здрава.

Следата беше здрава, само малко беше се поизтрила, но Геврека печално въздъхна:

— Едва ли тази следа ще се съхрани за вековете. Като съборят блока, ще направят нов тротоар. А и толкова ли е важно да оставиш своя следа във вековете. Ако всички почнат да оставят следи, няма да има къде да плюне човек.

Геврека обърна гръб на следата си и се повлече към „Воронцовка“. Видът му показваше, че не му върви в живота: и гълъбите му откраднаха, и следа нямаше да остави във вековете.

Едва на Таганския площад той се поизправи, огледа се и изведнъж с все сила ме ръгна в ребрата:

— Виж!

Пред нас с бърза крачка, почти тичешком, прекосяваше Таганския площад човек с кожен каскет и омърляно кожено палто.

МИРИЗМИТЕ НА УЛИЦА „ТЕТЕРИНСКАЯ“

Той не ни забеляза, а и много не се оглеждаше. Смеси се с тълпата, която излизаше от метрото, и бързо тръгна надолу по улица „Садовая“.

— Позна ли го? Гледай де! Гледай! Позна ли го, или не? Та това е Моня! Разбери, това е Кожения! Какво да правим, а?

Според мен беше ясно какво трябва да правим: да офейкваме. А че това е Кожения, който се крие от милицията, не ни засяга. В тази история се забъркахме само заради гълъбите, а Кожения не беше свързан с гълъбите.

— Гледай! Гледай! — повтори Геврека и тръгна след Моня. — Позна ли го, или не? Трябва да се обадим в Джобов. Така и така, Кожения е на Таганка. Абе ти позна ли го, или не?

Бях го познал, но точно това ми се виждаше чудно. Струваше ми се, че по никой начин Кожения не би могъл да се озове в Москва. Отдавна бях разбрал, че между Москва и град Джобов има голяма разлика. Това, което става в Джобов, по никакъв начин не може да стане в Москва. Но фактът си беше факт — в Москва, на Таганския площад, ние попаднахме в истинска джобовска ситуация.

Полъхна ветрец и аз почувствах как във въздуха се понесе миризма на бира и слънчогледови семки, и на мишени от стрелбището „Вълшебният стрелец“. Към това ухание се прибави и някаква остра, неприятна миризма, от която веднага кихнах. И Геврека кихна, и някои минувачи обезпокояващо се разкихаха.

— Да тръгнем ли след него, или не? — питаше Геврека и ускоряваше крачка... — Ами ако се огледа? Ако вземе да ни заколи, тогава?

Но Кожения не се оглеждаше, чак на улица „Тетеринская“ спря, извади едната си ръка от джоба и изсипа на асфалта някакъв прах. Постоя там около минута и зави по пресечката.

Винаги съм обичал улица „Тетеринская“. Тук е тихо, сенчесто и прохладно. Висока, ударена от гръмотевица топола се е изправила в началото на улицата. През първите дни на юни пухът на тази тетеринска топола — белоснежен и сух като барут, не пух, а изсушени на слънце снежинки — затрупва вратите, входовете, покрива локвите с шумоляща шапка, на ята кръжи край бъчвата с квас, която от пролет до

есен се мъдри под тополата. Любителят на квас се принуждава да издухва заедно с пуха от тополата и пяната.

Скрити зад бъчвата, ние наблюдавахме как Кожения върви по пресечката, после притичахме на другата страна и се скрихме зад солидните гърбове на двама мъже, които бавно вървяха в същата посока. Всеки от тях държеше в едната си ръка снопче от брезови клонки, а в другата — чанта.

— Коля, какво носиш в чантата? — попита единият.

— Хамсия — кратко, но с достойнство отвърна Коля.

— А аз — пушена рибка — прошепна нежно първият и така издаде напред устни, като произнасяше „пуш-ш-ена“, че рибката му стана още по-опушена, още по-сочна.

На улица „Тетеринская“ винаги миришеше на риба.

Като размахваха снопчетата от брезови клонки и обсъждаха кое е по-вкусно — хамсията или пушената риба — приятелите се приближаваха към една мрачна, невзрачна на вид сграда, построена от червеникавочерни тухли. От запотените ѝ прозорци излизаше наситена, тежка пара, а на табелата, която висеше на вратата, с бели букви на син фон, сякаш с пара по вода, беше написано:

ТЕТЕРИНСКА БАНЯ

Надничайки зад солидните гърбове, ние видяхме, че Моня влезе в банята, а след него — и хамсията с пушената риба.

Геврека спря, взе да тъпче на място, изведнъж ме сграбчи за раменете и ме погледна право в очите.

— Трябва да го задържим! — каза той и трепна от собствените си думи.

Закашлях се и магнах с ръка, мъчейки се да прогоня тази явна джобовщина, но Геврека ме стискаше здраво за раменете. В това време от вратата ни избутаха пет души с претъпкани чанти с храна и с мрежи, от които стърчаха и чирози, и ликовица за търкане, и бира в трилитрови шишета. Тези хора се изсипваха в банята, размахвайки брезови клонки, смееха се, говореха помежду си. Насреща им идваха други, излежали времето, определено за баня. Торбите и чантите им бяха отслабнали, бутилките празни, затова пък те имаха такива

червени бузи, каквито другаде по света няма да видите. Над бузите сияеха сънени очи, в които беше изписано щастие. На десетина крачки около тях миришеше на попарени брезови листа и този мирис, мирисът на брезови листа, беше главният мирис на улица „Тетеринская“.

Изведнъж към това горско и селско ухание се прибави нещо лютиво. Засърбяха ме очите, носът ми се сбърчи, а Геврека веднага кихна.

— Хайде — каза той, побутна ме и приведени, ние незабелязано се промъкнахме през масивната врата на Тетеринската баня.

Т. Б.

В кахлената зала на първия етаж видяхме две огромни скулптури с цвят на варено тесто. Първата беше жена с гипсов бански костюм и крака като бъчви, а до нея се извисяваше гипсов мъж по гащета. Ръцете му не бяха по-слаби от краката на жената. Изпружил мускули, мъжът стискаше здраво калъп сапун.

„Ако ходите на баня, ще сте яки като нас“ — сякаш казваха скулптурите.

Под единия крак на жената купихме билети и талони за чаршафи, после се качихме на четвъртия етаж. Пред входа на първокласната парилня се стелеше шуплеста пара. Миришеше на лико и изпрани чаршафи.

Пробивайки си път с рамо, успяхме да се промъкнем във влажната съблекалня, преградена с няколко реда кресла. С високите си облегалки тетеринските кресла напомняха кралски тронове, залепени един за друг. На мястото, където обикновено има корона, бяха изрязани две букви:

Т. Б.

Кралете на банята седяха на дъбовите тронове, голи или завити с чаршафи, бледи или огненочервени. Едни почиваха, качили крака на трона, други дъвчеха сушена риба, трети дишаха, отворили уста и облещили червени от парата очи, четвърти изтощено съзерцаваха тавана, покрит с бисерни водни капки. Някакъв човек в халат с цвят слонова кост се разхождаше между редиците и събираше мокрите чаршафи.

— Отдавна не си идвал, Геврек — каза той с глух, влажен от парата глас. — В Оръжейната баня ли ходиш?

— Във Воронцовската, Ликовице^[1] — отвърна Геврека. — Има по-малко хора.

— Парилнята им е лоша — отбеляза Ликовицата, взе ни билетите и ни даде чисти чаршафи. — Идете хей там, в ъгъла. Има точно две места.

За да се стигне до ъгъла, който ни посочи Ликовицата, трябваше да се пресече цялата зала, и Геврека започна да се разсъблича в движение, като си нахлузи ризата на главата.

Настанихме се до един човек, който беше се завил с чаршаф от глава до пети. Той очевидно беше прекалил с парилнята — на главата му като калпак се мъдреше мокър сноп от дъбови клонки. Изпод клонките се подаваше розова, много уморена уста.

— Да не ви е лошо, гражданино? — Ликовицата пипна Прегретия. — Да ви дам нишадър?

— Дай ми квас — прегракнало отвърна пострадалият. — Прегрял съм се.

— Няма квас — каза Ликовицата и отиде да обслужва другите клиенти.

Съблякохме се бързо, качихме се всеки на своя трон и замряхме.

Срещу нас седяха двама, както се вижда, току-що излезли от парилнята. На ъглите на чаршафите, с които те се бяха наметнали небрежно, с черна боя беше отпечатано: Т. Б.

Тези букви означаваха, че чаршафите са на Тетеринската баня, а не на Оръжейната или на Хлебниковската.

— За наше здраве! — каза човекът, на който буквите Т. Б. се бяха разположили върху корема.

— За твое! — обади се партньорът. Буквите Т. Б. чернееха на рамото му.

Приятелите се чукнаха с лимонада, погледнаха се в очите и викнаха: „За наше!“.

Здравето и на двамата и без това беше в такива количества, че можеха да дават назаем. Във всеки случай главните признаци за здраве — охраненост и червени бузи — преливаха от чаршафите. Единият дори приличаше на римски император и разположените на кръглия му корем букви Т. Б. намекваха, че това очевидно е Тиберий. Вторият пък, с плешивото теме, мязаше по-скоро на поет, а буквите подсказваха, че е Тибул.

— Обичам природата — мълвеше Тибул, — защото в природата има много хубави неща. Ето и това брезово снопче, и то е частица от природата. Другите обичат бира или кино, а аз обичам природата. За мен това снопче е по-хубаво от телевизор.

— По телевизията понякога показват и природа — замислено възрази Тиберий.

— Ама брезово снопче няма да покажат!

— Няма — съгласи се Тиберий, който не искаше да спори с поета. — Да прием за природата! — И древните римляни пак се чукнаха.

— Как мислиш, защо хората се чукат? — след някое време се обади Тибул, като всеки поет, настроен малко на философска вълна.

— За звъна!

— Вярно е, но не съвсем. Когато прием лимонада, правим го за вкуса. Когато я миришем, е за носа. Гледаме красивия ѝ цвят заради очите. Кой остава пренебрегнат?

— Ухото — досети се Тиберий.

— Затова се чукаме, за да не обидим ухото.

— Ха-ха! Браво! Това се казва обяснение! — с възторг каза Тиберий и си пипна ухото, сияейки, сякаш проверяваше дали не е

обидено. Но ухото явно не беше обидено. То почервения като младо момиче, смутено от собственото си щастие.

Тибул, който също беше доволен от интересното обяснение, гордо се почеса по голото теме и огледа съблекалнята, търсейки какво друго да обясни. Скоро погледът му се спря на плаката, който висеше над нас:

ПАТЕРИЦИ ИМА ПРИ ПРОСТРАНСТВЕНИКА

Този плакат наистина си струваше да бъде обяснен и Тибул се замисли, издал напред долната си устна.

— Какво са патерици, е ясно — каза той най-сетне. — Ако ти трябват патерици, можеш да ги вземеш от пространственика. Но какво е това пространственик?

— Ами Ликовицата — отговори Тиберий простодушно. — Той е пространственик. Завежда чаршафите.

— Ако е за чаршафите, щеше да е чаршафчия.

— Хм... прав си — съгласи се Тиберий. — Ако е за чаршафите, ще е чаршафчия.

— Там е работата. А аз, както знаеш, обичам да си изяснявам смисъла на думите. Но тук изяснявам, изяснявам, а смисъл няма.

— Сега ще го изясним — обеща Тиберий и се провикна: — Ей, Ликовице, като какъв работиш тука?

— Като пространственик — отговори Ликовицата, като притича към тях.

— Сам знам, че си пространственик — каза недоволно Тиберий. — Но какво завеждаш?

— Пространството — поясни Ликовицата и се изчерви.

— Какво пространство? — не разбра императорът.

— Ами това — отговори Ликовицата и посочи съблекалнята с всичките ѝ тронове, снопчета брезови клонки, бельо, голи крале. В малката му невзрачна фигура изведнъж се мярна нещо величествено, защото не всеки разполага с пространство, което да завежда.

Неволно огледах пространството, което завеждаше Ликовицата, и изведнъж изстинах.

Загърнат от облаци пара, червен като попарен рак, от вратата на къпалнята излезе Моня Кожения. Като се потупваше с длани по корема, той се плъосна на трона до Тибул и Тиберий. Погледът ми се спря на татуировката върху краката на Моня.

На левия крак беше написано: „ГЕ“.

На десния: „СА УМОРЕНИ“.

Точно този надпис ме изплаши в първия миг. В него имаше нещо зловещо, нещо загадъчно. Не можех да разбера кои са „Ге“. Нима краката?

Небрежно, с два пръста Моня вдигна тетеринския чаршаф, метна го гнусливо на раменете си, сякаш съжаляваше, че не е кожен, и огледа залата. От парата очите му бяха страховито изблещени и буквите Т. Б., озовали се под мишницата му, ми се искаше да разшифровам като: „Типичен Бандит“.

[1] Ликовица — разнищено лико, което служи за изтривалка при къпане. ↑

КОЖЕНИТЕ ПАНТАЛОНИ

Така се бях завил в чаршафа, че не зная на какво съм приличал отстрани. Отвътре ми се струваше, че приличам на пеперуда или на какавида, която няма намерение да излиза от пашкула. През тясната цепнатина, оставена за очите, не се виждаше нито Тиберий, нито Тибул, само надписът „Те са уморени“ изпълзя като змия в полето на зрението ми.

Съдейки по надписа, Кожения седеше спокойно, не мърдаше крака. В шума на течащата вода, който изпълваше банята, се чуваше напрегнатото му, дрезгаво дишане.

— Извинявайте, скъпи съседе, не ви ли преча? — попита Тибул.

Аз уплашено надникнах от чаршафа и веднага се скрих. Тибул разговаряше с Моня.

— Да не би да ви преча, скъпи съседе?

Кожения изви очи, измери поета от глава до пети, сякаш си изясняваше пречи ли му тоя, или не.

— Засега не ми пречиш — каза той членоразделно. — А ако започнеш да ми пречиш, сърди се на себе си.

— Не! Не! — възкликна Тибул и взе деликатно да маха с ръце. — Нямам никакво намерение да ви преча.

— И хубаво правиш! — отбеляза Моня.

— Но ми се иска да ви задам един въпрос — продължи неукротимият Тибул. — На краката ви пише „Те са уморени“. Интересно е да се знае от какво са уморени!

— Виж какво, Плешивия — ясно каза Кожения, — чети си твоите крака.

— Но на моите крака не пише нищо! — наивно възкликна древният поет, повдигна чаршафа и показа краката си — наистина бели като лист хартия.

— Остави го — намеси се Тиберий. — Плюй на краката му. Щом са уморени, уморени са. Може да са тичали много. По-добре виж какъв надпис имам аз.

Тиберий отметна чаршафа и се обърна с гръб към поета. На лявата му плешка беше татуиран бегач по шорти и тенис фланелка, а на дясната се синееха два стълба, между които се беше проточил надпис:

ФИНАЛ

Тиберий размърда плешки и бегачът се откъсна от мястото си, устремен към финала.

— Твоето е любов към спорта — каза Тибул. — А неговото — разочарование от живота. Тези крака не искат повече да ходят по земята, те са уморени.

— Затова пък ръцете ми не са уморени — каза Кожения и с едно движение на раменете отметна чаршафа.

И наистина във възлестите му, покрити с котви и черни водорасли ръце нямаше и капка умора. Моня погледна поета в очите, разпери ръце и размърда страховито пръсти. После стана, направи с рамене някаква заканваща се гимнастика и се отправи към парилнята, като процеди през зъби:

— Време е да се позагрея!

— Той май ми се закъни — леко заеквайки, каза Тибул.

— Спокойно, не му обръщай внимание.

— Сега ще му строша краката! — каза Тибул, демонстрирайки желание да стане.

— В никакъв случай! — викна Тиберий. — Ще ни арестуват.

— Ще ги строша! — упорстваше Тибул, но Тиберий го хвана за лактите и не го пусна, докато не се успокои. Най-сетне с лико в ръце те отидоха в другата зала.

— Време е да действаме — прошепна Геврека. Той се показа от чаршафа и огледа съседните столове. Те бяха празни. Прегретия, с мокри брезови клончета на главата, дремеше. — Имам план — съобщи Геврека.

Скочи и обиколи залата с бърза крачка. Чаршафът му се мятеше като пелерина на мускетар. За секунда Геврека се завъртя около Прегретия и го огледа от всички страни.

— Здравата се е прегрял — прошепна той отдалече, приближи се до трона, който заемаше Кожения, и го изгледа с ненавист, сякаш гледа трон на тиранин.

Коженият потник, панталоните и жилетката бяха безредно разхвърляни. Най-предизвикателни изглеждаха панталоните, които нагло се бяха проснали на трона, провесили към пода празни износени крачоли. Коленете се бяха издули като мехури, а отдолу надничаха обувки с рядко тъпи муцуни и дебели подметки от изкуствен каучук.

Щом забелязаха Геврека, панталоните се изпъчиха обидно, сякаш се канеха да му покажат седалището си. Това беше явно предизвикателство.

„Какво искаш бе, дългуч? — като че ли казваха те. — Къси сме за теб.“

Геврека пламна, сграбчи празния крачол и смъкна панталоните от трона.

Панталоните изскимтяха, надуха се и се увиха около Геврека, но той ги вдигна във въздуха като същински дресьор на питони. От джоба

на панталоните излетя монета от три копейки, дрънна на пода и с радостен звън се търкулна под трона. Панталоните се спихнаха, Геврека ги сви на топка и ги мушна в аптекката, окачена на стената.

Като затвори вратата на шкафчето, той се огледа. Изглежда, никой нищо не беше забелязал. Ликовицата броеше чаршафите. Прегретия едва-едва помръдваше босата си пета.

— Сега няма да се измъкне — каза Геврека. — Ще вдигне скандал, а старият Ликовица ще викне милиция. Хайде в парилнята! Време е да се позагреем!

ВРЕМЕ Е ДА СЕ ПОЗАГРЕЕМ!

Геврека почти не се вълнуваше. Странно спокойствие имаше в неговия тон и в гласа му, нечувано спокойствие, бих го нарекъл джобовско. А мене ме обливаше топла и студена, съвсем московска пот.

— Това е направо глупаво — говореше Геврека. — Да идеш на баня и да не влезеш в парилнята. Не се бой, нали сме голи. Голи не може да ни познае.

На мен обаче ми се струваше, че няма да е трудно да ни разпознае даже и голи. Влязох в парилнята с рамото напред и дори малко гърбом, за да не приличам на себе си. В къпалнята господстваше някакъв пенест шум, състоящ се от шумолене на лико, цопване на единични едри капки, звън на шуртяща вода. По каменните пейки лежаха и седяха бледо сивкави хора, които сапунисваха главите си и се търкаха с гъби, а пред обкованата с желязо врата в дъното на залата се тълпяха голи граждани с брезови клонки в ръка и с шапки на глава.

Тази врата водеше към парилнята.

Един дангалак с ръкавици и зелена филцова шапка препречваше пътя на тълпата.

— Чакай, не напирай! — викаше той и изтласкваше назад нетърпеливите. — Парата още не е готова. Къде бе, слонове?! Татето приготвя парата.

— Отваряй вратата! — напиреха слоновете. — Измръзнахме. Време е да се позагреем.

— Време е да се позагреем! Време е да се позагреем! — викаха и другите, сред които забелязах и Моня.

Вратата на парилнята изскърца и от нея се показа хилаво старче. Това беше Татето, което приготвяше парата.

— Хайде! — каза той и всички се юрнаха в парилнята.

Тук беше полутъмно. Електрическата крушка, омотана със стоманена жица, се задъхваше в парата.

Плътната и гъста горещина ме сграбчи за раменете още от вратата и почувствах някаква пареща треска, аз се разтреперих. Сякаш

ми стана студено от неописуемата горещина.

В редица по един желаещите да се загреят се приближиха до стълбата, която водеше нагоре, към тавана, към онази дървена площадка — нещо като одър. Именно там беше истинският ад — черен и оловносив.

Любителите на загриването падаха на колене и лазеха по стълбата нагоре.

Татето беше приготвило такава пара, че не можеше нито да се стои, нито да се седи. Горещината се спускаше от тавана, между него и черните, сякаш намазани с катран дъски, оставаше съвсем малко място и в това тясно място се сбутаха и Татето, и Моня, и останалите любители, и ние с Геврека.

Всички се натъркаляхме мълчаливо един до друг на черните дъски. Горещината смазваше. Дишах с отворена уста и гледах как от върховете на пръстите ми се стича пот. Миришеше на горещ хляб.

След като полежах така минута-две, някои взеха да се размърдват. Един по-нетърпелив махна с брезовите клонки, но другите веднага се развикаха:

— Чакай! Дай да подишаме!

И отново всички задишаха — кой нежно, кой проточено, кой леко пресипнало като заек. Нетърпеливият не можеше повече да трае и пак размаха клонките. От махането прииждаха парещи вълни.

— Абе ти да не си вентилатор?! — викнаха срещу него, но да се спре нетърпеливият, беше просто невъзможно.

А ето че и Татето скочи, разсече с глава огнения въздух и викна:

— Давай!

Само след две секунди цялата парилня се шибаше с брезови клонки. Клонките с ярост и наслада се спускаха от тавана като жарптици, изхвъркваха отдолу, шибаша отстрани, ласкаво галеха, шляпаха, пляскаха, шептяха. Престарелият Тате боравеше едновременно с две снопчета — дъбово и брезово.

— Моето е евкалиптово! — викаше някой.

— Лиснете още четвърт чашка — молеше Татето. — Добави!

Кожата му беше придобила цвета на печен картоф, а до него като играчка за елха сияеше малиновочервен дангалакът със зелената филцова шапка. Себе си не виждах, но Геврека от млечен стана

мандаринов, после краката му запламтяха като залез, а главата му заприлича на факел.

От виковете и бъркотията с клонките сърцето ми се разхлопа, а от близостта на Моня затупа в ушите ми. Сграбчих Геврека за ръката и го помъкнах надолу по стълбата.

— Нека още малко да се погреем — мъркаше Геврека с омекнал глас и кимаше с огнената си глава, но аз все пак го измъкнах от парилнята и го закарах на душовете.

Измихме се набързо, върнахме се в съблекалнята и се стаихме на тронове си. Аз треперех от страх и се надявах само, че Моня няма да забележи липсата веднага. Но той я забеляза. Веднага.

Излезе от парилнята като сварен морков, погледна към трона си и краката му се подкосиха. Коленичи и надникна под трона.

— Пространственико! — прошепна той. — Липса!

— Какво става? — притича Ликовицата и без много да му мисли, също падна на колене и се навря под трона.

— Другари, липса! — шептеше Моня, мърдаше треперещите си устни и бързо намъкваше кожените си гащи и жилетката.

Погледът му скачаше из цялата съблекалня, търсейки панталоните, и изведнъж се натъкна на древните римляни, които излизаха от парилнята. От очите му изхвъркна подозрителна светкавица.

— Плешивия, къде са панталоните? — затича се той към Тибул.

Поетът се стъписа:

— Какви панталони?

— Липса, другари! — обясни Ликовицата.

Тибул долетя до своя трон, сграбчи собствените си шоколадово-вишневи панталони и ги размаха като корабно знаме.

— Тези ли са?! — провикна се той през цялата зала. — На! Вземи ги! Притрябвали са ми твоите панталони! Осем ги имам в гардероба!

— А знаеш ли аз колко имам? — възкликна Тибериий, който не желаше да бъде по-назад от поета. — Знаеш ли колко панталона имам аз?

— Чакайте — намеси се Ликовицата. — А обувките ти тука ли са?

— Обувките ли? — тъпо повтори Кожения. — Не знам къде са ми обувките.

Междувременно той отдавна беше успял да си нахлузи обувките. Изобщо беше се облякъл от глава до пети и не му стигаше само един, но твърде важен детайл, за да добие човешки вид.

— А знаеш ли колко обувки имам? — продължаваше нападките Тибул, но Кожения махна с ръка и изведнъж се приближи към мен и с два пръста отгърна чаршафа ми.

— Ти не видя ли кой ми взе панталоните?

Сърцето ми удари за последен път. Подадох се от чаршафа и проточих врат сякаш за брадвата на палача.

„Не знам кой ви е взел панталоните“ — исках да кажа, и не можах. В тази история имах право само на една фраза. Една-единствена. И повече както и да го въртиш, не можах да кажа.

— То се знае — изтърсих аз и брадвата надвисна над главата ми.

— Копойче! — изсъска Кожения. — Куче такова!

Брадвата със свистене разсече въздуха и ми отрязва главата. Главата се търкулна по пода към къпалнята, но Моня ловко я хвана за ушите.

— Я го пусни! — викна Геврека, скачайки от мястото си.

— Кой? — викна Кожения. — Ти ли? Копойчета!

И той протегна ръка, за да сграбчи и Геврека, но в този миг се чу сух и официален глас:

— Гражданино! Вашите документи!

Прегретия с дъбовите клончета на главата потупваше Моня по рамото.

БЯЛА МЕЧКА

— Какво? — каза Кожения, като се обърна рязко. — Какво искаш?

— Документите! — повтори Прегретия и направи с малкото си пръстче онзи особен жест, с който обикновено се искат документи.

Кожения се вкамени. В главата му със страшна сила се сблъскаха двата неочаквани факта: изчезването на панталоните и проверката на документите.

— Как така — каза Кожения и отстъпи, — хем ми откраднаха панталоните, хем ми искат документите.

На бузите му се издуха възли, в главата му се мятаха тревожни мисли, които аз четях горе-долу така: какъв е този човек с клонки на главата, защо ми иска документите, и най-важното — има ли право да ги иска? Клонките на главата показваха, че Прегретия няма такива права, но може би този, Прегретия, не е никакъв Прегрят, ами Преоблечен, и под клонките се крие фуражка?!

— Ако не представите документи, ще се наложи да извикам милиция — каза възможният Преоблечен.

— Да, да, трябва да се извика милиция — неочаквано се обади Тибул, като гледаше злопамятно Моня.

— Каква милиция, какво говорите, момчета! — разтревожи се Ликовицата. — Обувките са тук, сега ще намерим и панталоните.

— Да си покаже документите — настояваше Тибул. — Ето например моите документи аз мога да ги покажа.

— Успокой се, успокой се — дръпна поета Тиберий. — Не се навирай, прибери си документите.

— А, не, кой съм аз без документи? — инатеше се Тибул. — Винаги съм се борил за правда, и сега ще се боря. Нека ги покаже.

Край тях взеха да се трупат къпещите се. Голите крале се надигаха от тронове си и се вслушваха в разговора.

— Какви документи в банята! — викна някой. — Кожа и ликовица!

— В банята всички са голи!

— Носовете са ни паспортите!

— Няма ги документите — каза Кожения, усетил подкрепата. — В панталоните са.

— Да проверим — каза неочаквано Прегретия, отиде до аптечката и измъкна панталоните.

Кожения ахна и се хвърли към него, но Прегретия ловко тръсна чаршафа си. Той се разпери, покри Моня и Прегретия и пред очите на всички се превърна в бяла мечка.

Мечката ръмжеше. Олюлявайки се, тя постоя на четири крака и лениво легна на земята.

Кралете на банята ахнаха, скочиха на тронове си и се опитаха да видят през облегалките какво става. Тиберий и Тибул, подвили крака, гледаха като омагьосани бялата мечка, която се въргалаше по пода.

— Пази инвентара! — викна Ликовицата и понечи да се приближи към мечката, но тя се втурна към пространственика, блъсна го и го повали на земята, удари се заднишком в стената, изпраця и се разпадна на две части.

От разкъсаната ѝ кожа изхвъркнаха Моня и Прегретия. Но това, разбира се, вече не беше Прегретия, не беше дори и Преоблечения, а просто Облечения от глава до пети.

С каскет, костюм и панталони, навити над коленете, до стената стоеше Василий Гуляйджийски. В едната си ръка стискаше клонки, а в другата — черни кожени панталони.

— А, ти си и с костюм! — изрева Кожения.

— Нож! Има нож! — извика някой. — В клонките му има нож!

— Нож ли? — попита Кожения. — Криеш нож в метличката, а?

— Да, има нож! — викна пак розовият гол крал. — Ето го, проблясва през клонките!

Кожения отстъпи и изведнъж сграбчи панталоните от трона на Тибул, скочи на перваза и с един скок излетя през прозореца.

Съблекалнята влажно ахна. Тибул хукна след него, правейки жестове, които ми се ще да нарека хващателни движения.

Ние се втурнахме към прозореца и се надвесихме. Бях сигурен, че Кожения лежи под прозореца със счупени крака, но видях друга картина.

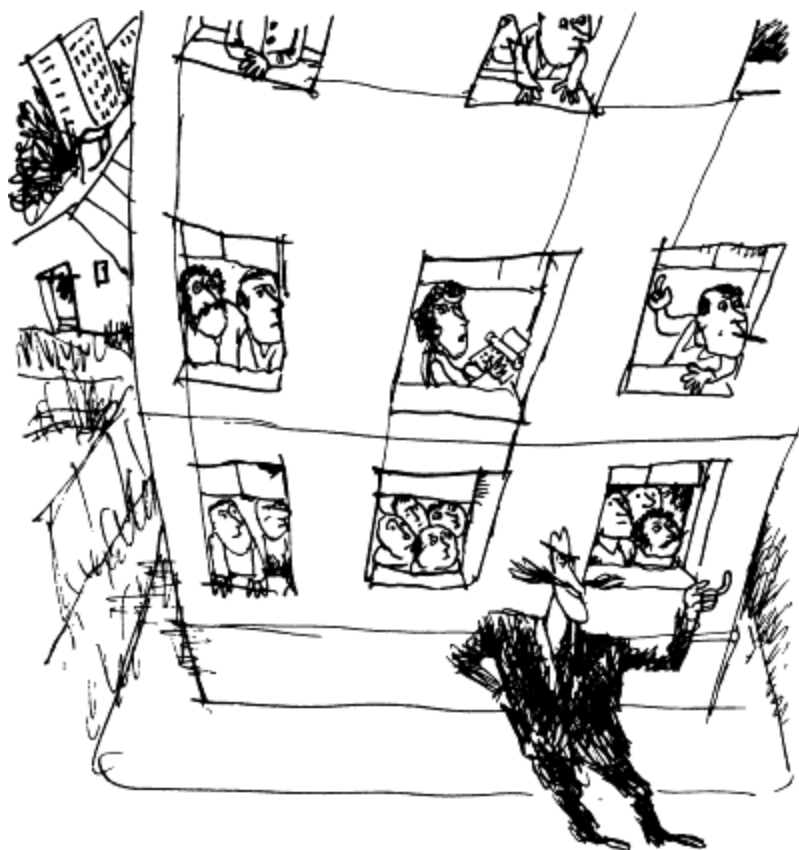
Оказа се, че Кожения все още не беше се приземил. Той летеше надолу, но бавно, много бавно. В първия миг дори си помислих, че го задържат вълните пара, които бълваха прозорците на първия етаж, но разбрах, че се лъжа.

Под прозореца на банята беше застанал човек със сламена шапка, изпод която стърчаха огромни рижи мустаци. Той гледаше нагоре и примамваше с пръст приземяващия се Моня.

Кожения риташе във въздуха, въртеше се, размахваше панталоните на Тибул, стараейки се да отлети настрани, но пръстът неумолимо го притегляше и Моня Кожения най-сетне меко кацна право в ръцете на старшина Хлебарков.

НАДЕЖДИТЕ РУХВАТ

Пред банята спря автофургонът от град Джобов. Кожения и старшина Хлебарков се качиха прегърнати по стълбичката му и фургонът се изтърколи по пресечката. Всички крале на Тетеринската баня бяха се показали от прозорците да го изпратят.

Да, „тайнинската“ смес не можа да помогне на Моня. Нещо повече, тя явно му беше навредила. Сърцераздиращата миризма беше се проточила от Джобов до Тетеринските бани и разбира се, кучетата, които случайно попаднаха на тази адска пътечка, веднага изгубиха обонянието си. Затова пък Гуляйджийски нито веднъж не загуби следата. Само носът му малко подпухна.

— Дребна работа — каза Гуляйджийски. — Ще го намажа с „перловски“ крем и дори и помен няма да остане. В Перловка живее

едно старче, което изобрети крем против „тайнинската“ смес. Чудесно помага.

Гуляйджийски измъкна от джоба си шарен флакон от синьо стъкло и бръкна с малкия си пръст в него. Ние гледахме с дълбоко уважение как Василий Гуляйджийски си маже носа. А той го мажеше обилно и компетентно. Гуляйджийският нос пред очите ни добиваше предишните си размери.

— Чичо Вася — каза смутено Геврека. — Какво имахте в клонките си?

— Нищо — отвърна Гуляйджийски, като с широки заключителни мазвания придаваше на носа си завършен вид.

— Как така! Нали сам видях: нещо блестеше.

— В очите ти е блестяло. Ти изобщо имаш някакъв ненормален блясък в очите. Когато сграбчи панталоните, очите ти направо ме заслепяваха.

— Исках Ликовицата да извика милиция — каза Геврека и скромно присви очи, та поне малко да прикрие блясъка.

— Хайде, не се стеснявай — каза Гуляйджийски. — По-добре блясък, отколкото замъгленост. А с панталоните добре го измисли.

По улица „Тетеринская“ излязохме на „Садовая“, стигнахме до метрото и спряхме до продавачка на пирожки.

— У нас в Джобов пирожките са по-едри — каза Гуляйджийски и купи на всеки по една пирожка. — Само плънката им е колкото цялата тази пирожка. А и плънката ни е по-вкусна. Слагат повече лук. И подправки. А в тези има малко подправки.

— Да имаха дафинов лист, нали, чичо Вася? — каза, леко подмазвайки се, Геврека. Той ту притваряше, ту отваряше очи: за да не заслепи случайните минавачи.

— Нещо ново по вашия гълъбарник? Не намерихте ли следи на покрива?

— Намерихме едно копче.

— Покажи го!

Геврека извади копчето и му го подаде с уважение.

Гуляйджийски го повъртя в ръка и каза замислено:

— Сигурно е съвпадение.

— Какво? — не разбра Геврека.

— Не, не, съвпадение е. Капитанът търси един тип, който краде телевизори. Страшен телекрадец! Свие телевизора, а на прозореца остави копче: ту войнишко, ту моряшко. Вярно, досега железничарски не е имало. А и не може един и същ човек да краде и телевизори, и гъльби.

— Защо?

— Ами помисли сам: гъльби и телевизори. Прекалено различни неща. Не могат да съжителстват в един мозък.

— Ами ако мозъкът е такъв, че да могат?

— Не ми се вярва. Но... добре, ще взема копчето да го покажа на капитана.

Гуляйджийски измъкна от джоба си една малка кутия, подобна на тези, в които учениците носят писалки и моливи, и пъкна в нея

копчето. Отвътре кутийката беше тапицирана с черно кадифе, а на капака пишеше: „За веществени доказателства“.

— Минете някой път към нас, чичо Вася — каза Геврека.

— Ще гледам да мина — обеща Гуляйджийски и добави, протягайки ми ръка: — А ти защо мълчиш? Искаш ли да дойда?

— То се знае — смутих се аз.

— Юнак! — каза Вася и ме тупна по рамото. — Карай, карай, учи нови думи.

Гуляйджийски направи две крачки и изведнъж бързо и неочаквано се смеси с тълпата. Ние гледахме след него, но той сякаш се беше стопил, само нечия ръка излетя над тълпата и махна на някого, но не беше ясно на нас ли махна, или на друг.

— Не ми се прибира — каза неочаквано Геврека. — Нямам сили да гледам гълъбарника.

В банята Геврека беше истински герой, и пред метрото, като се сбогуваше с Гуляйджийски, се държа както подобава, а сега изведнъж се вкисна.

Какво да правиш? Случва се понякога.

Понякога се случва да видиш човек, който тича нанякъде, яростно звъни по телефоните, иска билети, пропуски, кара се с продавачите, кипи и изведнъж се вкисва. На никъде не тича, нищо не иска, а гледа с угаснали очи мътния свят и вижда плакат:

ДРЪЖТЕ ПАРИТЕ СИ В СПЕСТОВНАТА КАСА

„Не мога — мисли си той. — Не искам да гледам и да виждам всичко това.“

Над него виси избеляло небе и глупавото слънце осветява с жалките си лъчи бледата руменина на хлътналите му бузи.

— Отмалял съм — казва си той. — Разбити надежди. — Седи в креслото, обул на бос крак домашните си пантофи, гледа телевизия, спи нервно, събужда се отегчен. Той може да умре, защото е загубил надеждата си.

Ние с Геврека също бяхме загубили надежда, но засега не се канехме да умираме.

Тръгнахме бавно към къщи, към улица „Чадърска“, а надеждата се влачеше някъде отзад, спря пред плаката „Дръжте парите си...“ и скоро съвсем изостана.

КУПУВАЧЪТ ХАЙМАНА

Междувременно човекът, в чийто мозък съжителстваха не особено съвместими неща, излезе от къщи и тръгна към трамвайната спирка.

„Странен е все пак мозъкът ми — мислеше той. — Самият аз не разбирам как съжителстват в него гълъби и телевизори. Разбира се, това е мозък на художник. От една страна, обичам природата, оттук идват гълъбите. От друга страна, съм модерен човек, и ето, налице са телевизорите. Удивителен мозък! Двустранен!“

Похитителят се усмихваше и нежно галеше главата си, в която беше разположен удивителният двустранен мозък. Настроението му беше добро. А пък и временцето, трябва да се отбележи, днес беше чудесно.

По булевардите миришеше на тополов клей. По асфалта подскачаха врабчета с цвят на междуселски път. В небето летяха гълъби и Похитителя им се любуваше, като весело отмъкваше с поглед ту един, ту друг гълъб.

„Чудесно време — мислеше той. — Само за пласиране на крадени вещи. Хубаво, приятно време. В такова време на човек му се иска и малко любов.“

До трамвайната спирка той удари спирачки и нагласи висналата на гърба му раница, в която беше скрит кафезът с гълъбите. На спирката бяха застанали петима милиционери.

„Лош знак — помисли Похитителя. — Може би Монката е имал опашка. «Тайнинската» смес е несигурно нещо, прекалено вони.“

Придирчиво огледа милиционерите отстрани, опита се да надзърне незабелязано в очите им. Но милиционерите криеха очите си под козирките, а щом трамваят дойде, едновременно скочиха в него, като го осветиха с копчетата и значките си.

Похитителя изчака следващия трамвай и с него отиде до гарата. По пътя не видя чак толкова много милиционери — десетина души, не повече. Рядко се мяркаха и на гарата, и във влака за Джобов.

Похитителя дори пресметна по колко души се падат на вагон — излезе, че по човек и половина.

„Така все още може да се живее“ — мислеше той.

На пазара в Джобов душата му съвсем се отпусна. Накъдето и да хвърлеше поглед, не се виждаше милиционер, само гъсти пазарски тълпи се вливаха през вратите или се изливаха от тях. Носеше се пъстра пазарска врява и равномерно като морски прибор шумолене на слънчогледови люспи под краката.

До кулата, на която растеше бреза, Похитителя се сблъска с гражданина Никифоров. До този миг Похитителя и гражданинът не се бяха срещали никога през живота си и тази неочаквана среща ги порази.

„Как му шарят очите — мислеше Похитителя и гледаше втренчено гражданина. — Интересно, с какво се занимава тук? А, ясно, продава гребла, сигурно са крадени. Или не — прави дръжките им, а зъбците краде.“

— Гражданино — каза гражданинът Никифоров, — минавайте, не затулвайте стоката.

— Това пък какво е?! — яростно изсъска Похитителя. По неизвестни причини изведнъж му се прииска да вземе греблата и с все сила да удари гражданина.

С усилие на волята Похитителя потисна това свое желание, отдалечи се и извади от раницата кафеза с гълъбите. Но още дълго време не можа да се успокои и с ненавист си повтаряше наум: „Да не му затулват стоката на подлеца!“.

Успокои се едва след половин час, но веднага взе да се тревожи по друга причина: никой не обръщаше внимание на гълъбите, а греблата ги разграбваха. Даже един солиден побелял подполковник си купи две, с което учуди Похитителя. Той никак не можеше да проумее за какво са му на подполковника гребла. „Любител градинар“ — реши Похитителя и пак взе да шари с очи из тълпата, търсейки подходящ купувач.

Пазарът шаваше, мърмореше и се провикваше, въртеше се край гълъбите, но не ги забелязваше.

„Гълъбите са отживелица — убеждаваше се Похитителя. — На хората им трябва кафез с телевизори.“

Едва следобед се появи купувач. Нахлупил кадифен каскет на очите си, с разкопчана риза, с моряшка фланелка под ризата той вървеше през навалищата с походка, която изпитвах желание да нарека хъшлашка. Под каскета му стърчеше нахален нос и от този нос ставаше ясно, че собственикът му е готов веднага да се хвърли в бой.

*Гълъбчета мои мили,
гълъбчета сивокрили...*

тананикаше си купувачът хаймана и така натъртваше на „сивокрили“, че излизаше „живокрили“.

— Монаси, а? — безцеремонно прекъсна той песента си и посочи кафеза.

— Три и петдесет опашката — мигновено отговори Похитителя.

— Две рубли опашката, петдесет копейки очичките — каза купувачът и хъшлашки бръкна в хулиганския си нос.

— Монасите са екстра качество — поясни Похитителя.

Хъшлакът поклати глава със съмнение, клекна и мушна пръст през решетките на кафеза.

— Къде ги открадна? — попита той тихо.

Похитителя трепна, но веднага разбра, че този човек е много опитен и няма от какво да се страхува.

— Много далече, във Вишний Волочек. Ще им подрежеш крилете, месец ще ги подържиш затворени, а после — пускай.

— Взимам ги по три парчето.

— За тебе — дадено. Брой петнайсет — съгласи се Похитителя.

— Дай си лапата — каза хъшлакът.

Похитителя протегна лапа и в шепата му се озова малък и кръгъл, подобен на монета сребърен предмет. Това беше железничарско копче.

В първия миг Похитителя не го позна, но изведнъж студена тръпка премина по тялото му и го сграбчи за раменете. Той метна копчето право в носа на купувача хаймана и забравил за монасите, търти да бяга.

Провря се на зигзаг през навалищата, изхвъркна от задната врата на пазара, мина край джобовския мостик и стрелбището „Вълшебният стрелец“, изскочи на шосето и се втурна да бяга от град Джобов.

ПЛАЧЪТ НА ПОХИТИТЕЛЯ

По бузите на Похитителя се стичаха сълзи и блестяха от слънцето.

Той беше избягал на десет километра от Джобов и сега, дишайки тежко, седеше в крайпътната канавка, гледаше колите, които профучаваха край него, и плачеше.

„Нима съм хлътнал? — мислеше той и разтреперан си спомняше хъшлака, за когото и самият дявол не би допуснал, че е човек на милицията. — Не, не, не може да бъде! За телевизорите никой нищо не знае. Сигурно съм хлътнал само по линия на гълъбите, а по телевизионната засега всичко е наред.“

Похитителя се успокояваше, но не можеше да се успокои. От очите му се лееха сълзи на потоци и от слънчевата светлина лицето му изглеждаше като посипано със скъпоценни камъни. Навел поглед, той се опитваше да разгледа сълзите си. После извади от джоба си огледалце и като видя умореното си лице с черни кръгове под очите, зарида още по-силно.

Една сълза дълго вися на върха на носа му, а като повися, цамбурна като капка от чешма. На нейно място възникна нова, която приличаше на кристална висулка от полилей в Большой театър. Тя падна върху листо на живовляк и се разби на хиляди пръски.

„Трябва да се започва нов живот — мислеше Похитителя. — Ще тръгна на работа като всички хора, понякога ще карам ски. А телевизорите ще върна на собствениците им. Така и така, ще кажа, крадах, но сега ги връщам, защото реших да започна нов живот. Ах, че хубаво ще бъде! Може даже във вестниците да пишат за мен статия под заглавие «Златен човек». Нека тази статия да започва така: «У този човек най-важното е душата. Тя е златна. Да, той е бил крадец. Но са крали талантливите му ръце, а душата се е стремяла да им попречи. Ръцете и душата повели борба. И ето, най-сетне душата победи и насочи ръцете към служба на общото дело! И тъй, да живее душата и да живеят ръцете, и да живее нашето общо дело!».“

Похитителя беше затворил очи и съвсем ясно виждаше вестникарската страница с въпросната статия, четеше я с горчива радост и плачеше, чувствайки как в гърдите му сияе златната душа, а в джобовете му тежат талантливите ръце.

„Трябва, трябва — мислеше той. — Трябва да се започва нов живот. И като начало ще зарежа краденето. Разбира се, няма да го зарежа изведнъж, а постепенно. Изведнъж никой нищо не зарязва. Даже пушенето не зарязват изведнъж. Ще зарежа краденето на гълъби, а телевизори засега ще продължавам да крада. Но по малко. Веднъж на седмицата. Засега и това е достатъчно. После — веднъж на месец, иначе ще ми е трудно да отвикна. Все пак телевизорът е приятно нещо, включваш го и гледаш. Пък и за бъдещата книга за престъпните ми деяния ще трябва да събера повечко материал.“

Тези мисли поуспокоиха Похитителя, той избърса сълзите си и изскочи на шосето.

Щом се върна в къщи, извади „Краткото описание“ и записа:

Днес преживях тежка душевна криза. Температурата на моето тяло е 37 и 2. Реших да поема кормилото на своя живот в ръцете си и да започна нов, съвършено нов живот, защото нямам вече сили да влача стария.

САМОТНИЯТ ГЪЛЪБ

Нашият двор беше като кладенец. В този кладенец вечерта настъпваше рано, защото слънчевите лъчи не можеха да проникнат във вътрешността му. Те се сблъскаха с пететажните стени и само бюфетът на покрива и върхът на американския клен виждаха слънце.

Баба Вълк седеше както винаги под американския клен и когато влязохме в двора, каза:

— Геврек, искаш ли да ти дам гардероба?

— Разбира се, как иначе! — викна чичо Сюва. — Вземай гардероба, Геврек, ще си купиш нови гълъби. А сега ни изсвири нещо, че душата ми е зажадняла. Нали е неделя!

Геврека извади хармониката от джоба, духна вяло и от нея изпълзя жален, тревожен и опечаляващ звук и се сви в долните клони на американския клен.

Чичо Сюва се навъси:

— Добре, Геврек — каза той. — Имаш от мен три рубли за нови гълъби.

— „Три рубли!“ — заяде се Райка. — Като си решил да даваш — давай, а не „три рубли“!

— Откъде да взема повече? — обиди се чичо Сюва. — Много добре знаеш колко ми е пенсията. Дори телевизор нямам.

— За лимонада имаш — каза Райка. — Само за търбуха си мислиш. Аз бих дала на Геврека пет рубли, ако не се надуваше толкова.

— Ех — въздъхна баба Вълк, — да имаше сега малко сельодчица.

— Че къде сте гледали, бабо! — викна чичо Сюва. — Днеска на Таганка имаше. С червени очи при това!

— С червените я разграбиха! — викна отгоре леля Паня. — Остана само със сини!

— Обичам червеноочката — промълви баба Вълк.

— Правилно — отбеляза чичо Сюва. — Ако сельодката има червени очи, значи е осолена както трябва, а ако е със сини — пресолили са я.

— Хайде да се качим до гълъбарника — каза Геврека и прибра хармониката. — Да прегледаме, може да намерим още някоя следа. Че какво? Стават и такива работи.

Изкачихме се по пожарникарската стълба, минахме през тавана и изскочихме на покрива. Геврека взе да обикаля край гълъбарника, а аз не се и опитах да търся следи, отдавна бях разбрал, че това е празна работа. И Геврека го разбираше, но търсенето на следи някак го успокояваше. Разбира се, той страдаше много повече от мен, но и той в крайна сметка разбираше, че бедата не е чак толкова голяма, че в живота стават много по-страшни неща.

— Ако бяха изчезнали не гълъбите, а да речем, телевизорът, хич нямаше да се троя — каза Геврека. — Но гълъбите са живи същества, сам разбираш.

— То се знае.

— И летят — добави Геврека и погледна празното небе.

От нашия покрив не се виждаше толкова надалече, колкото от джобовския мостик, но все пак се виждаше почти цяла Москва. Сивите върхове на небостъргачите, улиците „Новоспаска“, „Андроновска“ и разбира се, цялата наша улица „Чадърска“ лежах под нас. Слънчевите зайчета плуваха по покривите като риби, хлъзгаха се надолу и се гмуркаха към дъното на нашата улица.

Небето над улица „Чадърска“ беше като огромен чадър, от едната страна — навъсен, от другата — ослепителен. Далече около „Крутицкий теремок“ някой пускаше гълъби и те правеха широк кръг в небето — от Москва река до „Крестянская застава“.

— Чии ли са тези гълъби?... — замисли се Геврека, мъчейки се по маниера на летене да отгатне на кого е това ято. — На Сплеснатия нос са... — отговори си той. — Ами този чий е?

В небето летеше самотен гълъб, който още беше далече от нас, над улица „Вековая“. Като светла точка, като иглено ухо светеше той в безкрайното небе.

— Единак — печално промълви Геврека.

Да, срещат се такива самотни гълъби. Ни диви, ни питомни. Макар че са отгледани в града, в някой гълъбарник, летят и живеят самотно — не могат да тръгнат нито с обикновените сиви гълъби, нито с дивите, нито с домашните. У тях има нещо, от което се мъчат цял живот. Привлича ги дивото ято, но не могат да се откъснат от дома, от

града, където са се родили. Така се и мятат между топлия град и далечните гори.

„Такъв съм и аз — мислеше през това време съвсем забравеният от нас Николай Ехо. Той се беше изправил до прозореца на двадесет и девети апартамент и също гледаше самотния гълъб. — Такъв съм си — мислеше той. — Самотен гълъб летя, рея се, пърхам, а каква полза?“

Наемателя се надвеси над прозореца и взе да гледа ту към самотния гълъб, ту към прозореца на Райка Паякова. Кой знае от какво, очите му се зачервиха и ударите на сърцето му станаха по-нежни.

„Накъде летиш, пернати приятелю?!“ — искаше да викне Наемателя, но се сдържа.

Самотният гълъб заобиколи „Крестянская застава“, прелетя много високо над ятото на Сплеснатия нос и изведнъж спря, прибра криле и се понесе към земята надолу с главата.

След като се преобърна петнадесет пъти, той разтвори криле и кацна меко върху украсения с резба бюфет.

КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА НА ПОХИТИТЕЛЯ

Денят неумолимо си отиваше. Слънцето потъваше в ообразите зад далечните кооперативни блокове. Ивици от залеза шареха по стените на апартамента на Похитителя, по още безжизнените екрани на телевизорите, по гланцираните лица на киноактрисите.

Похитителя седеше в едно кресло със списание в ръка. Разглеждаше две картинки, които на пръв поглед изглеждаха напълно еднакви. На едната беше нарисуван язовец и на другата — язовец. Под язовците имаше надпис: „Открийте шестнадесетте разлики между двете картинки“.

Търсейки разликите, Похитителя се прицелваше с поглед ту в единия, ту в другия язовец.

„Аха! — зарадва се той. — Тоя язовец има два крака, а тоя — три. Ето ти разлика.“

Доста скоро Похитителя се справи с тази не особено сложна задача и изведнъж най-неочаквано за самия себе си откри седемнадесета разлика.

„Дяволска работа! — помисли той и взе ядосано да брои на пръсти разликите. — Точно така, седемнайсет са!“

Похитителя хвърли списанието и извади лист хартия и писалка. Беше решил веднага да пише в редакцията и здравата да наругае сътрудниците ѝ. Известно време седя замислен. Щеше му се веднага, от първата дума, да уязви редакцията, но не можа да измисли нещо достатъчно хапливо и започна така:

Скъпи другари! Преди време разглеждах вашите язовци...

Похитителя се спря, пое си дъх и тъкмо се канеше да натисне поздраво писалката, когато на вратата се звънна.

Той се приближи на пръсти до вратата, надникна през пролуката, но не видя нищо определено. Зад вратата чернееше нещо, но какво

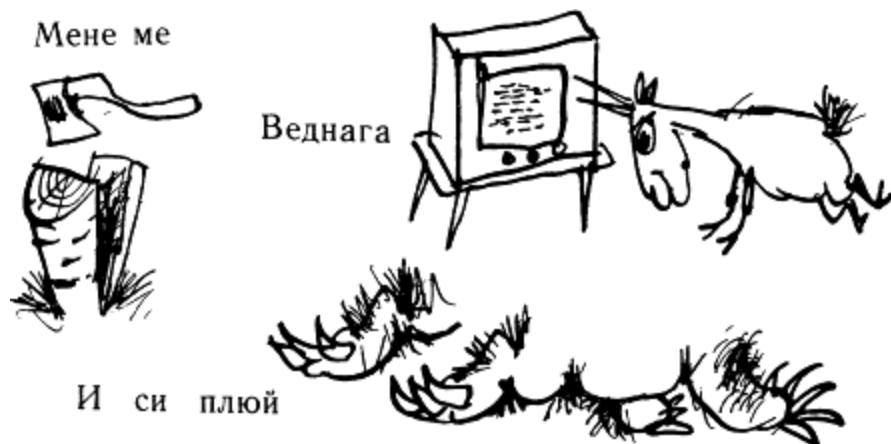
точно, не можа да разбере.

— Кой е? — учтиво попита Похитителя.

— Поща — отговори онзи отвън.

Похитителя отвори, взе от пощаджията препоръчано писмо и се разписа в синята пощенска книга.

Върна се в стаята, разпечата плика, без да бърза, извади писмото и щом го погледна, пребледня като мъртвец. На листа беше нарисувано следното:

От ужас Похитителя светкавично мушна писмото в устата си и взе да го дъвче, после го извади и пак го прочете. Писмото беше, разбира се, от Моня Кожения и се разчиташе така: „Мене ме разцепиха. Веднага наръгай телевизорите. И драскай!“.

Съдържанието на писмото до такава степен потресе Похитителя, че той без малко не се нахвърли върху телевизорите, съвсем забравил, че на езика на Моня „наръгай“ означава „продай“. Потресаващ от наша гледна точка беше не само текстът на писмото, но и фактът, че писмото беше изпратено от Джобов само преди два часа и за тези два часа беше успяло да стигне до Похитителя. Пощата на Джобов, също като милицията, наистина работеше великолепно. Чудно беше също и как така Моня е успял да напише, зашифрова и изпрати писмото, намирайки се на разпит в милицията.

Като не знаеше какво да прави, Похитителя грабна списанието и пак погледна язовците. В този момент мозъкът му работеше така блестящо, че откри осемнадесета разлика.

Той хвърли списанието разярен, хвана се за гърдите и замря. И почувства, че в душата му рухна планина.

„Планината — помисли той с ужас. — Планината рухна!“

Похитителя отдавна беше забелязал, че в душата му има някакви планини. Даже нещо като цял планински хребет. Те му помагаха да живее, крепяха душата му и макар че от време на време се рушаха, в общи линии хребетът беше здрав. Но този път беше рухнала огромна планина, нещо като Еверест. Отломките ѝ затрупаха сърцето му, което изведнъж съвсем престана да бие.

„Ето, значи, как се умира — помисли Похитителя, като трескаво се мъчеше да си напипа пулса. Пулс нямаше. — Ами сърцето? Бие или не?“

Сърцето му не биеше и изобщо не се напипваше. От отчаяние Похитителя успя по някакъв начин да си извие главата и да притисне ухо до собствените си гърди. Сърцето беше на мястото си, но не помръдваше. То изобщо не биеше и въпреки това Похитителя беше жив. Последвалото беше истинско чудо на медицината: човекът със спрялото да бие сърце се приближи до гардероба, извади въже и взе да завързва телевизорите.

Не е лесна работа да вържеш четири телевизора закуп. Даже човек с биещо сърце здравата би се изпотил, но Похитителя сръчно омота екраните с въжето, като от време на време успяваше да търси пулса си.

На вратата се звънна и Похитителя се хвана за сърцето, но то продължаваше да мълчи вкаменено.

Той се приближи до вратата и погледна през пролуката: зад вратата нещо се сивееше, но какво именно, беше невъзможно да се разбере.

— Кой е? — много нежно попита той.

— Поца — отговориха отвън.

Похитителя отвори вратата и върху сърцето му тресна гръм. Започна се истинско сърцетресение, от което рухнаха остатъците от душевния планински хребет — на вратата бяха застанали двама милиционери.

ПРЕМЕТАЧА И БЕГАЧА

До вечерта ние някак оглупяхме.

Отдавна съм забелязал, че привечер хората оглупяват. През деня горе-долу се държат, но вечер оглупяват просто пред очите ти: гледат телевизия с часове, ядат много.

Та и ние бяхме оглупели. Гледахме Моня и не можехме да проумеем, че това е той. А той, белокрилият с черната качулка, се разхождаше по покрива и кълвеше трохи.

Най-сетне Геврека падна на колене, сграбчи Моня и го притисна до гърдите си, без да забележи, че на крака на великия преметач има пръстен от жица, с който е закрепена бележка. Искях да му обърна внимание на това, но не намирах подходящи думи, а в случая „то се знае“ не вършеше работа. Геврека не забелязваше бележката.

— То се знае — все пак казах аз.

Геврека не обръщаше внимание, духаше в носа на Моня и броеше перата му.

— То се знае де, то се знае... — продължавах аз.

Геврека се изплези и с върха на езика си взе да докосва клюна на Моня. Всичко това беше доста глупаво.

— То се знае, дявол да го вземе — не издържах аз. — Монката виждаш, а бележката — не. Да не си ослепял?

Геврека трепна, погледна ме изумен и притисна Монката към гърдите си.

— То се знае, някой трябва да ти отвори очите — продължавах аз, без да мога да спра. — Отвори си кепенците, на крака на Моня има бележка.

Геврека ме гледаше изплашено и нищо не разбираше. Тогава аз взех работата в свои ръце, измъкнах бележката. Ето какво пишеше в нея: „Копчето свърши работа. Останалите монаси, четири на брой, се намират в управлението на милицията в град Джобов. Гуляйджийски“.

— Какъв Гуляйджийски? — нервно питаше Геврека. — Откъде?

Най-сетне Геврека с Моня в ръце се затича към тавана, спусна се по стълбите и изскочи навън. Настигнах го едва на трамвайната

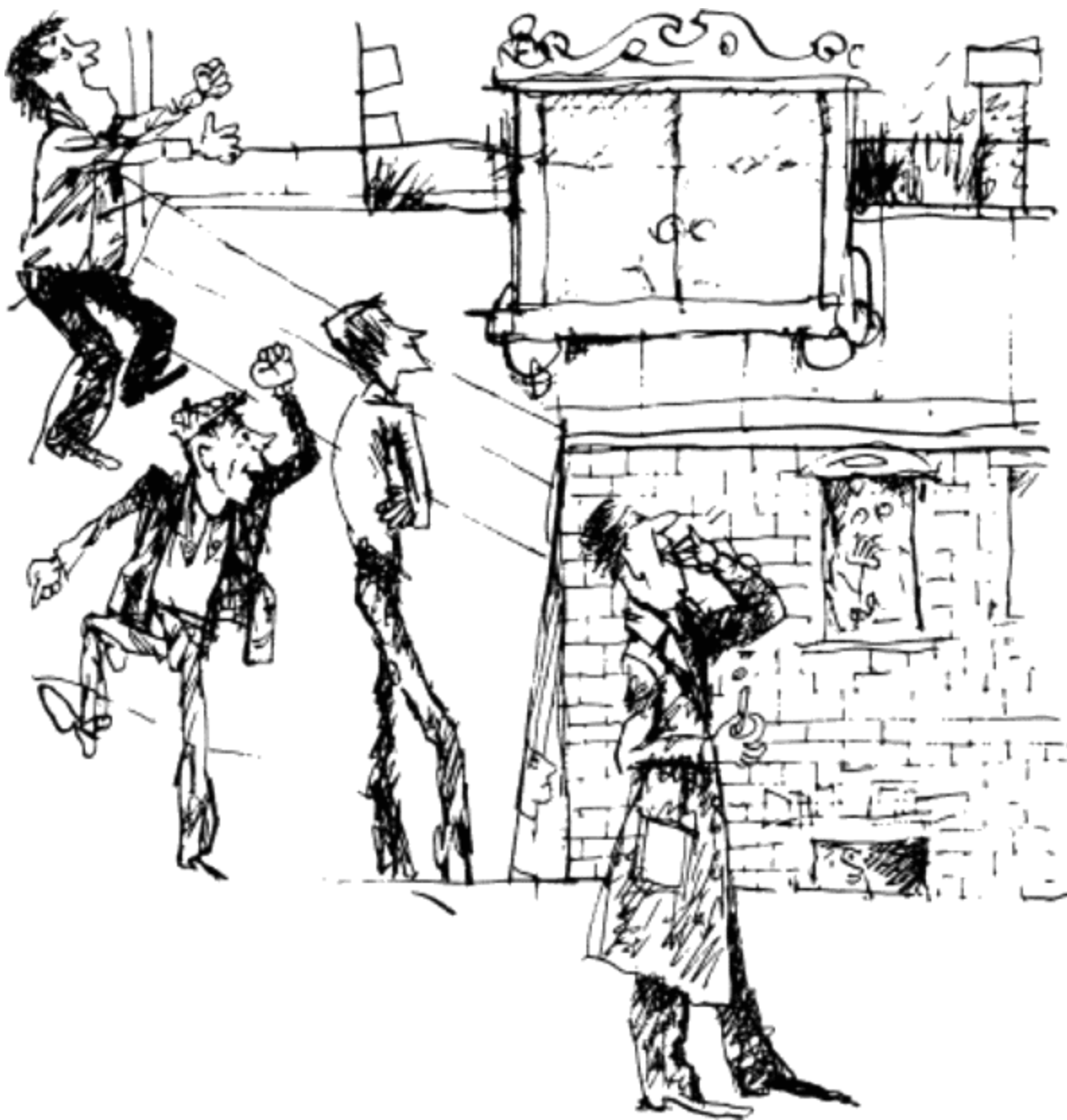
спирка. Необикновено бавно се влачеше тоя трамвай, дълго-дълго чакахме влак на гарата. Влакът пълзеше, спираше на всяка гара. И все пак до Джобов стигнахме бързо, уцелихме точно момента, когато старшина Хлебарков хранеше гълъбите със салам.

— Като веществено доказателство вече не го бива — обясняваше старшината, — но за гълъбите става.

— Гълъбите не ядат салам — възразяваше Фрезер. — За тях са необходими зърнени култури от рода на елдата.

— Всичко е наред, Геврече! — смееше се Гуляйджийски. — Можеш да пускаш монасите да летят колкото си искаш.

Геврека се смущаваше, изчервяваше се, стискаше ръката на Фрезер и току броеше гълъбите.

— А ти доволен ли си? — питаше ме Вася. — Какво мълчиш? Кажи нещо, отдавна не сме те чували.

— То се знае — мърморех аз и дърпах Геврека за ръкава.

Привечер вече си бяхме в къщи и дори успяхме да пуснем гълъбите да летят. То се знае, дворът беше пълен с хора, някои даже бяха се качили на покрива, за да видят това чудо — монаси, летящи във вечерното небе.

Изведнъж откъм червената кооперация се чу рязко изсвирване. Свиреше Тимоха Гълъбаря. От края на „Чадърска“ излетя гълъб. Той

шеметно мина край монасите, бял като сняг, и се устреми право нагоре.

Това беше знаменитият Бегач на Тимоха.

Щом го видя, Моня се откъсна от ятото и духна след него.

Геврека започна бясно да свири, мушна в уста буквално всичките си пръсти; подкрепих го и аз, и чичо Сюва, и Райка Паякова, и леля Паня засвири бясно от своя етаж, и даже баба Вълк свирна така, че и умрелите можеше да събуди.

А Бегача беше вече високо и продължаваше с лек наклон да набира височина... Беше просто жалко, че няма облаци, за да ги разцепва в полета си на две.

След малко той замря във въздуха като чучулига, прибра криле и се понесе надолу като камък.

Моня веднага полетя около него — завъртя спирала.

Бегача падна на покрива на червената кооперация, като в последния миг разпери криле, а Моня се преобърна през крило, после през глава, почти докосна перчема на Тимоха и отново се устреми нагоре, за да настигне монасите.

Слънцето не се виждаше вече. Само опашката на залеза се аленееше зад кооперацията. На „Чадърска“ запалиха фенерите, а на небето се появиха две или три звезди. Улица „Чадърска“ се разстиляше под вечерното московско небе, виолетова и мрачна. Отгоре, от покрива, вече не се виждаха лицата нито на баба Вълк, седнала под американския клен, нито на подалия се от прозореца на третия етаж чичо Сюва. До нас долитаха само откъслечни думи:

— Сега да имаше сельодка...

— Намират ми се две червеноочки, заповядайте, бабо.

Съкооператорите притичваха от вход до вход, блъскаха се врати, светваха прозорци.

На празното място пак горяха щайги и край огъня се виждаше нечий разкривен силует с гребло в ръце. Той ту размахваше греблото, сякаш гонеше врани, ту го премятеше през рамо като автомат, ту пък ровеше с него в огъня. Накрая го счупи в коляното си, хвърли го в огъня и дълго седя клекнал, гледайки как гори.

Зад Червения блок на „Крестянская застава“ припламваха фарове на тролейбуси и коли, от метрото излизаха разноцветни човешки сенки, разпръсваха се на всички страни и само от време на време някоя сянка завиваше към нашата улица.

— Пак е закачила кокошката на вратата — чу се сърдит глас. — Купи си най-сетне хладилник!

— Я си гледай работата! — не премълча Райка. — Ще я закачам където си искам. Оставете ме на мира.

Райка се приближи до прозореца, поля с лейка кромида, надникна в двора, но в двора не се виждаше никой — нито баба Вълк,

нито чичо Сюва. Не се виждаше и Наемателя от апартамент двадесет и девет.

Той седеше в къщи самотен и разглеждаше перата — червени и златни, скромни и пъстроцветни.

„Каква е ползата от тях? — мислеше той. — Няма да ми помогнат да полетя.“

Наемателя си спомни съня за Райка Паякова, но веднага му мина през ума: „Защо пък Райка? Тази груба жена. Та тя не може дори да се усмихне. Само обижда“.

Наемателя затвори албума, метна го на гардероба, облече си сакото и излезе навън.

От мрачен по-мрачен поседя той под американския клен, въздъхна и излезе от двора.

„Дълго няма да ме бъде“ — мислеше Наемателя.

От мрачен по-мрачен крачеше той по улицата, крачеше ли, крачеше, и не се обръщаше. А напразно не се обръщаше, защото след него вървеше Райка Паякова и се усмихваше, както умееше.

ДОКУМЕНТИ И ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ПОВЕСТТА „ПЕТ ОТВЛЕЧЕНИ МОНАХА“

Откъс от разговора между старшина Хлебарков и Моня Кожения:
— И така, гражданино Кожен, за елмазите всичко е ясно. Остана да се изясни последният въпрос: откъде взехте чувала?

— Уших го.

— От каква материя?

— От кожена.

— Интересно, откъде взехте толкова много кожа?

— От дете събирах стари ръкавици.

— С каква цел?

— За изработване на чувал.

— И тъй, чувала сте ушили от стари ръкавици. Сам ли работехте?

— Аз сам го уших, а Хръкльо го скрои.

— Погледнете внимателно. Познавате ли някой от тези чували?

— Никога не съм ги виждал.

— Ами този, дето е ушит от велурени ръкавици с един пръст?

— А, този ли? Този аз го кроих, а Хръкльо го ши.

— Откъде взехте толкова много велурени ръкавици?

— „Откъде, откъде“!... Знаете откъде...

— Да, знаем, гражданино Кожен. Знаем и много други неща. Знаем, че сте се канили да ушиете чувал от кожени каскети... но не е станала работата... Принавате ли се за виновен?

— Признавам се.

Списък на веществените доказателства към делото „Чувал“		
1.	Елмази	един чувал
2.	Чувал	един
3.	Кон	чугунен
4.	Музикално сандъче	тайнствено

Забележка: По време на грабежа елмазите са били изстрелвани с тази пушка от четвъртия етаж на един блок до петия етаж на друг блок, където са падали точно в чувала.

Загадъчната рисунка, защита в яката на Барабана:

Забележка: Следствието установи, че на рисунката е изобразено дърво. Не беше ясен смисълът на чертичките, стърчащи от ствола. След дълго упорство Барабана призна, че рисунката е била изпратена от Моня и означава следното: „Не отивай в гората, Хлебарков е там“.

ПОСЛЕДНИ БЕЛЕЖКИ В „КРАТКИЯ ОПИС НА ПРЕСТЪПНИТЕ ДЕЯНИЯ“ НА ПОХИТИТЕЛЯ

... Корабът на живота ми се продъни. Удари се в скалата на закона. Ръцете ми не удържаха кормилото на съдбата...

Седях си спокойно, търсех разликите между язовците и изведнъж като есенен лист се отроних от родния си клон и паднах на влажната земя...

Езерото на живота ми сега е сковано от студения лед на възмездието...

Аз вървах по мръсния път на престъпленията... Защо?!

За какво са ми четири телевизора? За какво са ми? И два ми бяха достатъчни, един в стаята, един в кухнята, обикновен и цветен. А сега само сърцето плаче в гърдите ми...

Мое сърце! О, мое клето сърце! Моля те, не плачи! Не плачи, чуваш ли? Не, не чува... Плаче... Потъва корабът... ето, трюмът вече е заят с вода... чува се команда „Към помпите!“... Плаче, плаче сърцето ми!!!

Защо плачеш, скъпо?! Стисни зъби, моля те, сърце, стисни зъби... Клето мое!... Стегни се, сърце, ти тепърва ще трябва да биеш...

КРАТКО ОБЯСНЕНИЕ

НА НЯКОИ ДУМИ, КОИТО ЗА СЪЖАЛЕНИЕ НЕ НАМЕРИХА МЯСТО В ТЕКСТА НА ПОВЕСТТА „ПЕТ
ОТВЛЕЧЕНИ МОНАХА“

АРЛЕКИН

Хрътка с различни очи и на петна като шахматна дъска. Веднъж видях такава на Птичия пазар.

АЖУР

Казали на Геврека: „Предай на Юра: Всичко ще е ажур“. Геврека ми предаде и аз се зарадвах, а пък „ажур“ е нещо като дупка.

БОЕН

Гълъб с четири крила. Двете са там, където им е мястото... а другите две — на краката. Точно с такъв гълъб се сдоби Тимоха, за да ни трови живота.

БИК

Любимото домашно животно на чичо Сюва.

ЩЕКИ

за хоккей започна да прави гражданинът Никифоров, който навеки се прости с греблата.

ЛЮБЕЗЕН

Мислех, че тази дума я няма в повестта, но излезе, че я има на стр. 71.

РУМ

Все още има хора, които не знаят какво значи РУМ. Те мислят, че е нещо като обърнато наопаки МЪР и че котките мъркат така. Котките може да мъркат и така, но РУМ е нещо по-друго. РУМ е Районно управление на милицията. А това не ви е котешко мъркане.

ЛЕЛЯ ТАНЯ

Служещата при асансьора, която взимаше активно участие в живота на нашата махала. Но във връзка с това, че тя повтаряше дословно всички думи и постъпки на леля Паня, авторът сля тези две личности в едно лице, поради което ви моли за извинение.

ШИЛИШПЕР

Риба, която обича да пляска с опашка по водата. Ако предложеха на автора да стане риба, той, разбира се, би станал шилишпер.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.